

7. Uluslararası
Tarih Eğitimi
Sempozyumu

7th International
Symposium on
History Education

Bildiri Özetleri
Abstracts

17-19 Eylül 2021

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

7. ULUSLARARASI TARİH EĞİTİMİ SEMPOZYUMU
7th INTERNATIONAL SYMPOSIUM on HISTORY EDUCATION

17-19 EYLÜL 2021 / TOKAT

BİLDİRİ ÖZETLERİ
ABSTRACTS

ISHE 2021

ONUR KURULU

Prof. Dr. Mahmut ÖZER – Milli Eğitim Bakanı

Prof. Dr. Bünyamin ŞAHİN – Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Semih AKTEKİN – Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Birol ÇETİN – Türk Tarih Kurumu Başkanı

Prof. Dr. Mustafa SAFRAN – Tarih Eğitimcileri Birliği Derneği Başkanı

Prof. Dr. Eren YÜRÜDÜR – Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU – Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Dekanı

Prof. Dr. Adnan SOFUOĞLU – Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı

Prof. Dr. Bahri ATA – Gazi Üniversitesi

Murat KÜÇÜKALİ – Tokat İl Milli Eğitim Müdürü

Adem ÇAKIR – Tokat İl Kültür ve Turizm Müdürü

DÜZENLEME KURULU

Doç. Dr. Fatih YAZICI Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Koordinatör)

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa

Prof. Dr. Hüseyin KÖKSAL Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI Kastamonu Üniversitesi

Prof. Dr. İsmet TÜRKMEN Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Doç. Dr. İbrahim TURAN İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa

Dr. Öğr. Üyesi İsa TAK Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin ER TUNA Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Fadime SEÇGİN Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Hakan ÖRTEN Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Fatma BUDAK Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Yunus Emre TEKİNSOY Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Arş. Gör. Abdulkerim DEMİR Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Arş. Gör. Betül YILMAZ Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Arş. Gör. Özlem GEDİKLİ Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Arş. Gör. Muhammed Talha ÖZALP Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Arş. Gör. Kadir COŞKUN Kastamonu Üniversitesi

BİLİM KURULU

- Prof. Dr. Abdullah SAYDAM Erciyes Üniversitesi
- Prof. Dr. Ahmet DOĞANAY Çukurova Üniversitesi
- Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa
- Prof. Dr. Alexander KHODENOV Yaroslav University, Russia
- Prof. Dr. Ali Sinan BİLGİLİ Atatürk Üniversitesi
- Prof. Dr. Ali YILMAZ Marmara Üniversitesi
- Prof. Dr. Bahri ATA Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Benediktas SETKUS Educational Sciences University, Lithuania
- Prof. Dr. Bülent AKBABA Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Cemal AVCI Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- Prof. Dr. Cemil Cahit YEŞİLBURSA Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK Marmara Üniversitesi
- Prof. Dr. Cengiz DÖNMEZ Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Cevdet KIRPIK Erciyes Üniversitesi
- Prof. Dr. Dursun DİLEK Sinop Üniversitesi
- Prof. Dr. Elisabeth ERDMANN Universität Bamberg, Deutschland
- Prof. Dr. Emine Altunay ŞAM Amasya Üniversitesi
- Prof. Dr. Erkan DİNÇ Anadolu Üniversitesi
- Prof. Dr. Ersin GÜLSOY Uludağ Üniversitesi
- Prof. Dr. Fatma ACUN Hacettepe Üniversitesi
- Prof. Dr. Fatma ÜNAL Bartın Üniversitesi
- Prof. Dr. Güray KIRPIK Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Hakan AKDAĞ Mersin Üniversitesi
- Prof. Dr. Halil İbrahim SAĞLAM İstanbul Medeniyet Üniversitesi
- Prof. Dr. Halil TOKCAN Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
- Prof. Dr. Hamza KELEŞ Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Hasan AKGÜNDÜZ İstanbul Üniversitesi
- Prof. Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN Sakarya Üniversitesi
- Prof. Dr. Hüseyin KÖKSAL Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. İsmail ACUN Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Kadir ULUSOY Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Kaya YILMAZ Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Kubilay YAZICI Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Prof. Dr. Levent YILMAZ EHESS, France
Prof. Dr. Maria REPOUSI Thessaloniki University, Greece
Prof. Dr. Mehmet AÇIKALIN İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa
Prof. Dr. Mehmet Ali ÇAKMAK Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mesut ÇAPA Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Mithat AYDIN Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Muammer DEMİREL Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Muhittin TUŞ Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Prof. Dr. Mustafa DEMİRCİ Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ERGÜN Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Mustafa GÖKÇE Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa GÜNDÜZ Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ORAL Giresun Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Necati Fahri TAŞ Erzincan Üniversitesi
Prof. Dr. Necdet HAYTA Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Nuri KOSTÜKLÜ Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Nuri YAVUZ Artvin Çoruh Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer Faruk SÖNMEZ Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Prof. Dr. Özgür AKTAŞ Kafkas Üniversitesi
Prof. Dr. Penelope HARNETT University of the West of England, England
Prof. Dr. Rahmi ÇİÇEK Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan ACUN Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Salih ÖZBARAN Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Semih AKTEKİN Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Prof. Dr. Süleyman İNAN Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Şerifnaz Gülin KARABAĞ Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Tahir KODAL Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Tayyip DUMAN Yozgat Bozok Üniversitesi
Prof. Dr. Ufuk ŞİMŞEK Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Yahya AKYÜZ Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Yücel KABAPINAR Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Adnan ALTUN Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet KATILMIŞ Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet Sait CANDAN Karabük Üniversitesi
Doç. Dr. Alan HODKINSON Liverpool Hope University, England
Doç. Dr. Aslı AVCI AKÇALI Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Aydın GÜVEN Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşegül Nihan EROL ŞAHİN Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Bahadır KILCAN Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Banu ÇULHA ÖZBAŞ Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Cengiz ÖZMEN Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Doç. Dr. Ebru DEMİRCİOĞLU Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Eray ALACA Giresun Üniversitesi
Doç. Dr. Erdal ASLAN Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Erkan YEŞİLTAŞ Cumhuriyet Üniversitesi
Doç. Dr. Fahri KILIÇ Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Fatih DEMİREL Artvin Çoruh Üniversitesi
Doç. Dr. Fatih Mehmet SANCAKTAR İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Fatih YAZICI Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Doç. Dr. Filiz MEŞECİ GIORGETTI İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa
Doç. Dr. Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK Ordu Üniversitesi
Doç. Dr. Genç Osman İLHAN Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Gülçin DİLEK Sinop Üniversitesi
Doç. Dr. Harun ER Bartın Üniversitesi

Doç. Dr. Hasan ASLAN Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan IŞIK Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Doç. Dr. Hülya ÇELİK Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. İbrahim TURAN İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa
Doç. Dr. İbrahim SARI Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Kibar AKTIN Sinop Üniversitesi
Doç. Dr. M. Ahmet TOKDEMİR Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet AKPINAR Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet ELBAN Bayburt Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Kaan ÇELEN Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Meliha KÖSE Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Neval AKÇA BERK Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuzhan KARADENİZ Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Doç. Dr. Osman ÇEPNİ Karabük Üniversitesi
Doç. Dr. Ramazan ALABAŞ Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Ramazan KAYA Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Refik TURAN Aksaray Üniversitesi
Doç. Dr. Selçuk İLGAZ Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Selman Tunay KAMER Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Sezai ÖZTAŞ Kırklareli Üniversitesi
Doç. Dr. Şahin ORUÇ Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Talip ÖZTÜRK Ordu Üniversitesi
Doç. Dr. Tercan YILDIRIM Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Doç. Dr. Teyfur ERDOĞDU Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Togay Seçkin BİRBUDAK Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Tuba ŞENGÜL BİRCAN Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Yasin DOĞAN Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Yaşar KOP Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Zafer TANGÜLÜ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Zekeriya AKKUŞ Atatürk Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet VURGUN Marmara Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Akif PAMUK Marmara Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Besime Arzu GÜNGÖR AKINCI Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Erol ÇİYDEM Kastamonu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatma GÜLTEKİN Aksaray Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gönül Türkan DEMİR Amasya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hasan SUNGUR Munzur Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Murat Bayram YILAR Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Murat TARHAN Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sena COŞĞUN KANDAL Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin ER TUNA Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yücel Atila ŞEHİRLİ Trakya Üniversitesi
Dr. Dean SMART University of the West of England, England
Dr. Hasan GÜNAL Balıkesir Üniversitesi
Dr. Hayati ADALAR Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Kamuran ÖZDEMİR MEB
Dr. Mehmet Alper CANTİMER Sakarya Üniversitesi
Dr. Mustafa İÇEN Yıldız Teknik Üniversitesi

İçindekiler

Kitap Tokat Projesi Kapsamında Yayımlanan “Adam Olacak Çocuklar” Serisinin 6 ve 7.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi “Kültür ve Miras” Öğrenme Alanındaki Kazanımlarla İlişkisine Yönelik Bir İnceleme	5
Disiplinlerarası Bağlamda Tarih-Teknoloji İlişkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri.....	7
Almanya’da Türk Kimliğinin İnşasına Dair Türkiye Kökenli Öğretmenlerin Görüşleri	9
Lise Tarih Ders Kitaplarında Anadolu Beyliklerinin Anlatımı Ve Beylikler Dönemi Tarih Öğrenimi Üzerine Bazı Tespitler	11
Tarih Ders Kitaplarındaki Ölçme Değerlendirme Sorularının SOLO Taksonomisine Göre Bilişsel Düzeyleri	13
Ermeni Tehciri Konusuyla İlgili Filmlerde Türk İmgesi: “The Promise” Örneği.....	15
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında Eskiçağ Konularının Öğretimsel Kavramlar Açısından Analizi	17
Web of Science Veri Tabanında Yer Alan Eğitim Tarihi İçerikli Makaleler Üzerine Bibliyometrik Bir İnceleme	19
Osmanlı’da Ziraat Eğitimi: Ziraat Mektepleri (1839-1918).....	20
Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih ve Coğrafya Konularına İlgili Durumları.....	22
Osmanlı Devletinde Usul-i Ceditin Geliştirilmesi Çabalarına Bir Örnek: Adana Darülmuallimini.....	24
Tarih Konulu Dizilerin Ortaokul Öğrencileri Üzerindeki Etkileri ve Öğrencilerin Bu Dizilere Bakış Açısı	27
Türkiye’de Genel Türk Tarihi Çalışmaları ve Prof. Dr. Tuncer Baykara.....	28
Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Kullanımının Öğrencilerin Yazma Becerilerine Etkisi	30
Fransa Ortaokul Tarih ve Coğrafya Öğretim Programı ve Ders Kitaplarında Türk İmajı.....	32
Propaganda Analiz Enstitüsü (IPA) 1937-1950	34
Sergi ve Anket Uygulaması Kullanarak Farklılaştırılmış Eğitim ile Osmanlı Aristokrasisine Farklı Bir Pencereden Bakış	36
Türk Düşünürü Rıza Tevfik’in Tarih ve Tarih Felsefesi Hakkındaki Yaklaşımlarına İlişkin Tespitler	38
Cumhuriyet Dönemi Tarih Ders Kitaplarında Osmanlı İmajı (1950-2020).....	40
Geç Osmanlı’dan Erken Cumhuriyet’e Lise Tarih Öğretim Programlarının Karşılaştırılması	41
Osmanlı Arkeolojisinin Tarih Yazımındaki Önemi.....	43
Tarihçi ve Tarih Eğitimcisi Kimliğiyle Ahmet Zuhuri Danişman.....	44
Türkiye’de Köy Enstitülerinden Öğretmen Okullarına Geçiş Sürecinde Müfredattaki Yeni Bir Dersi Anlamak: 1953 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının İncelenmesi	46
Son Dönem Osmanlı İmparatorluğu’nda Halkın Aydınlanmasına Yönelik İttihat Terakki Cemiyeti’nin Çabalarına Bir Örnek: Kastamonu Maarif Kulübü ve Faaliyetleri	48
Türkiye’de Üstün Zekalı ve Özel Yeteneklilerin Tanınmasına Dair İki Araştırma ve Uygulama Örneği ...	50
Lise Tarih Derslerinde Öğrencilere Akademik Yazı Yazma Ödevi Verilmesine İlişkin Bir Model Önerisi	52
Türk Eğitim Tarihine Kaynaklıkları Bakımından Memlûk Tarihçileri ve Eserleri	54

1924 İlk Mektepler Müfredatında Beden Eğitimi Dersinde Oynatılan Oyunların Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi	56
Darülfünun Muallimliği Sınavına Giren Bir Öğretmenin Sınava İtirazına Dair Bir Belge	58
Erken Cumhuriyet Döneminde Hedeflenen Okul Hayatı ve Okulun İşlevi	60
Azerbaycan Eğitiminde Modern Yönetim Biçimini Belirleyen Temel Özellikler	62
Modern Türkiye Tarihi Çalışmalarında 21. Yüzyıl Türkiye'sinin Ele Alınışı.....	63
Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Tarih Bilgisinin Oluşumuna Yönelik Görüşleri	65
Halkevi Kütüphanelerinin Tarihteki Yeri ve Önemi	67
“Tarih Eğitimi İçin 3 Boyutlu Yazdırılabilir Eserler Müzesi” Projesi	69
Öğretmen Adaylarının Osmanlı Tarihi Dersi Kapsamında Hazırladıkları Ödevlerin Nitelik ve Sosyal Bilgiler Öğretimi Becerileri Açısından İncelenmesi.....	72
Küresel Salgında Çevrim İçi Müze Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının Hermitage, British ve Louvre Sanal Müze Deneyimleri	74
Tarih Öğretiminde Arşiv Belgelerinin Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri	76
Tarih Öğretmenlerinin Arşiv Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yoluyla Analizi	78
Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Tarih Öğretiminde Kartpostalların Kullanımına İlişkin Görüşleri	80
Osmanlı Devletinde II. Meşrutiyet Döneminde Vilayetlerdeki Maarif Teşkilatıyla Memurini Mülkiyenin Maarife Ait Vezâifine Dair 3 Layiha	82
Tarih Öğretmeni Adaylarına Göre Holokost Eğitimi Nedir?	84
Erken Cumhuriyet Yıllarında Tarihten Sesler Dergisinde (1943-1945) Tarih ve Eğitimi Üzerine Yapılan Çalışmalar	86
Ayazeli'nin Çocuklarının Hikayesi: Pamukpınar (Yıldızeli) Köy Enstitüsü.....	88
Azerbaycan'ın Modern Eğitim Sistemi (1991-2020'li Yıllar)	90
Tarih Öğretmenlerinin Tarih Eğitiminde Geri Bildirim Kullanımına İlişkin Görüşleri	91
Türkiye'de İlkokul Düzeyinde Tarih Öğretimi Alanında Yapılan Çalışmalar	93
Tarih ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında Yer Alan Kök Değerlerin Kazandırılmasında Okul Zil Seslerinin Etkisi; Barış Manço Örneği	95
Çok Partili Dönemden Günümüze Kadar (1950-2016) Kurulan Hükümetlerin Programlarında Yer Alan Eğitim Politikaları.....	97
Kültürel Sürdürülebilirliğin Ortaöğretim Tarih Dersi Öğretim Programı'na ve Ders Kitaplarına Yansıma Düzeyine Yönelik Öğretmen Görüşleri	99
Tarih Dersleri ve Osmanlı Tarihi Öğretimine İlişkin Tarihçi, Tarih Eğitimcisi ve Tarih Öğretmenlerinin Görüşleri	101
Tarihsel Düşünme Becerileri Konusunda Yapılan Araştırmaların İncelenmesi.....	103
İkinci Karabağ Savaşı ve Tarih Ders Kitapları	105
6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Kültür ve Miras Öğrenme Alanında Öğretim Süreçlerinde Yaşanan Problemlere Dair Öğretmen Görüşleri	106
Claude Cahen: Yakındoğu Ortaçağ Tarihi (Haçlı Seferleri Dönemi, İslam ve Selçuklular Tarihi) Alanında Bir Ekol	108

Köy Enstitülerinde Tarih Öğretimi Üzerine Bir Değerlendirme	109
Öğrencilerinin Gözünden Bir Tarih Öğretmeni	110
1330 Tarihli Darülmuallimin-i İbtidai Ders Programında Yer Alan İlm-i Terbiye-i Etfal Dersinin İçerik Analizi	112
Tarih Öğretmenlerinin Gözünden 9. Sınıf Konuları: Sorunlar, Bulunan Çözümler ve Öneriler	114
Tarih Eğitiminde Müze Eğitimine Yeni Bakış Bir Açısı "Ben Müzesi"	116
Özgürlükçü ve İnsan Hakları Merkezli Eğitim	118
Millî Mücadele Tarihinin Öğretime Katkıları Açısından Dönemin Coğrafi ve İlişkili Unsurlarının Millî Mücadeleye Etkisinin Değerlendirilmesi	120
Töre Dergisinde Tarih ve Tarih Eğitimi Tartışmaları	122
Sultan Abdulhamit Devrinde Rüştîye’de Okutulan “Tarih-i İslam ” Ders Kitabında Ehl-i Salîb Muharebeleri.....	124
5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabındaki “Kültür ve Miras” Öğrenme Alanının Göstergebilim Açısından İncelenmesi.....	126
Şer’iyye Sicili ve Salnamelerin Tarih Konularının Öğretilmesinde Kullanılmasıyla İlgili Öneriler	127
Sultan Abdülaziz’in Ölümü ve Fer’iyye Sarayındaki Öldüğü Yerin Tespiti Hakkında	129
Ortaokullarda Okutulan Peygamberimizin Hayatı Dersinde Kullanılan Ders Kitaplarının İncelenmesi.....	130
Dijitalleşme Tarih Eğitimi Nasıl Etkiliyor	131
Kuşak Çalışmalarının Kronolojik Yörüngesi.....	132
Yeni Tarih Öğretim Programının Uygulanmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri (Van İli Örneği).....	134
Öğretmeni İş Başında Yetiştirme Bürosu (1960-1966)	136
Haritamla Osmanlı Kültür Mirasını Öğreniyorum.....	137
Gören Eller İçin Osmanlı Haritası.....	139
Musa Kâzım Efendi’nin Rehber-İ Tedrîs ve Terbiye Adlı Eserinin İkinci Cildinin Değerlendirilmesi	141
Tarih Eğitiminde İdeolojinin Rolü	143
Geç Ortaçağ Avrupa’sında Okullar ve Eğitim.....	145
“Çocuklar, Gördüğünüz Her Sivrisineği Öldürünüz!” Erken Cumhuriyet Dönemi’nde Sıtma İle Mücadelede Eğitimin Rolü (1923-1948).....	147
Tarih Bilinci Üzerine Türkçe Yazıların Alman Tarih Eğitimcisi Jörn Rüsen’in Tarih Bilinci Modeline Göre Değerlendirilmesi	149
Sovyet Tarihçiliği Türk Milli Kimliğe Karşı: Çelişkili Analiz.....	151
Sa’y ü Tettebbu Mecmuası’nda “Mektep ve Terbiye Sütunları”	154
Tarihi Dizilerin Sosyal Bilgiler Dersine Yansımaları: Özel Yetenekli Öğrencilerin Görüşleri	156
Üstün Zekalı ve Yetenekli Öğrencilerde Destek Eğitim Odaları ve İleri Tarih Eğitimi	158
İşgal Dönemi İstanbul’unda Ayasofya Camii’nin Tekrar Kiliseye Çevrilmesi Üzerine Çıkan Haberlerin Tarih Yazımı Açısından Değerlendirilmesi (1918-1923)	160
Türkiye’de Tarihçilik ile İlgili Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi.....	162
Tarih Eğitiminde Yardımcı Kaynak Sorunsalı: Öğretmen Görüşleri	164

Kurgudan Kanıt Olur Mu? Tarih Dizileriyle Öğretmen Adaylarının Tarihsel Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesi	166
Tarihte Nelerin Önemli Olduğunu Öğrenciler De Belirleyebilir Mi?	168
Müfettiş Raporlarına Göre Öğretmenlerin Niteliği.....	169
Türk Tarih Tezinin Düşünsel Kökenleri ve Bilimsel Temelleri Üzerine Bir Değerlendirme	171
Sosyal Bilgiler Öğretiminde Dijital Coğrafi Oyunlarla Değişim ve Sürekliliği Algılama	173
Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kültürün Kodlama Eğitimiyle Dijital Aktarımı	175

Kitap Tokat Projesi Kapsamında Yayımlanan “Adam Olacak Çocuklar” Serisinin 6 ve 7.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi “Kültür ve Miras” Öğrenme Alanındaki Kazanımlarla İlişkisine Yönelik Bir İnceleme

Özgür TEKKÖK

Tuğba TEKKÖK

Bu çalışmanın amacı Kitap Tokat projesi kapsamında yayımlanarak Tokat Merkez ve ilçelerindeki tüm okullara ulaştırılan “Adam Olacak Çocuklar” serisinin Sosyal Bilgiler dersi 6 ve 7.sınıf düzeylerinde Kültür ve Miras öğrenme alanlarında yer alan kazanımlarla ilişkisini ortaya koymaktır. Araştırmada seride yer alan 48 kitap incelenerek kazanımlarla ilişkisi nitel olarak ortaya konulmuştur. Etkili bir öğretim faaliyeti için birçok duyu organının işe koşulması gerekmektedir. Bunun için ise duyu organlarını aktif hale getirecek ve aktif halde tutacak öğretim materyallerine ve farklı öğretim kaynaklarına gereksinim duyulacağı söylenilebilir. Eğitim-öğretim sürecinde farklı araç-gereçlerin kullanılmasının ilgi çekme, motivasyon sağlama, anımsama, pekiştirme, katılımı sağlama gibi olumlu katkılarının olduğunu söylemek mümkündür. Ders kitaplarının, çok yönlü anlatım özelliğine sahip olan yardımcı kaynaklarla desteklenmesinin, anlamayı daha etkili hale getirdiği söylenebilir. Yardımcı kaynaklar, ders kitaplarında yer alan konuların tamamını ya da bir bölümünü daha detaylı olarak işleyen kaynaklardır. Literatür incelendiğinde, Ortaokul düzeyindeki öğrencilerde soyut kavramlardan dolayı çok sık dikkat dağınıklığı ve derse yoğunlaşamama problemi yaşandığı bilinmektedir. Bu sorun öğrencilerin farklı duyu organlarını işe koşacak farklı kaynaklarla ve bu kaynaklarda bulunan somutlaştırılmış etkinliklerin/örneklerin kullanılması ile giderilebilir. Yardımcı kaynakların, taşıdıkları olumlu özellikleri nedeniyle derslerin daha iyi anlaşılmasında ve öğrenilenlerin kalıcılığının artırılmasında etkili olduğu söylenebilir. Kitap Tokat projesi; okuma ortamlarını kitap çeşitliliği ve sayısı olarak nitelikli hale getirmek, anaokulları başta olmak üzere okullara Z- Kütüphane kazandırmak, öğrencilerin nitelikli kitaba erişimini sağlayarak onların okuma edinimine destek ve ortak olup böylece ilk çocukluk evresinden itibaren kitaba ilgi duymasını ve okuma sevgisi kazanması için 2018 yılında Tokat Valiliği himayelerinde hayata geçirilerek hala devam etmektedir. Proje kapsamında Tokat sınırları içerisinde yer alan hemen hemen tüm resmi ve özel okullara kitap desteği sağlanmıştır. Bu çalışmada proje kapsamında okullara gönderilen kitaplardan “Adam Olacak Çocuklar” serisinin 6 ve 7.sınıf Sosyal Bilgiler dersi kazanımlarıyla ilişkisi ortaya konulmuştur. Seride yer alan 17 kitabın Sosyal Bilgiler dersi Kültür ve Miras öğrenme alanıyla doğrudan ilişkili olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Öğretim programı, Kültür ve Miras.

An Investigation On The Relationship of the “Adam Olacak Çocuklar” Series Published Within The Scope Of The Kitap Tokat Project And The Gains In The 6th and 7th Grade Social Studies Lesson “Culture And Heritage” Learning

The aim of this study is to reveal the relationship of the "Adam Olacak Çocuklar" series, which was published within the scope of the Kitap Tokat project and delivered to all schools in the center of Tokat and its districts, with the achievements in the Culture and Heritage learning areas at the 6th and 7th grades of the Social Studies course. In the research, 48 books in the series were examined and their relationship with the achievements was revealed qualitatively. For an effective teaching activity, many sense organs must be set to work. For this, it can be said that teaching materials and different teaching resources that will activate the sense organs and keep them active will be needed. It is possible to say that the use of different tools and materials in the education-teaching process has positive contributions such as attracting attention, providing motivation, remembering, reinforcing and ensuring participation. It can be said that supporting the textbooks with auxiliary resources that have multi-faceted explanations makes understanding more effective. Supplementary resources are the resources that cover all or some of the subjects in the textbooks in more detail. When the literature is examined, it is known that middle school students have problems of distraction and inability to concentrate on the lesson very often due to abstract concepts. This problem can be solved by using different resources to employ different sense organs of the students and the use of embodied activities/examples found in these resources. It can be said that supplementary resources are effective in better understanding the lessons and increasing the permanence of what has been learned, due to their positive features. Kitap Tokat project; In 2018, Tokat Governorship was established in order to make reading environments qualified in terms of the variety and number of books, to provide Z-Library to schools, especially kindergartens, to support and partner in the acquisition of reading by providing students with access to quality books and thus to be interested in books from the first childhood stage and to gain a love of reading. implemented under their auspices and still continues. Within the scope of the project, book support was provided to almost all public and private schools within the borders of Tokat. In this study, the relationship of the "Adam Olacak Çocuklar" series, which is one of the books sent to the schools within the scope of the project, with the achievements of the 6th and 7th grade Social Studies course has been revealed. It has been seen that the 17 books in the series are directly related to the Social Studies course Culture and Heritage learning area.

Keywords: Social Studies, curriculum, culture and heritage.

Disiplinlerarası Bağlamda Tarih-Teknoloji İlişkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Ahmet Sait CANDAN

Karabük Üniversitesi

Günümüz dünyasında sürekli gelişen ve değişen koşullar, insanoğlunu ortak çalışma alanlarında bir araya getirerek disiplinlerarası anlayışla bilginin paylaşılmasını zorunlu kılmıştır. Bu yeni düzen, yaşanan olayların anlamını daha derin hâle getirmiş, tek bir disiplin tarafından incelenip araştırılmasını ve öğretilmesini yetersizleştirmiştir. İnterdisipliner ya da disiplinlerarası kavramı, çoklu zekâ şekillerini ve dünyayı çoklu bilme yöntemlerini temsil eder. Çok yönlülükte amaç olayların analiz ve yorumlanması aşamasında farklı ve çelişen bakış açılarının da dikkate alınmasıdır. Meydana gelen bir olayın farklı bakış açılarıyla ele alınması, olayın değerlendirilmesi noktasında objektif yani tarafsız bir bakış açısıyla yorumlanması bakımından oldukça önemlidir. Disiplinlerarası eğitim anlayışı ve beraberinde öğretimi bu noktada devreye girerek farklı disiplinlere ortak çalışma alanları ve yaşamın tüm gerçeklerini bilimsel veriler ışığında ortaya çıkarma fırsatı sunmaktadır. Tarih derslerinin işlenişinde bu fırsatlardan yararlanmak adına tarihsel olgu ve olayları yeri geldiğinde teknoloji ile ilişkilendirmek de tarih öğretiminde nihai hedef olan etkili öğrenme ve öğretim ortamını yaratacaktır. Araştırmamızda bu doğrultuda tarih öğretmenlerinin disiplinlerarası bakış açısıyla tarih ve teknoloji ilişkisine yönelik görüşleri değerlendirilmiştir. 5 açık uçlu soru doğrultusunda 34 öğretmenin görüşlerinden elde edilen veriler nitel araştırma yöntemine göre değerlendirilmiş ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Teknoloji, Tarih öğretimi, Disiplinlerarası yaklaşım

Teachers' Views on the Relationship between History and Technology in an Interdisciplinary Context

The constantly developing and changing conditions in today's world have brought human beings together in common working areas and made it necessary to share knowledge with an interdisciplinary approach. This new order has deepened the meaning of the events and made it inadequate to be studied, researched and taught by a single discipline. The concept of interdisciplinary or interdisciplinary represents multiple intelligences and multiple ways of knowing the world. The purpose of versatility is to consider different and conflicting perspectives in the analysis and interpretation of events. Handling an event from different perspectives is very important in terms of interpreting the event from an objective, impartial point of view. The understanding of interdisciplinary education and its accompanying teaching come into play at this point, offering different disciplines the opportunity to work together and reveal all the facts of life in the light of scientific data. In order to take advantage of these opportunities in the teaching of history lessons, associating historical facts and events with

technology when appropriate will create an effective learning and teaching environment, which is the ultimate goal in history teaching. In this direction, in our research, the views of history teachers on the relationship between history and technology were evaluated from an interdisciplinary perspective. In line with 5 open-ended questions, the data obtained from the opinions of 34 teachers were evaluated according to the qualitative research method and suggestions were made.

Keywords: History, Technology, History teaching, Interdisciplinary approach.

Almanya’da Türk Kimliğinin İnşasına Dair Türkiye Kökenli Öğretmenlerin Görüşleri

Akif Pamuk

Marmara Üniversitesi

Misafir işçi (Gastarbeiter) olarak, çalışmak ve para kazanmak üzere Almanya’ya gitmeleriyle Türkiye kökenliler, 60 yıldır Almanya’da varlık göstermektedir. Türkiye kökenli öğrenciler, Almanya’da ailelerinin kültürel geleneklerinin etkisiyle şekillenen bir ortamda yaşamaktadır ve bu ortam, köken ülke kimliğinden beslenerek kültürel kimliklerini inşa etmektedir.

Almanya’nın Kuzey Ren Vestfalya eyaletinden Türkiye kökenli öğretmenlerin Almanya’da Türk kimliğinin inşasına dair düşünce ve deneyimlerinin ortaya çıkarılmasının amaçlandığı bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örneklem seçimi ile belirlenmiş ve çalışma grubunu Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde yaşayan ve hali hazırda bu eyalette öğretmenlik yapan yedi öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerine öğretmenlerle odak grup görüşme yapılarak ulaşılmış ve içerik analizi, “MAXQDA 11” nitel veri analizi yazılımı ile yapılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye kökenli öğretmenlere göre Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde Türkiye kökenli öğrencilerin Türk kimliği, dini kimlik merkezli olarak inşa edilmektedir. Türk kimliğinin inşasında öğrencilerin aileleri, bölgedeki cami, kültür merkezleri, kurslar ve okullarda gördükleri Türkçe ve Türk Kültürü dersleri oldukça etkili olmaktadır. Diğer taraftan Türkiye kökenli öğrencilerin Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde okullarda gördüğü tarih, coğrafya ve vatandaşlık dersleri “biz” kategorisi olarak Alman kimliğinin inşasında etkili olurken kimi zaman Türk kimliği ile Alman kimliği öğrenciler için gerilimlere de neden olmaktadır.

Anahtar kelimeler: Kimlik inşası, kültürel kimlik, Türkiye kökenli öğrenciler, Türkiye kökenli öğretmenler, Almanya.

Opinions of Turkish-origin Teachers on the Construction of Turkish Identity in Germany

People with Turkish-origin went to Germany to work as a guest worker (Gastarbeiter) and earn money. And they have been living in Germany for 60 years. Students with Turkish-origin live in Germany in an environment shaped by the influence of their families' cultural tradition and this environment builds their cultural identity by being influenced by the identity of the country of origin.

In this research, which aims to reveal the thoughts and experiences of teachers with Turkish-origin from Germany's North Rhine-Westphalia state on the construction of Turkish identity in Germany, a case study, one of the qualitative research designs, was used. The study group of the research was determined by purposeful sampling and the study group consisted of seven teachers living in the state of North Rhine-Westphalia and currently teaching in this state. The

data of the study were obtained by conducting focus group interviews with the teachers. Content analysis was carried out with “MAXQDA 11” qualitative data analysis software.

According to the results of the research, the Turkish identity of the students with Turkish-origin in the state of North Rhine-Westphalia is constructed based on religious identity, according to the teachers with Turkish-origin. Students' families, mosques, cultural centers in the region, and Turkish and Turkish Culture course in schools are very effective in the construction of Turkish identity. On the other hand, history, geography and citizenship courses that students with Turkish-origin have in schools in the state of North Rhine-Westphalia are effective in the construction of the German identity as “we” category, sometimes Turkish identity and German identity also cause tensions for students.

Keywords: Identity construction, cultural identity, students with Turkish-origin, teachers with Turkish-origin, Germany

Lise Tarih Ders Kitaplarında Anadolu Beyliklerinin Anlatımı Ve Beylikler Dönemi Tarih Öğrenimi Üzerine Bazı Tespitler

Alperen ARI

Anadolu'nun Türk Beylikleri dönemleri Türk tarihinin en özel ve özgün evrelerinden birini oluşturmuştur. Malazgirt Zaferi sonrası I. Beylikler dönemi yaşanmış Orta ve Doğu Anadolu'da güçlü Türk beylikleri kurulmuştur. Ancak bunlar kalıcı olamamış ve Türkiye Selçuklularınca ortadan kaldırılmışlardır. Selçukluların zayıflaması ve Moğol istilası sonrası Anadolu'da ikinci beylikler dönemi yaşanmış fakat Osmanlıların yükselişiyle hâkimiyet yeniden tek merkezde toplanmıştır. Osmanlılar, beyliklere önce meşru yollardan sonra Yıldırım Bayezid döneminde saldırgan askeri ilhak yoluyla son verdi. Bu gayr-i hukukilik, Timur'un Anadolu'ya müdahalesiyle düzeltilmiş ve beylikler yeniden kurulmuşlardır. Fetret Devri sonrasında Osmanlılar, "devlet" olarak görmedikleri beylikleri yeniden bünyesine katmıştır.

Selçuklunun ve Osmanlının hâkimiyet anlayışı ve tarih yazıcılığı, beylikleri "devlet" olarak nitelendirmez. Varlıklarını meşru görmez. Bu yaklaşım Cumhuriyet dönemi tarih yazıcılığımızda büyük ölçüde devam ettirilmiştir. Lise tarih kitaplarında nasıl bir anlayış ve yaklaşımla öğrencilere beylikler tarihini öğretiyoruz? Bunun sonucunda da öğrencilerde nasıl bir "beylik" algısı oluşuyor? Bu çalışmada 2000 sonrası Lise MEB Tarih ders kitapları incelenerek, bu ve benzeri sorulara cevaplar aranacak ve beylikler tarihinin daha objektif biçimde öğretilmesine yönelik öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Beylikler Dönemi, Osmanlı, Tarih Eğitimi, Tarih Yazıcılığı, Ders Kitapları.

EXPRESSION OF ANATOLIAN BEYLIKS IN HIGH SCHOOL HISTORY LESSON BOOKS AND SOME FINDINGS ON HISTORY EDUCATION IN THE BEYLIKS PERIOD

The periods of the Turkish Beyliks of Anatolia formed one of the most special and original phases of Turkish history. After the Manzikert Victory, the I. Beyliks period was experienced, and powerful Turkish beyliks were established in Central and Eastern Anatolia. However, these could not be permanent and were eliminated by the Seljuks of Turkey. After the weakening of the Seljuks and the Mongol invasion, there was a second beyliks period in Anatolia, but with the rise of the Ottomans, the dominance was gathered in one center again. The Ottomans put an end to the beyliks first through legitimate means and then through aggressive military annexation during the reign of Yıldırım Bayezid. This illegality was corrected by Timur's intervention in Anatolia and beyliks were re-established. After the Interregnum, the Ottomans reincorporated the beyliks that they did not see as "states".

The understanding of dominance and historiography of the Seljuks and the Ottomans do not qualify the beyliks as "states". It does not see its assets as legitimate. This approach has been largely continued in our Republican period historiography. What kind of understanding and

approach do we teach students about the history of beyliks in high school history books? As a result of this, what kind of a “beyliks” perception is formed in students? In this study, current textbooks will be examined, answers will be sought to these and similar questions, and suggestions will be developed for teaching the history of beyliks more objectively.

Keywords: Beyliks Period, Ottoman, History Education, Historiography, Textbooks.

Tarih Ders Kitaplarındaki Ölçme Değerlendirme Sorularının SOLO Taksonomisine Göre Bilişsel Düzeyleri

Aslı Gövercin

Sevil Filiz

Gazi Üniversitesi

Bu araştırmada 2020-2021 eğitim öğretim yılında MEB tarafından ortaöğretim kademesinde okutulan “9. sınıf tarih ders kitabı”, “10. sınıf tarih ders kitabı”, “11. sınıf tarih ders kitabı”, “12. sınıf çağdaş Türk ve dünya tarihi ders kitabı” ve “12. sınıf TC inkılap tarihi ve Atatürkçülük ders kitabı” olmak üzere beş kitap incelenmiştir. Araştırma ile, ders kitaplarındaki ölçme ve değerlendirme sorularının SOLO taksonomisine göre bilişsel düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yapılmıştır. Toplanan veriler betimsel analiz yöntemi ile incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, her sınıf düzeyinde sıralama hiç değişmemiş ve en fazla tek yönlü yapıda soru olduğu görülmüştür. Ardından sırasıyla çok yönlü yapı, ilişkisel yapı ve en az da ileri soyut yapıda soruların varlığı tespit edilmiştir. Kitapların tamamında toplam 831 soru yer almaktadır. Bu soruların % 49’u tek yönlü yapı, %31’i çok yönlü yapı, %14’ünün ilişkisel yapı, %6’sının ileri soyut yapıda olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen diğer bir bulgu ise sınıf düzeyi yükseldikçe ölçme ve değerlendirme sorularının bilişsel düzeylerinin azaldığı görülmüştür. Halbuki tarihsel düşünme becerilerinin kazanılması süreç istemektedir. Bu bağlamda da soruların 9. sınıftan 12. sınıfa doğru bilişsel düzeylerinin artması beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Tarih Ders Kitabı, SOLO Taksonomisi, Bilişsel Düzey.

Cognitive Levels of Assessment and Evaluation Questions in the History Books According to SOLO Taxonomy

In this study, “9th grade history textbook”, “10th grade history textbook”, “11th grade history textbook”, “12th grade contemporary Turkish and world history textbook” and “12th grade TR revolution history and Kemalism textbook” taught by MEB (Ministry of National Education) in secondary education level during the academic year of 2020-2021 have been examined. With the study, cognitive levels of assessment and evaluation questions in the textbooks according To SOLO taxonomy have been tried to be determined. In this study, case study as one of qualitative methods has been done. Data collected has been examined by descriptive analysis method. According to the result of the study, ordering has never changed in each level of class and it has been observed that there are always more questions in one-way structure. Then, this is followed by the questions in multi-structure, associated structure respectively and the fewest number of questions are seen in advanced abstract structure. There are 831 questions in total in all textbooks. 49% of these questions are in one-way structure, 31% in multi-structure, 14% in associated

structure and 6% in advanced abstract structure. Another finding is that cognitive levels of assessment and evaluation questions have decreased as long as the class grade increases. Yet, acquisitions of historical thinking skills need process. In this context, cognitive levels of the questions are expected to increase from th 9th Grade towards the 12th Grade.

Keywords: History textbook, SOLO Taxonomy, Cognitive Level.

Ermeni Tehciri Konusuyla İlgili Filmlerde Türk İmgesi: "The Promise" Örneği

Ş. Gülin Karabağ

Aslı Gövercin

Gazi Üniversitesi

İlk ortaya çıktığı zamandan bu yana sinema filmleri işledikleri konular ile toplumlara yön vermiş ve tarihsel olayları konu alarak milliyetçilik duyguların güçlenmesine katkı sağlamıştır. Bununla birlikte sinema filmleri yeni bir olguyu, düşünceyi veya davranışı topluma kabul ettirebilmek için siyasi otoriteler tarafından araç olarak kullanılmaktadır. 1915 yılında meydana gelen Ermeni tehcirinin dünya kamuoyunda büyük tartışmalara neden olması birçok senaristin ilgisini çekmiştir. Bu konu hakkında yerli ve yabancı elli adet sinema filmi ve belgesel çekildiği tespit edilmiştir. Bu filmlerin çoğunun siyasi amaçlı olup dünya kamuoyunda Türk tezini çürütmeye yönelik algı yapıldığı görülmektedir. Bu bağlamda 2016 yılında vizyona giren ABD ve İspanya ortak yapımı The Promise (Yemin) adlı film göstergebilim çerçevesinde doküman analizine tabi tutulmuştur. Filmdeki sekanslar analiz edildiğinde ortaya çıkan genel sonuç; Osmanlı Devleti Ermenilere acımasızca, vicdansızca ve adaletsizce davranmış; ayrıca tehcir (yer değiştirme) adı altında Ermenileri sistematik olarak yok etmeye çalışan bir devlet olarak gösterilmiştir. Sadece devletin değil Türk halkının da diğer ülkelerin bayraklarını yakacak kadar aşağılık, nedensiz yere Ermeni halkına saldıracak kadar barbar olduğu gösterilerek ötekileştirilmektedir. Buna karşılık Ermeni halkının ise güçsüz, savunmasız ve karşılık vermeyecek kadar asil, insancıl oldukları gösterilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ermeni tehciri, Osmanlı İmparatorluğu, sinema filmi.

Turkish Image in Films Related to the Armenian Deportation:

"The Promise" Example

Since its first appearance, movies have shaped societies with their subjects and contributed to the strengthening of nationalist feelings by taking historical events as the subject. In addition, movies are used as a tool by political authorities in order to impose a new phenomenon, thought or behaviour on the society. The fact that the Armenian deportation that took place in 1915 caused great controversy in the world public opinion and consequently attracted the attention of many screenwriters. It has been determined that fifty domestic and foreign movies and documentaries have been shot on this subject. It is seen that most of these films are for political purposes and these are attempts to refute the Turkish thesis in the world public opinion. In this context, the movie called "The Promise" is a co-production of the USA and Spain, released in 2016, has been subjected to document analysis within the framework of semiotics. The overall result when the sequences in the movie are analysed; The Ottoman State treated Armenians ruthlessly, unscrupulously and unjustly; Ottoman State has been also shown as a state trying to

systematically exterminate Armenians under the name of deportation (relocation). Not only the Ottoman state, but also the Turkish people are marginalized by showing them so despicable that they burn the flags of other countries, and barbaric enough to attack the Armenian people for no reason. On the other hand, it is shown in the film that the Armenian people are weak, defenceless and noble and humane enough not to respond.

Keywords: Armenian deportation, Ottoman Empire, movie.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında Eskiçağ Konularının Öğretimsel Kavramlar Açısından Analizi

Aysun Aynur Yılmaz

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Sosyal bilgiler, (2008) Milli Eğitim Bakanlığı müfredatındaki tanıma göre; öğrenme alanlarının bir tema veya ünite çerçevesinde birleştirilmiş, sosyal ve fiziki ortamlarıyla etkileşim içinde olan, geçmiş, bugünü ve geleceği inceleyerek birçok disiplini içerisinde barındıran bir ilköğretim dersidir. Bu dersin kapsamında olan Tarih dersi, geçmişin anlamlandırılmasında ve günümüz için aydınlatılmasında önemli rol alan bir bilim dalıdır. Tarih öğretiminde, tarihle ilgili kavramların öğrencilere verilmesi önemlidir. Ayrıca tarihimizin bütünüyle öğretilmesi açısından tarihi çağların başlangıcı olan Eskiçağ tarihi konularına yer verilmesi, tarihsel bütünlük oluşturması açısından büyük önem taşımaktadır. 5. sınıf Sosyal bilgiler programının kazanımları, ders içeriği ve açıklamaları bu çalışmada analiz edilmiştir. Araştırma, doküman analizi yöntemiyle 5.sınıf öğretim programındaki kazanımların incelenmesiyle yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (2018) müze kanıtları, tarihsel süreçte önem, deliller, değişimdeki farklılıklar ve süreklilik, sebep ve sonuçlar, tarihsel perspektif açısından önemli kavramların yer aldığı, aynı zamanda fazlaca yer verildiği gözlemlenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre; Sosyal bilgiler öğretim programlarında günümüze uygun bir şekilde yeniden yapılacak güncelleme çalışmalarında, tarih disiplininin yönetsel kavramlarının ön planda tutulması açısından görüşler ortaya konmuştur.

Anahtar kelimeler: Sosyal bilgiler öğretim programı, yönetsel kavramlar, tarihsel düşünme becerileri.

In the Teaching Program of Social Studies Analysis of Ancient Issues in Terms of Educational Concepts

Social studies, (2008), according to the definition of the Ministry of education of Turkish Republic curriculum learning areas of the unit in the framework of a theme or merged, social and physical interaction with the environment, Past, Present and future by examining a number of disciplines in hosting an elementary course. The history course, which is part of this course, is a branch of science that plays an important role in making sense of the past and illuminating it for the present. In history teaching, it is important to give the concepts related to history to the students. In addition, in terms of teaching our history in its entirety, it is of great importance to include ancient history subjects, which are the beginning of historical ages, in terms of establishing historical integrity. 5th grade social studies program achievements, course, content and explanations were analyzed in this study. This reasearch has been done with the document

analysis method and the 5th grade learning gain. As a result of the research, it was observed that museum objects, importance in the historical process, evidence, differences in change and continuity, causes and consequences, important concepts in terms of historical perspective were included in the curriculum of the Social Studies Course (2018). According to the results of the research, opinions were put forward in terms of keeping the methodical concepts of the discipline of history at the forefront in the work of updating social studies curriculum in accordance with the present day.

Keywords: Social studies curriculum, methodological concepts, historical thinking skills.

Web of Science Veri Tabanında Yer Alan Eğitim Tarihi İçerikli Makaleler Üzerine Bibliyometrik Bir İnceleme

Abdulkerim DEMİR

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Bu çalışmada Web of Science (WoS) veri tabanında tarih öğretimi ile ilgili yayımlanan makaleleri bibliyometrik açıdan inceleyerek bu alandaki eğilimin ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışmada nicel metotlardan bibliyometri yöntemi kullanılmıştır. Clarivate Analytics tarafından üretilen WoS veri tabanından alınan çalışmanın veri setini 1975-2020 yılları arasında yayımlanmış makaleler oluşturmaktadır. WoS veri tabanında yapılan tarama neticesinde toplam 2012 doküman olduğu, bunlardan 1436'sının makale olduğu görülmüş ve analizler bu makaleler üzerinden gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde bibliyometrik analiz teknikleri kullanılmıştır. Analizler neticesinde araştırma konusuyla ilgili makalelerin 2015 yılından itibaren artış göstermeye başladığı ve makalelere yapılan atıfların sayısında kümülatif bir artış olduğu görülmüştür. Araştırma konusuna en fazla katkı sağlayan yazarın Roberto Sani; ülkenin Brezilya; kurumun University of Macerata olduğu tespit edilmiştir. İncelenen makalelerde toplamda 3411 farklı anahtar kelime kullanıldığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Eğitim tarihi, Bibliyometri, Web of Science.

A Bibliometric Review of History of Education Articles in the Web Of Science Database

In this study, it was aimed to reveal the trend in this field by examining the articles published on history teaching in the Web of Science (WoS) database from a bibliometric perspective. The bibliometric method, one of the quantitative methods, was used in the study. The data set of the study, taken from the WoS database produced by Clarivate Analytics, consists of articles published between 1975 and 2020. As a result of the search in the WoS database, it was seen that there were a total of 2012 documents, 1436 of them were articles, and the analyzes were carried out on these articles. Bibliometric analysis techniques were used in the analysis of the data. As a result of the analyzes, it has been seen that the articles related to the research topic have started to increase since 2015 and there has been a cumulative increase in the number of citations to the articles. The author who contributed the most to the research topic, Roberto Sani; the country of Brazil; It has been determined that the institution is the University of Macerata. A total of 3411 different keywords were used in the analyzed articles.

Keywords: History of education, Bibliometry, Web of Science, Vosviewer.

Osmanlı'da Ziraat Eğitimi: Ziraat Mektepleri (1839-1918)

Ayşe YANARDAĞ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı bir tarım ülkesi olan Osmanlı Devleti'nin ziraatı geliştirmek için attığı önemli adımlardan biri olan Ziraat Mekteplerini incelemek ve ortaya koymaktır. Osmanlı'da çeşitli sebeplerden ötürü bu alandaki okullaşma oldukça geç olmuştur. Tanzimat Dönemi'ndeki sanayileşme girişimleriyle birlikte hem ziraat ve tarım hem de hayvan yetiştirilmesi için bir eğitim kurumunun gerekliliği hissedilmiş ve 1846 yılı sonlarında pamuk üretimi özelinde dile getirilerek ülke gündemine alınmıştır. Bu kapsamda ilk ziraat mektebi 1847 yılında açılmış ancak ömrü pek uzun olmamıştır. Mektebin kapatılmasından sonra da çalışmalara devam edilmiş zirai eğitim alması için Fransa'ya öğrenciler gönderilmiş ve ülkeye yabancı uzmanlar getirilmiştir. Kurulan okullar ziraatın hemen hemen her alanında eğitim verdiği gibi bunun yanında özel amaçlı ziraat okulları da açılmıştır. Aynı zamanda mekteplerde öğretilmek üzere ders kitapları da yayınlanmıştır. Daha sonraki girişimler özellikle II. Abdülhamit döneminde uygulamalı ziraatın yaygınlaşmasıyla beraber İstanbul dışına da taşmış ve vilayetlerde de ziraat okulları kurulmuştur. Kurulan okullar genel olarak uzun ömürlü olmamış çıkan savaşlar, maddi yetersizlikler gibi sebeplerle kapatılmak durumunda kalmışlardır. Çalışma konusu olan Ziraat Mektepleri, mekteplerde okutulmak üzere yazılan kitaplar, bu konu hakkında daha önce yapılmış çalışmalar, bazı mekteplerin tecrübe tarlalarına ait raporlar, kurulan okulların ders programları ve arşiv belgeleri ışığında incelenmiştir. Bununla birlikte çalışmada, ilgili tarihlerde çıkan dergi ve gazetelerden de yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ziraat Eğitimi, Eğitim, Ziraat Mektepleri.

Agricultural Education In The Ottoman Empire: Agricultural Schools (1839-1918)

The aim of this study is to examine and reveal the agricultural schools, which is one of the important steps taken by the Ottoman Empire, which was an agricultural country, to develop agriculture. Due to various reasons, schooling in this area was quite late in the Ottoman Empire. With the industrialization initiatives in the Tanzimat Period, the necessity of an educational institution for both agriculture and animal breeding was felt and at the end of 1846, cotton production was specifically mentioned and included in the country's agenda. In this context, the first agricultural school was opened in 1847, but its life was not long. After the closure of the school, the studies continued and students were sent to France to receive agricultural education and foreign experts were brought to the country. As the established schools provide education in almost every field of agriculture, special-purpose agricultural schools have also been opened. Established schools generally did not last long and had to be closed due to wars and financial inadequacies. Agricultural Schools, which are the subject of the study, were examined in the light

of books written to be taught in schools, previous studies on this subject, reports on the fields of experience of some schools, curricula of established schools and archive documents. In addition, the magazines and newspapers published on the relevant dates were also used in the study.

Keywords: Agricultural Education, Education Agricultural Schools.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tarih ve Coğrafya Konularına İlgili Durumları

Ayşe AKKURT ÇAĞLAR

Yasemin ER TUNA

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Sosyal Bilgiler, disiplinler arası yaklaşımla oluşturulmuş, tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularının yer aldığı bir derstir. Ancak Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında tarih ve coğrafya konularının daha yoğun olduğu görülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada tarih ve coğrafya konuları ele alınmıştır. Disiplinler arası bir anlayışla verilecek olan sosyal bilgiler dersinin, öğrencilere o disipline ait bilgi ve becerilerin de kazandırılmasını sağlayacaktır. Disiplinler arası anlayışla eğitim öğretim sürecini yürütecek, dersin hedeflenen amaçlarına ulaşmasında yol gösterici olacak öğretmenlerin ders konularına ilişkin ilgileri önemlidir.

Bu çalışmanın amacı Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin tarih ve coğrafya konularına ilgi durumlarını öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda ortaya koymaktır. Nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseninin kullanıldığı bu çalışmaya Tokat ilinde devlet okullarında görev yapmakta olan 26 Sosyal Bilgiler öğretmeni katılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde salgın nedeniyle görüşmeler telefon ve video görüşmeleri ile yapılmış olup görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Aynı zamanda görüşmeler esnasında araştırmacılar tarafından notlar alınmıştır. Veriler nitel analiz yöntemlerinden içerik analiz yöntemi ile analiz edilecektir. Araştırmanın sonuçlarının Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin tarih ve coğrafya konularına ilişkin ilgilerini ortaya koyarak, öğretmen eğitimi ve hizmet içi eğitimlere yönelik fikir vereceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, Sosyal Bilgiler, Tarih, Coğrafya.

Social Studies Teachers' Interests in History and Geography Topics

Social Studies is a course created with an interdisciplinary approach and includes social sciences and civics topics such as history, geography, economics, sociology, anthropology, psychology, philosophy, political science, and law. However, it is seen that history and geography topics take a bigger place in the Social Studies Curriculum. In this context, this study focuses on history and geography topics. The social studies course, which will be given with an interdisciplinary approach, will provide students with the knowledge and skills of that discipline. The interests of teachers, who will carry out the education and training process with an interdisciplinary understanding and will guide the course to reach its intended goals, are important.

This study aims to reveal the social studies teachers' interest in history and geography topics. The participants of the study involved 26 Social Studies teachers working in the public schools of the Tokat province. This study uses a qualitative phenomenology design. A semi-structured interview form developed by the researchers was used as a data collection tool. During the data collection process, interviews were done through telephone and video calls due to the covid-19 epidemic, and the interviews were recorded. Researchers also took notes during the interviews. The data will be analyzed using the qualitative content analysis method. The results of the study will give an idea for teacher education and in-service training by revealing the interests of Social Studies teachers on history and geography topics.

Keywords: Social Studies Teachers, Social Studies, History, Geography.

Osmanlı Devletinde Usul-I Ceditin Geliştirilmesi Çabalarına Bir Örnek: Adana Darülmuallimini

Ayşe YANARDAĞ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Osmanlı Devleti'nde Müslüman Türklerin devam ettiği medreseler ve sıbyan mektepleri eğitim anlayışı ve sistemi bakımından genellikle ezbere dayalı ve şeyhülislamlığa bağlı olarak devletin yıkılışına kadar varlıklarını korumuşlardır. Ancak 19.yyda Tanzimat Fermanından sonra devleti kurtarmak için yapılan yenilikler arasında eğitim alanında da yenilikler yapılmıştır. Bu bağlamda 1838'de geleneksel eğitim kurumları dışında rüştiye adı verilen yeni eğitim kurumları açılmıştır. Devlet yeni açtığı mektepleri her anlamda geleneksel eğitim sistemi ve anlayışı dışında tutmaya çalışmıştır. Öncelikle yeni açtığı mektepleri şeyhülislamlık dışında çağın merkezileşme anlayışının bir yansıması olan Maarif Nezaretine bağlamıştır. Bu okullar hem bağlı oldukları makam bakımından hem de içerik, sistem ve eğitim anlayışı bakımından farklı kurulmak istenmiştir. Bu nedenle rüştiyelerde uygulanan farklı ders müfredatı ve uygulamasına usul-ı cedit denilmiştir. Geleneksel anlayışın dışında eğitim sisteminde, anlayışında ders ve araç gereçlerinde yenilik anlamına gelen usul-ı cediti uygulayacak donanımda öğretmen yani muallim yetiştirmek için 1848'de Darülmuallimin/Öğretmen Okulu açılmıştır. Ancak rüştiyelere gelen öğrencilerin yetersizliği görülmüş ve rüştiyelere daha iyi öğrenci almak için daha alt seviyede sıbyan düzeyinde yenilikler yapılması gerekmiştir. Bu nedenle ilköğretim seviyesinde açılan ibtidai mekteplerde usul-ı cedit yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır. Ardından ibtidai mekteplere muallim yetiştirmek için 1868'de Darülmuallimin-i sıbyan/İlk Öğretmen Okulu açılmıştır. İlk önce İstanbul'da açılan ibtidai mektepler ve İlk Öğretmen Okulları taşrada da yaygınlaştırılmak istenmiştir. İlk Öğretmen Okulları 1875'ten itibaren önce Bosna, Girit, Konya'da başlamış 1882-1890 arasında Sivas, Bursa, Amasya, Kastamonu, Kudüs, Trabzon, Edirne'de, daha sonra Selanik, Kosova, Manastır, Aydın, Halep, Mamuretülaziz, Erzurum, Musul, Van ve Bolu'da açılmıştır. Adana'da 1880'de rüştiye ve ibtidai mektebi 1892'de ise İlk Öğretmen Okulu açılmıştır. Adana'da ilköğretimi geliştirmek için açılan İlk Öğretmen Okulunda bir yandan yeni anlayışta öğretmen yetiştirilirken diğer yandan mevcut öğretmenler ve köy imamaları İlk Öğretmen Okulunda bir tür hizmet içi eğitim denebilecek şekilde eğitimden geçirilmek istenmiştir. Mevcut eski anlayıştaki sıbyan mektepleri ibtidai şekline dönüştürülmeye çalışılmıştır. Ancak çeşitli sebeplerle İlk Öğretmen Okulu pek fazla rağbet görmemiş ve fazla öğrencisi olmamıştır. Bu çalışmada Adana'da İlk Öğretmen Okulu'nun kuruluşu ve neden fazla öğrencisi olmadığı, ortaya çıkan sorunlar incelenmiştir. Adana İlk Öğretmen Okulu'na atanan öğretmenlerinin yetersizliği, öğretmenleri hakkındaki şikâyetler ve ekonomik yetersizlikler talebe azlığının sebebi olarak arşiv belgelerine yansımıştır. Çalışma Adana İlk Öğretmen Okulu özelinde usul-ı cediti yaygınlaştırma uygulamalarını sebep-sonuç ilişkisi içinde açıklamaya çalışacaktır. Çalışmada Osmanlı arşiv belgeleri, maarif salnameleri, vilayet salnamelerinin

yararlanılmıştır. Adana İlk Öğretmen Okulu özelinde literatürde pek çalışma olmamakla birlikte konu ile dolaylı ilgili telif eserlerden yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: usul-ı cedit, muallim, Adana darülmualimin-i sıbyan/Adana ilk öğretmen okulu.

An Example Of Efforts To Develop The New Method In The Ottoman State: Adana Darülmualimin

In the Ottoman Empire, the madrasahs and primary level schools studied by Muslim Turks, generally based on memorization and depending on the sheikh al-Islam in terms of education understanding and system, preserved their existence until the collapse of the state. However, in the 19th century, after the Tanzimat Edict, among the reforms made to save the Ottoman Empire, there were also reforms in the field of education. In this context, new educational institutions called rüştiye were opened in 1838, apart from traditional educational institutions. The Ottomans tried to keep the newly opened schools out of the traditional education system and understanding in every aspect. The state, first of all, connected the newly opened schools to the Ministry of Education, which was a reflection of the centralization understanding of its age, apart from the sheikh al-Islam. These schools were intended to be established differently both in terms of the authority they belong to and in terms of content, system and education understanding. For this reason, the different course syllabus and practice applied in newly opened schools is called the new method. Darülmualimin/Teachers' School was opened in 1848 to train teachers equipped to apply the new method, which means innovation in the education system, understanding, course and equipment, apart from the traditional understanding. However, the inadequacy of the students coming to the high school was seen and it was necessary to make innovations at the lower level in order to get better students to the high school. For this reason, it has been tried to popularize the new method with the primary schools opened at the primary education level. Then, Darülmualimin-i sıbyan/Primary Teachers' School was opened in 1868 to train teachers for elementary schools. Primary schools and Primary Teachers' Schools, which were first opened in Istanbul, were also sought to be expanded in the provinces. First Teacher Schools were established in Bosnia, Crete, Konya from 1875, in Sivas, Bursa, Amasya, Kastamonu, Jerusalem, Trabzon, Edirne between 1882-1890, then in Thessaloniki, Kosovo, Manastır, Aydın, Aleppo, Mamuretulaziz, It was opened in Erzurum, Mosul, Van and Bolu. Rüştiye and elementary schools were opened in Adana in 1880, and the First Teacher's School was opened in 1892. In the Primary Teachers' School, which was opened to improve primary education in Adana, on the one hand, teachers were trained with a new understanding, on the other hand, it was desired to train existing teachers and village imams in a kind of in-service training in the Primary Teachers' School. It has been tried to transform the primary schools in the existing old understanding into the primary education level. However, for various reasons, the Primary Teachers' School was not very popular and did not have many students. In this study, the establishment of the Primary Teachers' School in Adana and why it did not have many

students, and the problems that arose were examined. The inadequacy of the teachers assigned to Adana Primary Teachers' School, the complaints about the teachers and the economic inadequacies were reflected in the archive documents as the reason for the low number of students. In this study, it will try to explain the dissemination practices of the new method in Adana Primary Teachers' School in a cause-effect relationship. In the study, Ottoman archive documents, educational yearbooks and provincial yearbooks were used. Although there are not many studies in the literature about Adana Primary Teachers' School, copyrighted works indirectly related to the subject have been used.

Keywords: new method, teacher, Adana darülmualimin-i sibyan/Adana primary teacher's school.

Tarih Konulu Dizilerin Ortaokul Öğrencileri Üzerindeki Etkileri ve Öğrencilerin Bu Dizilere Bakış Açısı

Büşra Nur KARATAŞ

Fatih YAZICI

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Bu araştırma tarih konulu dizilerin ortaokul öğrencileri üzerinde yarattığı etkiler ve öğrencilerin bu dizilere bakış açılarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgubilim) deseni kullanılmıştır. Araştırma 2019 – 2020 eğitim-öğretim yılında Tokat ilinin Merkez ilçesinde bulunan ve amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenen bir ortaokulda öğrenim görmekte olan, 38'i kız 39'u erkek olmak üzere toplamda 77 ortaokul 7. sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen ve altı sorudan oluşan açık uçlu soru formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın sonucunda görülmüştür ki öğrencilerin çoğu popüler tarihi oluşturan tarih konulu dizileri genel olarak takip etmekte ve bu dizilerden konu ve kurgu açısından etkilenmektedirler. Tarih konulu diziler öğrencilerin birçoğu için tarih öğrenim aracıdır ve bu diziler sayesinde öğrencilerin tarihe olan bakış açıları olumlu yönde etkilenmektedir. Genel olarak öğrenciler tarih konulu dizilere inanmakta ve dizide geçen olayları çoğunlukla araştırma gereği duymamaktadır. Aynı zamanda tarih konulu dizilerde geçen tarihsel olaylarla derslerinde de karşılaşırlar.

Anahtar Kelimeler: Tarih Konulu Diziler, Tarih Öğrenimi, Ortaokul Öğrencileri.

The Effects of History Series on Secondary Students and the Students' Perspective to These Series

This research was carried out in order to determine the effects of the series about history on secondary school students and to determine the students' perspectives on these series. Phenomenology (phenomenology) design, one of the qualitative research methods, was used in the research. The research was carried out with a total of 77 secondary school 7th grade students, 38 girls and 39 boys, studying in a secondary school in the central district of Tokat province in the 2019 – 2020 academic year, determined by purposive sampling method. An open-ended questionnaire consisting of six questions developed by the researcher was used as a data collection tool. The obtained data were analyzed by descriptive analysis method. As a result of the research, it was seen that most of the students generally follow the series about history that make up popular history and they are affected by these series in terms of subject and fiction. History-themed series are a history learning tool for most of the students, and thanks to these series, students' perspectives on history are positively affected. In general, students believe in series about history and do not feel the need to research the events in the series. At the same time, they encounter historical events in the history series in their lessons.

Keywords: Series on History, History Learning, Middle School Students.

Türkiye’de Genel Türk Tarihi Çalışmaları ve Prof. Dr. Tuncer Baykara

Cem İDEM

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Modern tarihçiliğin Batı merkezli bir yaklaşımının ürünü olan “Çağ Taksimatı” Türklerin tarihini, bütüncül ve süreklilik prensipleri içerisinde incelemeye imkân vermemektedir. Bundan dolayı Prof. Dr. Zeki Velidi Togan’ın gayretleriyle, tarihçiliğimizde “Genel Türk Tarihi” çalışmaları ayrı bir disiplin olarak gelişti. Prof. Togan’ın öğrencisi olan Prof. Dr. Tuncer Baykara, Türk Tarih Yazıcılığı’nda gelenekselleşmiş olan siyasi tarih üslubunun aksine; mekân ve kültür öğelerine olan ısrarlı vurgusu ve Türk tarihinin siyasal yorumlamaların haricinde de aktarılabileceği fikriyle ortaya koyduğu eserlerle, Togan ekolünü hem pekiştirdi hem de yeni bir çağır açtı. Siyasal tarihi tümüyle reddetmeyen ve tarihi bir bütün olarak ele almayı ilke edinen anlayışı, geleneksel üslubu terk etmeden modern bir anlatı tekniği yaratmasını sağladı. Prof. Dr. Tuncer Baykara’nın, Türk kültür hayatı ve özellikle Anadolu merkezli Türk tarihinin aydınlatılması amacıyla ortaya koyduğu eserlerin yanında Türk Tarihçiliği’nin meseleleri ile ilgili yaptığı çalışmalar, onun Türk Tarihçiliği için bir ekol olmasını sağladı.

Çalışmamızda; Prof. Dr. Tuncer Baykara’nın bir ekol olmasını sağlayan tarih anlayışı, Türk Tarihçiliği üzerine yorumlamaları ve tenkitlerini değerlendirdiğimiz gibi tarihçimizin Türk Tarih Yazıcılığı’nda bulunduğu konumu ve önemini aktaracağız.

Anahtar Kelimeler: Tuncer Baykara, Türk Tarih Yazıcılığı, Genel Türk Tarihi, Kent Tarihi, Kültür Tarihi.

General Turkish History Studies in Turkey and Prof. Dr. Tuncer Baykara

Uzman Cem İDEM

The "Division of Ages", which is a product of the Western-centric approach of modern historiography, does not allow examination of the history of the Turks within the principles of holistic approach and continuity. That's why, with the efforts of Prof. Dr. Zeki Velidi Togan, "General Turkish History" Studies have developed as a separate discipline in our historiography. Prof. Togan's student, Prof. Dr. Tuncer Baykara; with his insistent emphasis on spatial and cultural elements and the idea that Turkish history can be conveyed beyond political interpretations in contrast to the traditional style of political history in Turkish Historiography; both reinforced the Togan school and broke new ground. His understanding, which does not completely reject political history and adopts the principle of considering history as a whole, enabled him to create a modern narrative technique without abandoning the traditional style. Prof. Dr. Tuncer Baykara's works about the issues of Turkish Historiography, as well as the

works he produced for the purpose of clarifying Turkish cultural life and especially Anatolia-centric Turkish history, enabled him to form a school for Turkish Historiography.

In our study; as we evaluate Prof. Dr Tuncer Baykara's understanding of history, his interpretations and criticisms on Turkish Historiography, that made him enabled him to form a school, we will convey the position and importance of our historian within Turkish Historiography.

Keywords: Tuncer Baykara, Turkish Historiography, General Turkish History, Urban History, Cultural History.

Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Kullanımının Öğrencilerin Yazma Becerilerine Etkisi

Canan KARAÇAĞIL

Prof. Dr. Ali YILMAZ

Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK

Marmara Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler derslerinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanımının öğrencilerin eleştirel yazma becerilerine etkisini incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Van ili Erciş ilçesine bağlı Karlıyayla Ortaokulu 7. sınıfında okuyan 30 öğrenci oluşturmaktadır. Uygulama, 7. sınıf sosyal bilgiler dersi “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesiyle sınırlandırılmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırmasından yararlanılmıştır.

Araştırmada uygulama öncesi öğrencilerin mevcut yazma becerilerini belirlemek amacıyla deney ve kontrol gruplarına, herhangi bir etkinlik verilmeden “İstanbul’un fethi, Osmanlı Devleti’nin sosyal ve ekonomik durumunda hangi değişikliklere neden olmuştur?” sorusu sorulmuştur. Yazılan ön tarihsel metinler toplandıktan sonra deney grubu ile öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanılarak Türk Tarihinde Yolculuk ünitesi işlenmiştir. Kontrol grubunda ise soru-cevap ve anlatım yöntemi kullanılarak ders işlenmiştir. Uygulama sonrasında her iki gruptan da son tarihsel metinler toplanmıştır. Elde edilen bulgular nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Uygulama öncesi ve sonrasında yöneltilen sorulara öğrencilerin verdiği yazılı metinler, belirli kategorilere ayrılarak cümle bazında kodlanarak frekans ve yüzde olarak belirlenmiştir.

Elde edilen sonuçlara göre alt boyutlar açısından deney grubunun lehine anlamlı bir farklılığa ulaşılmıştır. Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanımının öğrencilerin eleştirel yazma becerilerinin gelişiminde olumlu bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, öğrenme amaçlı yazma, eleştirel düşünme.

The Effect of Using Writing to Learn Activities on Students’ Writing Skills

The purpose of this research is to examine the effect of using writing to learn activities in social studies lessons on students' critical writing skills. The study group of the research consists of 30 7th grade students of Karlıyayla Secondary School in Erciş district of Van province. The application is limited to the "Journey through Turkish History" unit of the 7th grade social studies lesson. In this study, action research, one of the qualitative research methods, was used.

In order to determine the existing writing skills of the students before the application in the research, the experiment and control groups were asked, "What changes did the conquest of Istanbul cause in the social and economic situation of the Ottoman Empire?" without any activity. After the pre-historical texts written were collected, the unit of Journey through Turkish History was processed by using writing to learn activities purposes with the experimental group. In the control group, the lesson was taught using the question-answer and lecture method. After the application, the last historical texts were collected from both groups. The findings were analyzed with the descriptive analysis method, one of the qualitative research methods. The written texts given by the students to the questions asked before and after the application were divided into certain categories and coded on the basis of sentences and determined as frequency and percentage.

According to the results, a significant difference was reached in favor of the experimental group in terms of sub-dimensions. It has been determined that the use of writing to learn activities has a positive effect on the development of students' critical writing skills.

Keywords: Social Studies, writing to learn activities, critical thinking.

Fransa Ortaokul Tarih ve Coğrafya Öğretim Programı ve Ders Kitaplarında Türk İmajı

Cemil ÖZTÜRK

İlyas KARA

Tuğba YAMAN

Marmara Üniversitesi

Fransa ortaokul tarih ve coğrafya dersi öğretim programı ve ders kitaplarında Türklere ilişkin değerlendirmeler, tutum ve izlenimler merak konusu olmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın temel amacı, Fransa ortaokul tarih ve coğrafya dersi öğretim programı ile ders kitaplarında Türk imajının nasıl ele alındığını ortaya koymaktır. Nitel araştırma ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilen çalışmanın verileri, doküman analizi yöntemi ile elde edilmiştir. Bu kapsamda Fransa’da ortaokul 6., 5., 4. ve 3. sınıflarda okutulan tarih ve coğrafya dersi öğretim programı ile ders kitapları incelenmiştir. Çalışma sonucunda, Türkiye ve Türklerin 5. sınıf “Muhteşem Süleyman ve 5. Şarlken Zamanında Dünya” adlı bölümde Akdeniz egemenliği, deniz savaşları, ticaret yolları ve yeni ticaret yollarının bulunması bağlamında ele alındığı; 4. sınıf “Avrupa Fetihleri ve Koloni Toplulukları” adlı bölümde Osmanlı Devleti’nin Kuzey Afrika’da yaşadığı toprak kayıpları ile ilişkili olarak ele alındığı; 3. sınıf “Birinci Dünya Savaşı’nda Siviller ve Askerler” adlı bölümde Birinci Dünya Savaşı konusunda Türk-Ermeni ilişkileri bağlamında ele alındığı görülmektedir. Araştırma kapsamında özellikle Fransa ortaokul 3. sınıf “Tarih ve Coğrafya” ders kitabında Türk tarihine yönelik verilen içeriğin bilimsel temellerinin oldukça zayıf ve farklı bakış açılarını yansıtmayacak nitelikte olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fransa, Tarih ve Coğrafya, Öğretim Programı, Ders Kitabı, Türk İmajı.

Turkish Image in France Secondary School History and Geography Curriculum and Textbooks

Evaluations attitudes and impressions about Turks in France secondary school history and geography curriculum and textbooks are a matter of curiosity. In this context, the main purpose of the study is to reveal how the Turkish image was handled in French secondary school history and geography curriculum and textbooks. The data of the study, which was carried out in accordance with the qualitative research principles, were obtained by document analysis method. In this context, history and geography curriculum and textbooks taught in secondary, 6th, 5th, 4th and 3rd grades in France were examined. In conclusion, Turkey and Turks in 5th grade "Suleiman the Magnificent and Şarlken 5. Timely world" as part of the Mediterranean sovereignty, sea battles, trade routes and new trade routes as discussed in the context of the present; In the 4th grade "European Conquests and Colony Societies" section, it was discussed in relation to the land losses experienced by the Ottoman Empire in North Africa; It is seen that

in the section called “Civilians and Soldiers in the First World War” in the 3rd grade, it was dealt with in the context of Turkish-Armenian relations regarding the First World War. Within the scope of the research, it has been concluded that the content of Turkish history, especially in French secondary school 3rd grade history and geography textbook, is rather weak and does not reflect different perspectives.

Keywords: France, History and Geography, Curriculum, Textbook, Turkish Image.

Propaganda Analiz Enstitüsü (IPA) 1937-1950

Çağrı Demirtaş

Adnan Altun

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Propaganda, çeşitli iletişim araçlarından yararlanarak, belirli ideolojilerin sistematik bir biçimde yayılmasını sağlamakta ve bireyleri bir düşünce sistemini kabul etmeye veya sistemin gereklerini yerine getirmeye zorlamaktadır. Propaganda, 21. Yüzyıl iletişim çağında bireylerin fikir, tutum ve davranışlarının etkilenmesinde, değiştirilmesinde ve yönlendirilmesinde önemli görevler üstlenmektedir. Bu durumunun ana sebebi, hayatın hızlı akışı içerisinde propagandanın bir iletişim ve ikna tekniği olarak kullandığı mesajlarıdır. Halkla ilişkiler ve pazarlama çabaları, her türlü kişisel, sosyal ve kamusal ifadeyi etkileyen çağdaş iletişim sisteminin temel boyutları haline geldiğinden, propaganda bugün yaşantımızın her anında mevcuttur.

Propaganda hakkında öğretme ve öğrenmenin kökenlerini incelemek için, kitle iletişiminde propagandaya yanıt vermede eleştirel analizi teşvik eden erken bir medya okuryazarlığı biçimini popülerleştiren Propaganda Analizi Enstitüsü (IPA) bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. IPA'nın kuruluşu ve şeması, amacı, faaliyet alanları, etkinlikleri, yayın organları bu araştırmada incelenecektir.

Bu araştırmada Tarihi (historical) araştırma deseni kullanılmıştır. Tarihi araştırma deseninde amaç; dönemin dokümanları dikkatlice okunarak ya da o zamanlarda yaşamış kişilerle görüşme yapılarak odaklanılan problemle ilgili "geçmişte ne oldu?" sorusuna cevap aramaktır.

Propaganda Analizi Enstitüsü (IPA), 1937'de New York'ta bir grup sosyal bilimler araştırmacısı tarafından halkın propagandayı tespit etmesine ve analiz etmesine yardımcı olmak amacıyla kurulmuştur. Yedi temel propaganda aracını tanımlamasıyla tanınmaya başlayan ve bununla üne kavuşan IPA, 1950 yılına kadar varlığını sürdürmüştür. IPA, kamuoyunun etkilendiği yöntemler üzerine araştırmalar yapmış, mevcut sorunların analizlerini yayınlamış ve propagandayı tespit etmek için devlet okullarında çalışma gruplarının kurulmasını teşvik etmiştir. 1937'den 1941'e kadar aylık Propaganda Analizi bülteni yayınlayan Enstitü II. Dünya Savaşı sırasında uyku haline geçmiş ve 1950'de tüm resmi operasyonlarını sona erdirmiştir.

Anahtar kelimeler: Propaganda, İletişim, Medya Okuryazarlığı.

Institute Of Propaganda Analysis (IPA) 1937-1950

Propaganda enables the systematic dissemination of certain ideologies by means of various communication tools and forces individuals to accept a thought system or fulfill the

requirements of the system. In the 21st century communication age, propaganda plays a significant role in influencing, changing and directing the ideas, attitudes, and behaviors of individuals. The main reason for this situation is propaganda's use of messages as a communication and convincing technique in the fast flow of life. Propaganda is present in every moment of our lives today since public relations and marketing efforts have become essential dimensions of the contemporary communication system that affects all kinds of personal, social, and public expression.

This study was conducted on the Institute of Propaganda Analysis (IPA), which popularized an early form of media literacy promoting critical analysis in responding to propaganda in mass communication, to investigate the origins of teaching and learning about propaganda. The foundation and scheme, purpose, fields of activity, activities and media organs of the IPA will be reviewed in this study.

A historical research design was used in this study. The purpose of a historical research design is to seek an answer to the question "What happened in the past?" regarding the problem focused on by carefully reading the documents of the period or by interviewing people who lived in those times.

The Institute of Propaganda Analysis (IPA) was founded in 1937 by a group of social science researchers in New York to help the public detect and analyze propaganda. The IPA, which started to be recognized for defining seven basic propaganda tools and became famous with them, carried on its existence until 1950. The IPA conducted studies on the methods that affected public opinion, published analyses of existing problems, and encouraged the establishment of study groups in public schools to detect propaganda. The institute, which monthly published a Propaganda Analysis bulletin from 1937 to 1941, ceased publications during the Second World War and terminated all its official operations in 1950.

Keywords: Propaganda, Communication, Media Literacy.

Sergi ve Anket Uygulaması Kullanarak Farklılaştırılmış Eğitim ile Osmanlı Aristokrasisine Farklı Bir Pencereden Bakış

Derya AKKAŞ

Tarih yaşanmış geçmiş üzerine bir ders olarak, XIX. yüzyılda uluslaşma süreci ile müfredatlardaki yerini almaya başlamıştır. Osmanlı Devleti'nde tarih, Tanzimat Dönemi'yle gelen modernleşme çabaları ile yeni bir biçim kazanmıştır. Cumhuriyetle birlikte ise Türk Tarihi bütüncül şekilde öğretilmeye başlanmıştır. Tarih öğretiminde uzun yıllar klasik anlatım metodu kullanılmış fakat geliştirilen öğretim yöntemleri ile müfredatlar zenginleştirilmiştir. Hızla değişen eğitim sistemine öğretmenlerin de ayak uydurması ve öğrencilerine "hayat boyu öğrenme", "yaşayarak öğrenme" konularında rol model olması gerekmektedir.

Bu çalışmada altı asır boyunca hüküm sürmüş bir imparatorluğun son resmi temsilcisi olan "Neslişah Sultan" örneği üzerinden Osmanlı Devleti'nin son yıllarına ve hanedan kadınlarının eğitimine dikkat çekilmek istenmiştir. Bir alışveriş merkezinde "Neslişah Sultan Fotoğraf Sergisi" düzenlenmiş ve pek bilinmeyen Osmanlı aristokrasisi görsellerle tanıtılmaya çalışılmıştır. Ziyaretçilere gönüllülük esasına dayalı anket çalışması uygulanmış. Çalışmaya katılan öğrenciler fotoğraflar hakkında ziyaretçilere kısa sunumlar yapmışlardır, anket sonuçlarını değerlendirmişlerdir. "Osmanlı Yemek Kitabı"ndan Neslişah Sultan limonatası tarifine ulaşan öğrenciler, ziyaretçilere kendi yaptıkları limonatayı ikram etmişlerdir. Böylece Tarih dersinin sadece siyasi olaylardan ve diplomatik konulardan ibaret olmadığı "yaşayarak öğrenme" stratejisi ile ön plana çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Anket, sergi, yaşayarak öğrenme, Neslişah Sultan, farklılaştırılmış eğitim.

A Different Perspective on the Ottoman Aristocracy with Differentiated Education Using Exhibition and Survey

History as a lesson on the lived past, began to take place in the curriculum in the 19th century with the process of nationalization. History in the Ottoman Empire had a new form with the modernization exertions, which occurred with "Tanzimat Period". With the "Republic" Turkish history began to be taught in a holistic way. Classical telling methods have been used in history teaching for many years, but the curricula has been enriched with the developed teaching methods. Teacher should also keep step with the rapidly changing education system and have to be a role model for their students in "lifelong learning" and "learning by living".

In this study, it is focused on the last years of Ottoman Empire and the education of dynasty woman through the example of "Neslişah Sultan", who is the last official delegate of an empire that ruled for six centuries. "Neslişah Sultan Photograph Exhibition" was held in a shopping center and the recondite aspects of Ottoman aristocracy was tried to introduce to the visitors with photos. A survey study was applied to the visitors with voluntary basis. The students

participating in the study made short presentations about photographs to the visitors and evaluated the survey results. The students, who find out the “Neslişah Sultan lemonade” recipe from the “Ottoman Cook Book”, served the visitors lemonade that they made. Thus, it came forward with “learning by living” strategy, that the history course is not just about political events and diplomatic issues.

Keywords: Survey, exhibition, learning by leaving, Neslişah Sultan, differentiated education.

Türk Düşünürü Rıza Tevfik'in Tarih ve Tarih Felsefesi Hakkındaki Yaklaşımlarına İlişkin Tespitler

Emine Altunay Şam

Amasya Üniversitesi

Temelleri Rönesans dönemine dayanan Tarih felsefesi, 18. Yüzyılda felsefe disiplini haline gelmiştir. Tarih felsefesi deyimini ilk kullanan Voltaire'dir. Vico ise, tarih bilgisinin temellerini ortaya koymuştur. Tarih felsefesi, tarih düşüncesindeki derinleşme ve tarih yazıcılığının bilimselleşmesiyle, 19. yüzyılda önemli bir düzeye ulaşmıştır. Tarih felsefesinin ana konusu, tarih bilgisinin güvenilirliğini sağlamak olmuştur. Türkiye'de tarih felsefesi sorunları, 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren tartışılmaya başlanmıştır. Adnan Adıvar, Ziya Gökalp, Fuad Köprülü, Zeki Velidi Togan ve Osman Turan gibi düşünürleri tarih felsefesine önemli katkılar sunmuşlardır. Bu araştırmanın amacı, Rıza Tevfik'in Musavver Muhit dergisinde "Tarih ve Felsefe-i Tarih Hakkında" başlığı ile kaleme aldığı makalesindeki tarih felsefesi üzerine görüşlerini ortaya koymaktır. Rıza Tevfik, Türk düşünce tarihinin önemli fikir adamlarından biridir. Ülkemizde felsefenin ilk kurucularından sayılır. Darülfünun öğretmenlerinden Rıza Tevfik makaleyi Darülfünun öğrencilerine ithaf etmiştir. Bu çalışma, doküman analizi yönteminin kullanıldığı nitel bir araştırmadır. Araştırmadan elde edilecek sonuçların tarihçilik, tarih felsefesi alanı ve tarih öğretimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Musavver Muhit Dergisi, Tarih, Tarih felsefesi, Rıza Tevfik.

Findings about the Approaches of Turkish Fought Rıza Tevfik on History and the Philosophy of History

The philosophy of history, whose foundations are based on the Renaissance period, became a discipline of philosophy in the 18th century. Voltaire was the first to use the term philosophy of history. Vico, on the other hand, laid the foundations of historical knowledge. The philosophy of history reached an important level in the 19th century, with the deepening of historical thought and the scientificization of historiography. The main subject of the philosophy of history has been to ensure the reliability of historical knowledge. The problems of philosophy of history in Turkey have started to be discussed since the second half of the 19th century. Ottoman thinkers such as Adnan Adıvar, Ziya Gökalp, Fuad Köprülü, Zeki Velidi Togan and Osman Turan made important contributions to the philosophy of history. The aim of this research is to reveal Rıza Tevfik's views on philosophy of history in her article titled "About History and Philosophy of History" in the journal Musavver Muhit. Rıza Tevfik is one of the important intellectuals in the history of Turkish thought. He is considered one of the first founders of philosophy in our country. Rıza Tevfik, one of the teachers of the Darülfünun, dedicated the article to the students of the Darülfünun. This Study is a qualitative research using document analysis method. It is

thought that the results to be obtained from the research will contribute to the field of historiography, philosophy of history and history teaching.

Keywords: Musavver Muhit Magazine, history, philosophy of history, Rıza Tevfik.

Cumhuriyet Dönemi Tarih Ders Kitaplarında Osmanlı İmajı (1950-2020)

Eray ALACA

Giresun Üniversitesi

Cumhuriyetin ilk yıllarında benimsenen laik-ulusçu anlayış, yeni bir tarih yazımını da beraberinde getirmiştir. Türk Tarih Tezi olarak adlandırılan bu yazımda tarihsel ve kültürel kökler Orta Asya'ya dayandırılmıştır. Türk Milli Mücadelesi ve sonrasında kurulan Cumhuriyet rejimi öne çıkarılmıştır. Osmanlı İmparatorluğu ötekileştirilirken eklektik bir yaklaşımla Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk dönemlerinde Anadolu'daki Türk-Müslüman varlığını korumaları ve geliştirmeleri, İstanbul'u fethetmeleri gibi tarihi başarıların olduğu dönemler sahiplenilmiştir. 1931-1950 yılları arasında egemen olan bu tarih yazımı tarih ders kitaplarında da kendini göstermiştir. Ancak 14 Mayıs 1950'de yapılan seçimler sonucunda Cumhuriyet Halk Partisi(CHP)'nin kesintisiz tek parti iktidarı sona ermiş, Demokrat Parti (DP) tek başına iktidara gelmiştir. Liberal bir anlayışın her alanda etkili olduğu bu dönemde eğitim alanında çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Tek ders kitabı uygulaması sona erdirilmiştir. Genelde ders kitapları özelde ise tarih ders kitapları yeniden yazdırılmış, özel yayınevleri tarafından basılmıştır. Bu çerçevede çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılarak 1950 yılından günümüze kadar öğrenimde olan tarih ders kitaplarındaki Osmanlı imajına yönelik değişimi ve dönüşümü görebilmek amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet dönemi, Osmanlı imajı, Tarih ders kitapları.

The Ottoman Image in the Republic Period History Textbooks (1950-2020)

The secular-nationalist understanding adopted in the first years of the republic brought along a new historiography. In this writing, which is called the Turkish History Thesis, historical and cultural roots are based on Central Asia. The Turkish National Struggle and the republican regime established after it were highlighted. While the Ottoman Empire was marginalized, with an eclectic approach, historical successes such as preserving and developing the Turkish-Muslim presence in Anatolia and the conquest of Istanbul in the early periods of the Ottoman Empire were embraced. This historiography, which was dominant between 1931 and 1950, also showed itself in history textbooks. However, as a result of the elections held on May 14, 1950, the uninterrupted one-party rule of the Republican People's Party (RPP) came to an end, and the Democrat Party (DP) came to power alone. In this period, when a liberal understanding was effective in every field, various studies were carried out in the field of education. The single textbook application has been terminated. Textbooks in general and history textbooks in particular were reprinted and published by private publishing houses. In this context, it is aimed to see the change and transformation of the Ottoman Image in the history textbooks that have been in education since 1950 by using the document analysis method in the study.

Keywords: Period of Republic, Ottoman image, History textbooks.

Geç Osmanlı'dan Erken Cumhuriyet'e Lise Tarih Öğretim Programlarının Karşılaştırılması

Eray Alaca

Tercan Yıldırım

Giresun Üniversitesi

Osmanlı İmparatorluğu'nda tarih öğretimi 19. yüzyıla kadar yönetici elitin eğitiminin bir parçası olmuştur. 19. yüzyılda ise modernleşmenin de etkisi ile eğitim anlayışı değişmiş ve halka indirilmeye çalışılmıştır. 1857 yılında kurulan Maârif-i Umûmiye Nezareti ile eğitim-öğretim işleri devlet kontrolüne alınmıştır. 1869 yılında "Maârif-i Umûmiye Nizamnamesi"nin hazırlanması ile de eğitim-öğretim işleri devlet tarafından hukuki bir çerçeveye oturtulmuştur. Mevcut okullar ve ders programlarına yönelik birçok yenilik getiren bu nizamname ile tarih dersleri de modern anlamda yeniden yapılandırılmıştır. Özellikle II. Meşrutiyet döneminde tarih dersleri merkezi bir konumda yer almaya başlamıştır. Bu çerçevede yeni tarih ders programları hazırlanmıştır. Aynı yaklaşım erken cumhuriyet döneminde de devam etmiştir. Bu çalışmada geç dönem Osmanlı eğitim-öğretim sürecindeki Devre-i Saniye (lise) tarih programları ile erken cumhuriyet dönemi lise tarih programları arasında ne tür farklılıklar ve /veya benzerlikler olduğuna odaklanılmıştır. Mevcut programlarda değişim ve süreklilik olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda geç Osmanlı 1915 ve 1922, erken cumhuriyet 1924 yıllarındaki tarih programları transkribe edilerek doküman incelemesine tabi tutulmuş ve yorumlanarak verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lise, Öğretim programları, Tarih.

From Late Ottoman to Early Republic Comparison of High School History Teaching Programs

History teaching in the Ottoman Empire was a part of the education of the ruling elite until the 19th century. In the 19th century, with the effect of modernization, the understanding of education changed and it was tried to be downloaded to the public. With the Ministry of Education, which was established in 1857, educational affairs were taken under state control. With the preparation of the "Regulation of General Education" in 1869, education and training were placed in a legal framework by the state. With this regulation, which brought many innovations to existing schools and curricula, history lessons were also restructured in a modern sense. Especially in the 2nd Constitutional Period, history lessons began to take place in a central position.. In this context, new history lesson programs have been prepared. The same approach continued in the early republican period. This study focuses on the differences and/or similarities between the high school history programs in the late Ottoman education period and the early republican high school history programs. It has been tried to determine whether there is change

and continuity in existing programs. In this context, the history programs of late Ottoman 1915 and 1922, early republic 1924 were transcribed, subjected to document analysis and interpreted.

Keywords: High school, Curriculum, History.

Osmanlı Arkeolojisinin Tarih Yazımındaki Önemi

Ercan Semih ER

Osmanlı araştırmalarına arkeolojinin de dâhil olmasıyla birlikte yeni bir çalışma alanı olan Osmanlı arkeolojisi ortaya çıkmıştır. Osmanlı arkeolojisinin ortaya çıkışı, gelişim süreci ve tarih yazımındaki önemi irdelenmeye çalışılmıştır. Gerek Türkiye’de gerekse yurtdışında Osmanlı arkeolojisinin, arkeolojinin diğer bilim dallarına göre neden daha az ve yavaş geliştiği sorgulanmıştır. Türkiye’de gerçekleşen Osmanlı dönemi kazıları tespit edilmiştir. Kazı sonuçları toplantılarından elde edilen bilgiler başta olmak üzere, konu ile ilgili birçok çalışma ve tartışma karşılaştırılmalı olarak sunulmaya çalışılmıştır. Bu çalışma Türkiye’de gerçekleşen Osmanlı dönemi arkeolojik çalışmalar, Osmanlı dönemi kazıları ile sınırlandırılmıştır. Türkiye’de asıl amacı Osmanlı dönemine ait veri toplamak olan kazılar tespit edilerek, bu kazıların yapılış amacı irdelenmiş ve Osmanlı tarihi ile arkeolojisine olan potansiyel katkıları ortaya konulmuştur. Ayrıca Osmanlı arkeolojisinin tarih yazımına sağladığı katkılar, Osmanlı tarihi yazımında arkeolojinin önemi gibi arkeoloji ve tarih bilimlerinin birbirlerine olan ihtiyaçları ve katkılar ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Yazımı, Osmanlı Arkeolojisi, Arkeoloji, Osmanlı Tarih Yazımı.

The Importance of Ottoman Archeology in Historiography

With the inclusion of archeology in Ottoman studies, a new field of study, Ottoman archeology, emerged. The emergence of Ottoman archeology, its development process and its importance in historiography have been tried to be examined. He questioned why Ottoman archeology, both in Turkey and abroad, developed less and slowly compared to other branches of archeology. Ottoman period excavations in Turkey have been identified. Many studies and discussions on the subject, especially the information obtained from the excavation results meetings, have been tried to be presented comparatively. This study is limited to Ottoman period archaeological studies and Ottoman period excavations in Turkey. Excavations in Turkey, the main purpose of which was to collect data from the Ottoman period, were identified, the purpose of these excavations was examined and their potential contributions to Ottoman history and archeology were revealed. In addition, the contributions of Ottoman archeology to historiography, the importance of archeology in Ottoman historiography, the needs and contributions of archeology and historical sciences to each other were tried to be revealed.

Keywords: Historiography, Ottoman Archeology, Archeology, Ottoman Historiography.

Tarihçi ve Tarih Eğitimsi Kimliğiyle Ahmet Zuhuri Danışman

Erol EVCİN

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Ahmet Zuhuri Danışman (1902-1972); tarihçi, tarih ve coğrafya öğretmeni, edebiyatçı ve milletvekili özellikleri ile ön plana çıkmış çok yönlü Türk münevverlerinden biridir. Türkiye’de tarihçiliğin ve tarih eğitiminin yeni çalışma ve eserlerle ivme kazandığı 1940-1970 yıllarında Türk ilim ve irfan hayatında etkili olmuştur. Türk ve İslâm tarihine ilişkin kapsamlı araştırma ve inceleme eserleri, tarihî romanları, Osmanlı tarihine dair kaynak eser çevirileri, tarih ders kitapları ve çocuk eğitime ilişkin metodolojik çalışmaları ile dikkat çekmiştir. Bütün bu çalışmalarda millî ve manevi duygu ve hassasiyetlerin ön planda tutulduğu görülmektedir. Danışman, tarihin terbiye edici gücünden geniş ölçüde istifade ederek ülke insanının tarihi öğrenmesi, sevmesi ve tarih şuurunun kuvvetlendirilmesi için gayret göstermiştir. Bu amaca ulaşmak üzere etkin bir araç olarak Türkçeyi mahir bir şekilde kullanmıştır. Kaleme aldığı ders kitaplarının içeriği konusunda siyasi saiklerin de etkisiyle birtakım eleştirilere uğrasa da bu durum Danışman’ın Türk ilim ve irfan hayatında oynadığı başarılı rolü gölgelememiştir.

Bu çalışmanın konusunu tarihçi ve tarih eğitimsi kimliği ile Ahmet Zuhuri Danışman teşkil etmiştir. Bu münasebetle Danışman’ın hayatı, eserleri ve çalışmaları incelenmiş, Türk millî kültürü ile ilim ve irfan hayatına katkıları değerlendirilmiştir. Ayrıca araştırmacılar tarafından henüz keşfedilmeye başlanan bir münevver durumunda olan Danışman’ın ilmî ve edebi şahsiyeti ile eserleri ve hatta siyasi faaliyetleri hakkında yapılacak yeni çalışmalara da ışık tutmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Zuhuri Danışman, Türk-İslâm Tarihi, Tarihçi, Tarih Eğitimsi, Tarihî Roman.

Ahmet Zuhuri Danışman As a Historian and History Educator

Ahmet Zuhuri Danışman (1902-1972); he is one of the versatile Turkish intellectuals who came to the forefront as a historian, history and geography teacher, literati and deputy. In 1940-1970, when historiography and history education gained momentum with new studies and works in Turkey, he was influential in Turkish science and wisdom life. He has drawn attention with his comprehensive research and analysis works on Turkish and Islamic history, historical novels, simplifications of source works on Ottoman history, history textbooks and methodological studies on children's education. In all these studies, it is seen that national and spiritual feelings and sensitivities are kept in the foreground. Benefiting from the nurturing power of history to a large extent, Danışman made an effort for the people of the country to learn and love history and to strengthen the historical consciousness. He used Turkish skillfully as an effective tool to

achieve this goal. Even though he faced some criticism about the content of the textbooks he wrote, with the effect of political motives, this situation did not overshadow the successful role played by Danişman in Turkish science and lore.

The subject of this study was Ahmet Zuhuri Danişman as a historian and history educator. In this connection, Danişman's life, works and studies were examined, and his contributions to the Turkish national culture and the life of science and wisdom were evaluated. In addition, it is aimed to shed light on the new studies to be made about Danişman's scientific and literary personality, his works and even his political activities, who has just begun to be discovered by researchers.

Keywords: Ahmet Zuhuri Danişman, Turkish-Islamic History, Historian, History Educator, Historical Novel.

Türkiye’de Köy Enstitülerinden Öğretmen Okullarına Geçiş Sürecinde Müfredattaki Yeni Bir Dersi Anlamak: 1953 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının İncelenmesi

Erol ÇİYDEM

Selahattin KAYMAKCI

Kastamonu Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı 1953 yılında hazırlanmış olan Türkiye’de Öğretmen Okulları ve Köy Enstitüleri Programında yer alan Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nı analiz ederek değerlendirmektir. Çalışmada veriler doküman incelemesi yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Türkiye’de Sosyal Bilgiler’in ilk defa Köy Enstitülerinden Öğretmen Okullarına geçiş sürecinde bu okullarda bir ders olarak okutulması kararlaştırılmıştır. Sosyal Bilgiler dersinin Türkiye’deki tarihsel gelişimi hakkında literatürde birçok çalışma yer almaktadır. Ancak bu çalışmaların birçoğunda 1953 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı hakkında hiç bilgi verilmemiştir. Bazı çalışmalarda ise sadece program birkaç cümlelik açıklamalarla yer almıştır. Oysa 1950’lerde Türkiye’de yeni bir ders olarak okutulmaya başlayan ve ilk olma özelliğine sahip 1953 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (SBDÖP) üzerindeki inceleme bu dersin tarihsel arka planına ışık tutacaktır. Aynı zamanda böyle bir inceleme Türk Eğitim Tarihi alanına yeni katkılar sağlayacaktır. Bu noktadan hareketle öncelikle bu dersin Öğretmen Okulları Programı’na yerleştirilmesinin sebepleri hakkında bir literatür taraması yapılmıştır. Böylece neden böyle bir derse ihtiyaç duyulduğu açıklanmaya çalışılmıştır. Daha sonra da 1953 SBDÖP hakkında bir içerik analizi yapılmıştır. Analiz sürecinde, 1953 SBDÖP ile kazandırılmak istenen bilgi, beceri ve değerler nelerdir? 1953 SBDÖP’nin öğretim teorisi nedir? gibi sorulara cevap aranmıştır. 1953 SBDÖP Tarih, Coğrafya ve Yurttaşlık Bilgisi derslerinin birleştirilmesi ile oluşturulmuştur. 1953 SBDÖP’de 9 genel amaç, Tarih Coğrafya ve Yurttaşlık Bilgisi dersleri özelinde ise toplamda 22 amaç belirlenmiştir. Son olarak da 1953 SBDÖP’nin genel bir değerlendirmesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Okulu, Sosyal Bilgiler, Öğretim Programı.

Understanding a New Course in the Curriculum in the Transition Process from Village Institutes to Teachers Schools in Turkey: Examining the 1953 Social Studies Curriculum

This study aims to analyze and evaluate the Social Studies Curriculum in Turkey's Teacher Schools and Village Institutes Program, prepared in 1953. In the study, data were collected by document analysis method. The content analysis method was used in the analysis of the data. Social Studies was first taught as a course in the Teacher Schools in Turkey during the transition from Village Institutes to Teacher Schools. There are many studies in the literature about the historical development of the Social Studies course in Turkey. But, most of these studies gave no information about the 1953 Social Studies Curriculum. In some studies, only the program took place with a few sentence explanations. However, the examination of the 1953 Social Studies

Curriculum (SBDÖP), which started to be taught as a new course in Turkey in the 1950s and was the first, will shed light on the historical background of this course. At the same time, such a review will make new contributions to Turkish Education History. From this point of view, we made a literature review about the reasons for the placement of this course in the Teacher Schools Program. Thus, we tried to explain why such a course is needed. Afterward, a content analysis was made about 1953 SBDÖP. We sought answers to the following questions during the analysis process: What knowledge, skills, and values are desired to be gained with the 1953 SBDÖP during the analysis process? What is the teaching theory of 1953 SBDÖP? 1953 SBDÖP was formed by combining the History, Geography, and Civics courses. There are nine general objectives in 1953 SBDÖP. However, 22 objectives were determined in total for the History, Geography and Civics courses. Finally, we made a general evaluation of 1953 SBDÖP.

Keywords: Teacher School, Social Studies, Curriculum.

Son Dönem Osmanlı İmparatorluğu'nda Halkın Aydınlanmasına Yönelik İttihat Terakki Cemiyeti'nin Çabalarına Bir Örnek: Kastamonu Maarif Kulübü ve Faaliyetleri

Erol ÇİYDEM

Kastamonu Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, Osmanlı İmparatorluğu'nda II. Meşrutiyet'in ilanından (1908) kısa bir süre sonra İttihat ve Terakki Cemiyeti tarafından Kastamonu'da tesis edilen Maarif Kulübü'nün amaç ve faaliyetlerini ortaya koymaktır. Uzun bir istibdat döneminin ardında Meşrutiyet'in yeniden ilanı Osmanlı ülkesinde özgürlükçü bir atmosferin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu süreçte cemiyet ve dernek gibi örgütlenmelerin kurulmasına yönelik yasaklar son bulmuştur. Bu doğrultuda İttihat ve Terakki Cemiyeti tarafından merkezde ve taşrada çeşitli kulüpler oluşturulmuştur. Bunlardan birisi olarak Kastamonu'da kurulan Maarif Kulübü'nün amacı ve faaliyetleri II. Meşrutiyet'in ilk yıllarında izlenen eğitim politikası, dönemin ideolojisi vb. konular hakkında önemli bilgiler sunmaktadır. Bu noktadan hareketle çalışmadaki amaç, II. Meşrutiyet'in özellikle ilk yıllarında İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin eğitime nasıl bir misyon yüklediğinin ortaya konulması açısından önemlidir. Bu tür yerel tarih çalışmaları tarihsel bir dönemi incelerken sadece belli bir merkez, olay veya olgu üzerinden oluşturulan tarihsel anlatılardaki birçok olası bilgi boşluğunu da dolduracaktır. Çalışmada tarihsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmadaki veriler Kastamonu Vilayet Gazetesi'nin taranması yoluyla elde edilmiştir. Verilerin analizinde doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmalı İmparatorluğu, İttihat Terakki Cemiyeti, Kastamonu, Maarif Kulübü.

An Example of the Efforts of the Committee of Union and Progress for the Enlightenment of the People in the Late Ottoman Empire: Kastamonu Maarif Club and its Activities

This study aims to reveal the aims and activities of the Maarif Club, which was established in Kastamonu by the Committee of Union and Progress shortly after the proclamation of the Second Constitutional Monarchy (1908) in the Ottoman Empire. After a long period of tyranny, the re-declaration of the Constitutional Monarchy led to the emergence of a libertarian atmosphere in the Ottoman country. In this process, the bans on establishing organizations such as societies and associations came to an end. In this direction, various clubs were formed by the Committee of Union and Progress in the center and the countryside. As one of them, the purpose and activities of the Maarif Club, which was established in Kastamonu, are based on the education policy followed in the first years of the Second Constitutional Monarchy, the ideology of the period, etc. It provides crucial information about the topics. From this point of view, the aim of the study is important in terms of revealing what kind of mission the Committee of Union and Progress gave to education, especially in the first years of the Second Constitutional Monarchy. While such local history studies examine a historical period, they will also fill the possible knowledge gaps in

historical narratives created only through a particular center, event, or phenomenon. I used the historical research method in the study. The data in the study were obtained by scanning the Kastamonu Provincial Newspaper. I used the document analysis method in the analysis of the data.

Keywords: Ottoman Empire, Committee of Union and Progress, Kastamonu Maarif Club

Türkiye’de Üstün Zekalı ve Özel Yeteneklilerin Tanılanmasına Dair İki Araştırma ve Uygulama Örneği

Erol Kömür

Milli Eğitim Bakanlığı

Ölçme, eğitim süreçlerinin vazgeçilmez unsurlarındandır. Ölçüm amacına göre ölçütler ve ölçüm birimleri farklılaşır. 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren zeka ve yetenek ölçümüne dair araştırmalara rastlanır. 20. Yüzyılın başında ise zeka ve yetenek ölçümüne dair testler standartlaşma eğilimi kazanmış ve dünya genelinde yaygınlaşmıştır. 1915’te Maarif-i Umumiye Nezareti tarafından “Zekanın Mikyası Usulü” adı ile tercüme ve uyarlaması yapılan Alfred Bine testi okullarda uygulanmaya başlamış, güncellemeleri ile birlikte günümüze kadar ulaşmıştır. 1923’te yeni kurulan Cumhuriyet hükümetleri eğitim alanında yaptığı atılımlarla birlikte yetenek ve zeka tanılamalarına da önem vermiş; Maarif Vekaleti 1924 yılında Tedkikat-ı Ruhiye Rehberi adıyla yeni bir öğretmen kılavuz kitabı yayınlamıştır. Tedkikat-ı Ruhiye Rehberi’nin tarifine göre her bir öğrenci için doldurulması gereken Talebe Sicil defteri uygulamaya konulmuştur. 1926’da yeni kurulan Talim ve Terbiye Kurulu’nun iki pedagog üyesi İbrahim Alaeddin (GÖVSA) Bey ve Ali Haydar (TANER) Bey’in öncülüğünde bireysel tanılama, süreç tanılaması, zeka, yetenek, yaratıcılık, ibda, kabiliyet (yetenek), hususi kabiliyet (özel yetenek), istidat, meleke, yaratıcılık, ahlak, mizaç, karakter tanılaması gibi kavram ve uygulamalar eğitim kurumlarımızda resmi olarak standartlaşma sürecine girmiştir. 20. yüzyılın başına kadar uygulanan ölçme ve değerlendirme yöntemlerine göre önemli yenilikler getiren bu duruma eğitim tarihi araştırmalarında çok kısıtlı verilere rastlanmakta, alan yazınında çok kısıtlı bilgiler yer almaktadır. Araştırmamızda, 20. Yüzyılın ilk yarısında Türkiye’de zeka ve yetenek tanılamalarına dair yapılan araştırma ve uygulamalara dair önemli bulgular elde edilmiştir. Bu çalışmanın amacı Türkiye’de 20. Yüzyılın ilk yarısında zeka ve yetenek araştırmaları, kullanılan testler ve yapılan uygulamaları ortaya koymaktır. Çalışma nitel araştırma olup doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Osmanlı Devleti’nin son döneminde başlayan zeka, yetenek alanında yapılan araştırma ve uygulamalarının Cumhuriyet döneminde Maarif Vekaleti tarafından üst düzeyde ele alındığı; Dünyadaki gelişmelerin yakından takip edildiği, bu konuda çeviri, uyarlama çalışmaları ile birlikte; öğretmenlere hizmet içi eğitimler verildiği, bakanlık tarafından öğretmenler için kılavuz kitaplar ve öğrenci dosyaları basılarak dağıtıldığı, okullarda tanılama uygulamaları yapıldığı, dönem idarelerinin yapılan bilimsel çalışmaları destekledikleri, kamu imkanlarının büyük ölçülerde bu çalışmalar için seferber edildiği, çalışmaları yürüten eğitimcilerin ödüllendirildiği, ayrıca çalışmaların Türkiye’de ölçme değerlendirme birimlerinin kurumsallaşmasına da katkı sundukları bulgularına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Zeka, yetenek, tanılama, üstün zeka, özel yetenek, yeterlik testleri.

Two Examples Of Research And Practice On Diagnosing The Gifted And Talented In Turkey

Measurement is one of the indispensable elements of educational processes. According to the measurement purpose, the criteria and measurement units differ. Since the second half of the 19th century, there are studies on the measurement of intelligence and ability. At the beginning of the 20th century, tests on the measurement of intelligence and ability gained a standardization trend and became widespread throughout the world. The Alfred Bine test, which was translated and adapted by the Ministry of Education in 1915 under the name of "Method of Intelligence", started to be applied in schools and has survived to the present day with its updates. The newly established Republican governments in 1923, along with their breakthroughs in the field of education, also gave importance to the diagnosis of talent and intelligence; In 1924, the Ministry of Education published a new teacher's guide book called Tedkikat-ı Ruhiye Guide. According to the description of the Tedkikat-ı Ruhiye Guide, the Student Registry Book, which must be filled in for each student, has been put into practice. Under the leadership of Mr. İbrahim Alaeddin (GÖVSA) and Mr. Ali Haydar (TANER), two pedagogue members of the Board of Education and Discipline, which was newly established in 1926, individual diagnosis, process identification, intelligence, talent, creativity, ability (talent), special concepts and practices such as ability (special talent), aptitude, talent, creativity, morality, temperament, character identification have officially entered the standardization process in our educational institutions. This situation, which brought important innovations compared to the measurement and evaluation methods applied until the beginning of the 20th century, is very limited in education history researches and there is very limited information in the literature. In our research, important findings have been obtained regarding the researches and applications on the diagnosis of intelligence and talent in Turkey in the first half of the 20th century. The aim of this study is to reveal intelligence and talent researches, tests used and applications made in the first half of the 20th century in Turkey. The study is a qualitative research and document analysis method was used. The research and practices in the field of intelligence and talent, which started in the last period of the Ottoman Empire, were handled at a high level by the Ministry of Education in the Republican period; Along with translation and adaptation studies, the developments in the world are followed closely; in-service trainings are given to teachers, guidebooks and student files are printed and distributed by the ministry, diagnostic applications are made in schools, the term administrations support the scientific studies, public resources are mobilized to a large extent for these studies, the educators who carry out the studies are rewarded, and the studies are carried out in Turkey. It was found that they also contributed to the institutionalization of measurement and evaluation units.

Keywords: intelligence, talent, diagnosis, giftedness, special talent, proficiency tests.

Lise Tarih Derslerinde Öğrencilere Akademik Yazı Yazma Ödevi Verilmesine İlişkin Bir Model Önerisi

Esra ÇALIŞKAN

Gazi Üniversitesi

Akademik yazı yazmak öğrenciler için zorlayıcı bir çalışmadır ancak araştırmalar öğrencilerin üniversite eğitimine başlamadan önce akademik araştırma yapmaları ve yazı yazmaları gerektiğini ortaya koymuştur. Amerika’da Ortak Çekirdek Devlet Standartları (Common Core State Standards) ve Yazma Ulusal Komisyonu (The National Commission on Writing) tarafından yayımlanan akademik yazı yazmanın önemine dair çalışmalar bu alanda önemli adımların atılmasını sağlamıştır. Türkiye’de ise 9. 10. 11. Ve 12. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı derslerinde, *proje çalışması* adı altında, bir eğitim öğretim yılı içerisinde hazırlanmak üzere akademik yazı yazmak için ödev verilmektedir. Ancak tarihsel düşünme becerilerini geliştirecek ve tarih öğretimini sağlayacak en etkili yöntemlerden biri olmasına rağmen üniversite öncesi alınan tarih derslerinde akademik yazıların hazırlanması henüz resmiyet kazanmamıştır. Bu çalışmanın amacı, öğrencilerin üniversite öncesindeki tarih derslerinde akademik yazı yazmayı öğrenmelerinin gerekliliğine dair bir araştırma ve uygulama aşaması için bir model önerisi sunmaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılacak ve 9. 10. 11. ve 12. sınıfta alınan tarih derslerinde akademik yazı yazmanın öğretilmesine dair yapılan çalışmalar incelenerek yazı yazmaya dair öğrencilerin bilmesi gereken temel bilgiler sunulacaktır. Son bölümde yurt dışında ve yurt içinde akademik yazı yazmaya dair verilen ödevler örnek alınarak 9. Sınıf “Ortaçağ’da Dünya” ünitesinin “Moğol İstilâsının ilk yılları” konusundan hareketle tarih dersinde sunulabilecek bir model önerilecektir. Makalenin üniversite öncesi alınan tarih derslerinde, öğrencilerin akademik yazı yazmaları için yapılacak çalışmalara katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Tarih eğitimi, Akademik yazı yazma, Akademik yazı ödevi.

A Model Recommendation for Giving Academic Writing Assignment to Students in High School History Courses

Academic writing is a challenging task for students, but research has revealed that students must do academic research and write articles before starting university education. Studies on the importance of academic writing published by the Common Core State Standards and The National Commission on Writing in the United States have provided important steps in this area. In Turkey, in the 9th, 10th, 11th and 12th grade Turkish Language and Literature courses, homework is given to write an academic article, under the name of *project work*, to be prepared within an academic year. However, although it is one of the most effective methods that will develop historical thinking skills and provide history teaching, the preparation of academic writings in pre-university history courses has not been formalized yet. The aim of this study is to present a model proposal for a research and application phase regarding the necessity for students to learn academic writing in pre-university history courses. In the study, the document

analysis method, one of the qualitative research methods, will be used and the studies on teaching academic writing in the 9th, 10th, 11th and 12th grades will be examined and the basic information that students should know about writing will be presented. In the last part, a model that can be presented in the history lesson will be proposed, based on the topic of "The First Years of the Mongolian Invasion" of the 9th Grade "World in the Middle Ages" unit, by taking the homeworks on academic writing abroad and in the country as an example. It is expected that the article will contribute to the studies to be done for the students to write academic writing in the pre-university history courses.

Keywords: History education, Academic writing, Academic writing assignment.

Türk Eğitim Tarihine Kaynaklıkları Bakımından Memlûk Tarihçileri ve Eserleri

Esra ATMACA

Sakarya Üniversitesi

Tarihte hüküm sürmüş en önemli Türk-İslâm devletlerinden biri olan Memlûkler, siyasî ve askerî başarılarının yanı sıra ilmî müesseselere ve âlimlere verdiği destekle de öne çıkan bir devlettir. Memlûk sultan ve devlet adamları ilmî müesseseler inşa etme ve âlimleri destekleme konusunda adeta birbirleriyle yarışmışlardır. Bu devletin hüküm sürdüğü asırlarda devletin merkezi olan Kahire başta olmak üzere Dımaşk, Halep gibi şehirlerde değerli tarihçiler yetişti ve bu tarihçiler bugün başucu eser olarak istifade edilen birçok tarih kitabı kaleme aldılar. Söz konusu tarih kitapları arasında genel tarih kitapları, biyografi türündeki vefeyât/tabakât/terâcim kitapları; bir şehrin topoğrafyası, tarihî coğrafyası, mahalleleri, inşa edilen yapı ve tesisleri hakkında bilgi veren hitât türü eserler ve bunlardan başka da çeşitli şahıslar veya konular hakkında yazılmış özel tarih kitapları bulunmaktadır.

Bu araştırmada Memlûk tarihçileri ve onlar tarafından kaleme alınan tarih kitapları, Türk eğitim tarihine kaynaklıkları bakımından incelenmektedir. Bunlar arasında Dımaşklı tarihçi Nuaymî'nin XVI. yüzyılda kaleme aldığı *ed-Dârîs fî târîhi'l-medâris* adlı kitabı gibi özel olarak eğitime dair eserler; İbn Hallikân'ın *Vefeyâtü'l-A'yân*'ı, Safedî'nin *el-Vâfi bi'l-Vefeyât*'ı ve *A'yânü'l-Asr*'ı gibi âlimlerin öğrenim gördükleri medreseler, hocaları, talebeleri, okudukları dersler ve ders kitaplarına dair zengin malumat içeren biyografi türü çalışmalar; İbn Şeddâd'ın *el-A'lâku'l-hatîre*'si, Sıbt İbnü'l-Acemî'nin *Künûzu'z-zeheb*'i ve Makrizî'nin *Hitât*'ı gibi medreselerin inşası, vakfedenin bilgisi, vakıf şartları, eğitim programlarına dair detayları içeren kitaplar yer almaktadır. Burada sadece birkaç örneğine yer verilen Memlûk tarihçilerinin eserleri, bilhassa XIII-XVI. yüzyıllar arası Türk eğitim tarihine yönelik yapılacak çalışmalar için elzem kaynaklardır. Ayrıca Memlûkler'in idaresindeki Mısır ve Suriye topraklarındaki bu gelişmeler, Osmanlı medreselerinin oluşum ve gelişimine etkisi bakımından da dikkatle incelenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Memlûkler, Eğitim, Eğitim Tarihi, Medrese.

Mamluk Historians and Their Books as a Source For Turkish Education History

Mamluks, one of the most important Turkish-Islamic states that have ruled in history, is a state that stands out with its support to scientific institutions and scholars as well as its political and military achievements. The Mamluk sultan and statesmen competed with each other in building scientific institutions and supporting scientists. In the centuries when this state ruled, valuable historians grew up in cities such as the capital city Cairo, Damascus, and Aleppo, and these historians wrote many history books, which are the main sources today. These history books include general history books, biography-type vefeyât/tabakât/terâcim books; hitat type of works that give information about the topography, historical geography, neighborhoods, buildings and facilities of a city, as well as special history books written about various individuals or subjects.

In this research, Mamluk historians and the history books written by them will be examined in terms of their sources to the Turkish education history. Among these works are books on education (for example, the historian Nuaymî from Damascus's book *ad-Dāris fī tārikhi'l-medāris*. He wrote this book specifically about education in the 16th century), biography-type books containing important information about the madrasahs where scientists studied, their teachers, students, the courses they read and the textbooks (for example, Ibn Hallikan's *Vafayātu'l A'yān*, Safedî's *al-Vāfi bi'l-Vafayāt* and *A'yānu'l-Asr*), Books containing details about the construction of madrasahs, the knowledge of the donor, the conditions of the foundation, and education programs (for example Ibn Shaddad's *al-A'lāku'l-khatīra*, Sibṭ İbnu'l-Acemî's *Kunūzu'z-zeheb* and Makrîzî's *Hitāt*, Knowing these works of Mamluk historians will be useful for studies on Turkish education history, especially between the XIII-XVI centuries. In addition, these developments in the lands of Egypt and Syria under the rule of the Mamluks should be carefully examined in terms of their effects on the formation and development of the Ottoman madrasahs.

Keywords: History, Mamluks, Education, Education of History, Madrasah.

1924 İlk Mektepler Müfredatında Beden Eğitimi Dersinde Oynatılan Oyunların Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi

Gönül Türkan DEMİR

Amasya Üniversitesi

Oyun, yaşam boyu süren eğitim serüveninin en kritik dönemlerinden olan çocukluk yıllarında eğitim açısından öne çıkan kavramlardan birisidir. Özellikle okul öncesi ve ilkokul düzeyindeki çocukların sadece fiziksel gelişimlerinin değil, ruhsal ve zihinsel gelişimlerinin de sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Çocukların duyuşsal gelişimleri düşünüldüğünde değer eğitimi büyük önem taşımaktadır. Değerlerin oyunlar yoluyla kazandırılması ise özellikle ilkokul seviyesindeki çocuklar açısından çok daha verimli sonuçlar elde edilmesine imkân sağlayacaktır. Bu çalışmada incelenen cumhuriyetin ilk ilkokul programında da beden eğitimi derslerinde oyunlara ağırlık verildiği ve ders içeriğinden ayrı olarak detaylı bir şekilde yer aldığı görülmüştür. 1924 ilkokul programında yer verilen oyunların içeriklerinin değerler eğitimi açısından incelendiği bu çalışma doküman analizine dayalı nitel bir çalışmadır. İncelenen programda yer alan yirmi beş farklı oyun ve oyunların kuralları ile ilgili açıklamalardan yola çıkılarak oyunun hangi değerlere katkı sağladığı içerik analizi ile ortaya konulmaya çalışılmıştır. Oyunların kurallarında bazı kavramların ortak kullanıldığı ve bunlarında özellikle milli değerler açısından önem taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın hem değerler eğitimi hem beden eğitimi hem de Türk eğitim tarihi alanında yapılan çalışmalara farklı bir bakış açısı getireceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Değer Eğitimi, Cumhuriyet Dönemi, İlkokul Müfredatı, Türk Eğitim Tarihi.

Examination of the Games in the Physical Education Lesson in the 1924 Primary Education Curriculum in Terms of Values Education

The play is one of the most prominent concepts in terms of education in childhood, which is one of the most critical periods of lifelong continuing education adventure. The play has been especially important for the pre-school and elementary school children to have a healthy development not only for their physical development but also for their spiritual and mental development. Considering the emotional development of children, value education is of great importance. The acquisition of values through games will enable much more productive results, especially for children at primary school level. In the republic's first primary school curriculum, which was examined in this study, it was observed that plays were given weight in physical education lessons and they were included in detail apart from the content of the lesson. This study, in which the content of the games included in the 1924 primary school curriculum is examined in terms of values education, is a qualitative study based on document analysis. Based on the explanations about twenty-five different games and the rules of the games in the examined

program, it has been tried to reveal which values the game contributes to with content analysis. It has been concluded that some concepts are used in common in the rules of the games and that these are especially important in terms of national values. It is thought that the study will bring a different perspective to the studies in the field of values education, physical education and Turkish education history.

Keywords: Game, Value Education, Republic Era, Primary School Curriculum, History of Turkish Education.

Darülfünun Muallimliğı Sınavına Giren Bir Öğretmenin Sınava İtirazına Dair Bir Belge

Gönül Türkan Demir

Emine Altunay Şam

Amasya Üniversitesi

Pelin İskender Kılıç

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Üniversite eğitiminin ilk adımını teşkil eden Darülfünun, kurulma düşüncesi XIX. yüzyılın ortalarında gündeme gelen, aktif olarak 31 Ağustos 1900 tarihinde faaliyete geçen Türk eğitim tarihinin en önemli kurumlarından biridir. Darülfünun, kuruluş amacı, teşkilat yapısı, bölümleri, ders programları üzerine pek çok araştırmanın konusu olmuştur. Bu çalışmada 1923 (1339R) yılında Darülfünun Coğrafya Öğretmenliği programında öğretici olarak görev yapmak isteyen bir öğretmenin sınav sürecine ilişkin kendi değerlendirmelerini kaleme aldığı bir belge incelenmiştir. Çalışma doküman incelemesi yoluyla gerçekleştirilmiş nitel bir araştırmadır. Çalışmaya konu edilen belge incelendiğinde yazarın ifadelerinden kendisiyle birlikte üç öğretmenin katıldığı bir mülakat sınavına girdiği anlaşılmaktadır. Yazar yapılan mülakat sonunda başarısız kabul edilmiş, ancak sonuca itiraz ederek sınavda kendisini değerlendiren iki hocaya ithafen bu belgeyi hazırlamıştır. İncelenen belge Evkaf-ı İslamiye Matbaasında basılmış 21 sayfadan oluşan bir kitap şeklindedir. Belgenin içeriğinde yazarın mülakat sistemi, sorulan sorular ve diğer adayların cevaplarıyla ilgili çeşitli değerlendirmelerde bulunduğu ve kendini savunmaya çalıştığı anlaşılmaktadır. Bu çalışmanın hem darülfünun alanında yapılan çalışmalara hem de Türk eğitim tarihi araştırmalarına farklı bir bakış açısı getireceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Darülfünun, Coğrafya, Mülakat Sınavı, Öğretmen, Türk Eğitim Tarihi.

A Document Concerning the Objection of a Teacher Who Takes the Darülfünun Teaching Exam

Darülfünun, which constitutes the first step of university education, is one of the most important institutions in the history of Turkish education, the idea of establishment of which came to the agenda in the middle of the 19th century and became active on August 31, 1900. Darülfünun has been the subject of many researches on its establishment purpose, organizational structure, departments and curriculum. In this study, a document in which a teacher who wanted to work as a teacher in the Geography Teaching program of Darülfünun in 1923 (1339R) wrote his own evaluations about the examination process was examined. The study is a qualitative research

conducted through document review. When the document subject to the study is examined, it is understood from the statements of the author that he took an interview exam with three teachers. The author was deemed unsuccessful at the end of the interview, but he objected to the result and prepared this document for two teachers who evaluated him in the exam. The document examined is in the form of a 21-page book printed in Evkaf-ı Islamiye Printing House. In the content of the document, it had been understood that the author made various evaluations about the interview system, the questions asked and the answers of the other candidates, and tried to defend himself. It is thought that this study will bring a different perspective to both the studies in the field of darülfünun and the researches of Turkish education history.

Keywords: Daülfünun, Geography, Interview Exam, Teacher, History of turkish Education.

Erken Cumhuriyet Döneminde Hedeflenen Okul Hayatı ve Okulun İşlevi

Gül Çakır

Dokuz Eylül Üniversitesi

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren açılan okullar, eğitimin şekillenmesinde önemli role sahiptiler. Yeni eğitim anlayışı ile okul, öğrencinin bireysel gelişimini geliştirici, milli terbiye unsurlarını barındırıcı ve öğrencide sosyal becerileri artırıcı bir yönelimle kurgulanmıştır. Okullar bu yolla, vatana ve kendine faydalı öğrenciler yetiştirmede bir araç olmuşlardır. Okullarda verilen eğitim Atatürk İlke ve devrimleri ışığında geliştirilmiş, öğrenciler devrimci, laik, milliyetçi, cumhuriyetçi, halkçı ve devletçi prensiplerle aydınlatılmışlardır.

Okulda verilen eğitim, öğrencinin okul dışındaki hayatına da fayda sağlayacak nitelikte olmuştur. Beden terbiyesi, izcilik ve askerlik gibi derslerin okullarda okutulması öğrencilerin sosyal ilişkilerinde yarar sağlaması açısından dikkate değerdir. Bunun yansıra okulların öğrencileri yaz kamplarına yönlendirmesi, okul kütüphanelerinin yaygınlaştırılması, cinsiyet ayrımı yapılmaksızın öğrencilerin eğitim faaliyetlerine katılımının sağlanması dönemin eğitim sisteminin ne kadar ilerlemeden yana olduğunu göstermiştir.

Erken Cumhuriyet Döneminde okullarda verilen derslerin çeşitlendirilmesine ve ders araçlarının teminine çalışıldı. Tarih, Coğrafya, Türkçe, Edebiyat, Sosyoloji, Yurtbilgisi, Askerlik, Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji gibi dersler okutulurken bu dersleri destekleyecek ders araçları da tedarik edilmeye çalışıldı. Cumhuriyetin ilk yıllarında okul sadece eğitim işlerinin yürütüldüğü bir merkez olma misyonunu taşımamıştır. Okul aynı zamanda kişisel farkındalık yaratmaya çalışan, kişisel becerileri kazandırma hedefinde olan, daha demokratik daha iyi bir yurttaş yaratma amacıyla olan teşekkül olarak tasarlanmıştır.

Bu araştırmanın amacı Erken Cumhuriyet Döneminde okulun nasıl tasarlandığını, okulun öğrenci üzerinde yarattığı kazanımları araştırmaktır. Araştırmada söz konusu döneme ait ders kitapları, gazeteler ve müfredatlar incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Okul, Erken Cumhuriyet Dönemi, Eğitim-Öğretim, Milli Eğitim.

School Life Envisioned in the Early Republic Period and Function of the School

The schools opened since first years of the Republic had an important role in shaping the education. With the new understanding of education, the school has been designed with an orientation to individual development of the student, includes the elements of national education and increases the social skills of students. In this way, schools have become a tool in raising students valuable to country and to themselves. The education given in schools was developed in the light of Atatürk's Principles and revolutions, and students were enlightened with revolutionary, secular, nationalist, republican, populist and statist principles.

The education given at school has been of a quality that will also benefit the student's life outside of school. Teaching courses such as physical training, scouting and military service in schools is noteworthy in terms of benefits to students' social relations. In addition, directing students to summer camps, expansion of school libraries, and participation of students in educational activities without gender discrimination showed how much progress was made in education system through this period.

In the Early Republican Period, efforts were specific to diversify the courses and to procurement of course tools/equipment. While teaching courses such as History, Geography, Turkish, Literature, Sociology, Citizenship, Military Service, Mathematics, Physics, Chemistry, and Biology, tools and equipment that support such lessons were tried to be procured at the same time. In the first years of the Republic, the school did not only have the mission of being a center where educational activities were carried out. The school has also been designed as an organization that tries to create personal awareness, aims to gain personal skills, and aims to create a democratic and better citizen.

The aim of this study is to investigate how the school was designed in the Early Republican Period and the qualities that the school was able to pass to students. In the research phase, textbooks, newspapers and curricula of the mentioned period will be examined.

Keywords: School, Early, Republican Period, Education-Instruction, National Education.

Azerbaycan Eğitiminde Modern Yönetim Biçimini Belirleyen Temel Özellikler

Gülnare ABİDİ

Bakü Devlet Üniversitesi

21.yüzyılda, tüm gelişmiş ülkeler kendi ulusal kalkınmalarının sağlanmasını eğitimle doğrudan ilişkilendirmektedir. Eğitim kalitesinin yüksek olduğu her ülkede gelecek ona aittir. Azerbaycan bağımsızlığını kazandıktan sonra bir çok alanda gelişme dönemi yaşamıştır. Bir yandan sosyo-ekonomik sistem değişiyor, diğer yandan yeni bir fikir ve görüş sistemine geçiş yaşanıyor. Değerler sistemi değişiyor, kriterler değişiyor, milli ve manevi köklere dönüş süreci devam ediyor, toplumu demokratikleştirmek için ciddi adımlar atılıyor. Eğitim alanında ciddi reformlar, ülkemizin uluslararası arenadaki konumuna, siyasi ve ekonomik durumuna uygun yeni bir eğitim politikasının hayata geçirilmesini amaçlamaktadır. Makale okul müdürü ve öğretmenleri farklı şekilde ele almaktadır. Öğrencilere bilgi aktarmanın yanı sıra öğretmenlere lider, örgütleyici, eğitimci işlevleri verilmekte, okul müdürünün ise özgür ve iş ortamının yaratıcısı olduğu vurgulanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Azerbaycanda eğitim, öğrenci, lider, eğitim politikası.

The main features that determine the modern management style in education in Azerbaijan.

In the 21st century, all developed countries directly associate their national development with education. In every country where the quality of education is high, the future belongs to him. After gaining its independence, Azerbaijan has experienced a period of development in many areas. On the one hand, the socio-economic system was changing, on the other hand, there was a transition to a new system of ideas and views. The value system is changing, the criteria are changing, the process of returning to national and spiritual roots continues, serious steps are taken to democratize the society. Serious reforms in the field of education aim to implement a new education policy in line with our country's position in the international arena and its political and economic situation. The article deals with school principals and teachers differently. In addition to conveying information to students, teachers are given the functions of leader, organizer and trainer, and it is emphasized that the head of the school is free and the creator of the work environment.

Keywords: Education in Azerbaijan, student, leader, education policy.

Modern Türkiye Tarihi Çalışmalarında 21. Yüzyıl Türkiye'sinin Ele Alınışı

Halil AKKURT

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

Tarihçinin olaylara objektif bakabilmesinin koşulu olarak görüldüğünden bir olayın tarihin konusu olabilmesi için üzerinden belli bir zaman geçmesi gerektiğine ilişkin anlayış uzun zaman ders kitaplarımızda yer bulmuş ve akademik tarihçilerce sahiplenilmiştir. Ancak bu anlayış Türkiye tarihini mevcut zaman dilimine kadar ele alan yazarların çalışmalarıyla bir süredir aşınmaktadır. Dikkat çekici örnekleri Doğan Avcıoğlu ve İdris Küçükömer gibi isimlerin o güne ve geleceğe ışık tutmak maksadıyla 1960'lı yıllarda Türkiye'yi bir tarih kuramı içerisine oturtmak isteyen ve geniş kitlelere ulaşan çalışmalarında görülen bu aşınmanın akademik tarihçiliğe yansımaları Erik Jan Zürcher'in *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi* ve Sina Akşin'in editörlüğündeki *Türkiye Tarihi* serisi örneklerinde görüldüğü gibi 1990'lı yıllarda olmuştur. Aşınma, 2000 sonrası yıllarda yerli ve yabancı akademisyenlerin verdikleri gerek Türkçe gerekse başka dildeki eserlerle artarak sürmektedir.

2000 sonrası Türkiye'sinin siyasal hayatında önceki dönemlere göre birçok farklılık görülmektedir. Bu bildiride ilgili dönemde yazılmış ve mevcut dönemi de araştırma konusu haline dönüştürmüş olan kimi Türkiye tarihi çalışmaları ele alınacaktır. Bu çalışmaların Türkiye tarihini önceki dönemlere göre nasıl bir süreklilik ve kopukluk içinde ele aldığı; Türkiye'yi dünya tarihinde nasıl bir zemine oturttuğu sorgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Modern Türkiye tarihi, Türk siyasal hayatı, Türkiye'de tarih yazımı, tarih ve siyaset.

Turkey in the New Millennium in Modern Turkish History Studies

Since it is seen as a requirement for the historian to view cases objectively, the understanding that a certain period of time must pass before a case can be the subject of history for a long time has found a place in our textbooks and been accepted by academic historians. However, this understanding has eroded for some time by the work of authors who have covered the history of Turkey up to the present time. Such names as Doğan Avcıoğlu and İdris Küçükömer, who wanted to contextualize Turkey within a theory of history in the 1960s in order to shed light on their times and the future, gave notable examples of this erosion. The reflection of this erosion on academic history writing appeared in the 1990s, as seen in Erik Jan Zürcher's *Turkey, A Modern History* and the *Türkiye Tarihi* series edited by Sina Akşin. In the years after 2000, the erosion has been increasing with works in both Turkish and other languages published by local and foreign scholars.

Compared to previous periods, it is obvious that there are many differences in the Turkish political life after 2000. In this paper, some studies on the history of Turkey, which were written

in the relevant period and have turned this period into a subject of research, will be handled. What kind of continuity and disconnection these studies have dealt with the history of Turkey compared to the previous century and what kind of ground they have placed Turkey on in the history of the world will be questioned.

Keywords: Modern Turkish history, Turkish political life, historiography in Turkey, history and politics.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Tarih Bilgisinin Oluşumuna Yönelik Görüşleri

Hasan GÜNAL

Balıkesir Üniversitesi

Ramazan KAYA

Atatürk Üniversitesi

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tarihsel bilginin oluşumuna ve tarihin doğasına yönelik farkındalıkları; bu alanı, olası mesleki yaşamlarında etkili bir şekilde ele almaları açısından oldukça önemlidir. Bu nedenden dolayı bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tarih bilgisinin oluşumuna yönelik görüşlerinin ne olduğunu ortaya koymak amaçlanmıştır. Nitel bir anlayışla yürütülen çalışmada temel nitel araştırma deseni benimsenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Türkiye'nin batısında yer alan bir üniversitenin Sosyal Bilgiler Öğretimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 32 son sınıf öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veriler dört sorunun yer aldığı açık uçlu bir görüş formu ile toplanmış ve içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular; öğretmen adaylarının tarihi en fazla ilköğretimden itibaren ders kitaplarında yer alan klasik tanımıyla açıkladıklarını ortaya koymaktadır. Özellikle tarihçiden kaynaklanan çeşitli sınırlılıklardan dolayı tarihte nesnellığe ulaşamayacağını düşünen öğretmen adayları ayrıca tarihsel bilginin ortaya çıkan yeni belge ve kanıtlar sonucunda değişebilmesinden dolayı bu alanda kesinliğin sağlanamayacağını da belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının özellikle tarihsel kesinliğe ulaşamayacağına yönelik gerekçelerinde tarihin doğasına yönelik görüşleri daha fazla ifade ettikleri görülmüştür. Bunun yanında tarihçilerin geçmişteki aynı olay ve kişilere yönelik birbirinden farklı ve zıt görüşler ortaya koyma nedenlerinde ise ağırlığı daha çok tarihçilerin farklı aile, toplum, eğitim ve ideolojik arka plana sahip olmalarına verdikleri elde edilen diğer bir bulgu olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretimi, öğretmen adayı, tarihi bilgi, tarihin doğası, sosyal bilgiler.

Social Studies Teacher Candidates 'Views Of the Creation of History Knowledge

Social studies teacher candidates' awareness of the creation of historical knowledge and the nature of history; it is very important for them to deal effectively with their potential professional life. For this reason, in this study, it was aimed to reveal what the social studies teacher candidates' views on the creation of historical knowledge. The research was carried out with a qualitative research method and the basic qualitative research design was adopted. Study group of the research composed of 32 senior students in the Department of Social Studies Education a university which located western of Turkey in 2019-2020 academic year. The data were collected through an open-ended opinion form with four questions and analyzed by content analysis.

Findings obtained from the research; reveals that teacher candidates explain the history with the classic definition in textbooks from primary education. Teacher candidates who think that objectivity cannot be achieved in history due to various limitations arising from the historian also stated that certainty could not be achieved in this field since historical information could change as a result of new documents and evidence. Teacher candidates expressed their views on the nature of history more especially on the grounds that historical accuracy cannot be reached. On the other hand, the reason that historians give more different and opposite opinions about the same events and people in the past was the other findings that historians gave more weight to their different family, society, education and ideological background.

Keywords: History teaching, teacher candidates, historical knowledge, nature of history, social studies.

Halkevi Kütüphanelerinin Tarihteki Yeri ve Önemi

Havva ALTIKULAÇOĞLU

Kastamonu Üniversitesi

Millî Mücadele'nin zafer ile sonuçlanmasıyla Mustafa Kemal ve arkadaşları bazı inkılâpları uygulamaya koymuştur. Bu inkılâpların başarıya ulaşması için halk eğitimine büyük önem verilmiş, bu amaç doğrultusunda 1932 yılında halkevleri açılarak yetişkin eğitiminde büyük bir adım atılmıştır. Bu tarihten sonra yurdun birçok şehrinde halkevleri faaliyete geçmiştir.

1932 tarihli "Halkevleri Talimatnamesi"nde belirtildiğine göre, Halkevleri 9 şube halinde örgütlenmiştir. Bir şubenin açılması için o şubeye en az 25 azanın kayıtlı olması şart tutulmuştur. Demokrat Parti'nin 1946 yılında muhalefet olarak meclise girmesinden sonra halkevleri tartışılan bir konu haline gelmiştir. Yapılan eleştiriler sonucunda bir komisyon oluşturulmuş ve çalışmalar sonucunda evlerin "tesis" haline getirmesi üzerinde durulmuştur. Fakat bu hiçbir zaman hayata geçirilememiş, Halkevleri 1951 yılında 5830 sayılı yasa ile kapatılarak malları hazineye devredilmiştir.

Bir halkevinin kurulması için gerekli üç koşuldan birisi olan Halkevleri kütüphaneleri halkın gereksinim duyduğu konularla ilgili yayınları sağlamak üzere çalışmıştır. Bunun yanı sıra kitap sergileri düzenlemek, ödünç verme hizmeti sağlamak, okuma yazma odaları oluşturmak ve belirli konularda arşivler kurarak halkın yararına sunmak gibi faaliyetleri de yerine getirmiştir. Halkevi kütüphanelerinin çalışma saatleri bulundukları bölgelerin özelliklerine göre değişiklik göstermiştir. Halkevlerinin kapatılmasından sonra; kütüphane, arşiv, fotoğraf vb. malzemelerin korunması için herhangi bir önlem alınmamış ve bünyesinde barındırdığı kültürel mirasın yok olup gitmesi büyük bir kayıp olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Halkevi, Kütüphane, Yetişkin Eğitimi, Cumhuriyet Halk Partisi.

The Place and Importance of Community Centers in History

With the victory of the National Struggle, Mustafa Kemal and his friends put some reforms into practice. In order for these reforms to be successful, public education was given great importance, and in line with this aim, a great step was taken in adult education by opening community centers in 1932. After this date, in many cities of the country, community centers became operational.

As stated in the "Regulations for Community Centers" dated 1932, Community Centers were organized in 9 branches. In order to open a branch, at least 25 members must be registered to that branch. After the Democratic Party entered the parliament as an opposition in 1946, the community centers became a controversial issue. As a result of the criticisms, a commission was

formed and as a result of the studies, the focus was on turning the houses into “facilities”. However, this was never realized and the Community Centers were closed in 1951 with the law no. 5830 and their properties were transferred to the treasury.

The libraries of the Community Centers, one of the three conditions necessary for the establishment of a community center, worked to provide publications on the subjects that the public needed. In addition, it carried out activities such as organizing book exhibitions, providing lending services, creating literacy rooms and establishing archives on certain subjects for the benefit of the public. The working hours of the Public House libraries have changed according to the characteristics of the regions they are located in. After the closure of Community Centers; library, archive, photo etc. No measures were taken to protect the materials and the disappearance of the cultural heritage it contains has been a great loss.

Keywords: Community Center, Library, Adult Education, Republican People's Party.

“Tarih Eğitimi İçin 3 Boyutlu Yazdırılabilir Eserler Müzesi” Projesi

Hıdır KARADUMAN

Anadolu Üniversitesi

Kübra Atalay KABASAKAL

Hacettepe Üniversitesi

Akif PAMUK

Marmara Üniversitesi

Ümran ALAN

Anadolu Üniversitesi

Tuğba Gürkan ŞENYAVAŞ

Uludağ Üniversitesi

Okan YETİŞENSOY

Bayburt Üniversitesi

Uğur Onur GÜNDEN

Veysel DAĞDEMİR

Anadolu Üniversitesi

Yirmi birinci yüzyıl içerdiği fırsat ve risklerle birlikte eğitim sürecinin bütünü ve bileşenlerinin rol ve anlamlarını da değiştirmektedir. Bu kapsamda yenilikçi teknolojiler, toplumun tarih bilincine ve algısına katkıda bulunabilecek yeni yöntem ve yaklaşımlar sunmaktadır. Özellikle dünyadaki pek çok müzenin koleksiyonlarındaki eserlerini 3 boyutlu tarama teknolojisini kullanarak sanal ortamda paylaşması “3 Boyutlu Yazdırılabilir Eserler Müzesi (3B-YEM)” adlı alternatif bir müze türünün ortaya çıkmasını sağlamaktadır. 3B-YEM, 3 boyutlu tarama ve yazdırma teknolojisinin sunduğu olanaklar çerçevesinde müzelerin internetten eğitim, koruma, restorasyon ve erişilebilirlik amacıyla paylaştıkları eserlerin yazdırılarak somut bir biçimde eğitim, araştırma ve toplum yararına kullanılmasını sağlayan bir müze olarak tanımlanabilir. Bu müze aracılığıyla pek çok birey dünya kültür mirasını somut bir biçimde ayrıntılı olarak inceleme şansına sahip olabilmektedir. Bu tür müzelerin sınıflarda, okullarda sergilenmesi veya öğretmenlerin dersleri kapsamında farklı müzelerdeki eserlerin 3 boyutlu kopyalarını yazdırarak kullanması eğitsel anlamda da önemli katkılar sağlayabilir. 3B-YEM’in katkı sağlayabileceği en temel alanlardan biri tarih eğitimidir. 3B-YEM aracılığıyla, tarih öğretmenleri dilediklerinde tematik sergiler açarak ya da ilgili koleksiyonlardan eserleri yazdırarak öğrencilerinin hem müzelere ilişkin hem de ele alınan konuya ilişkin farkındalık, bilgi, beceri ve olumlu tutum geliştirmelerine yardımcı olma fırsatı yakalayabilirler. 3B-YEM, öğrencilere

Türkiye’deki ve dünyanın farklı müzelerindeki koleksiyonlarda yer alan eserlerin yazdırılmış baskılarını inceleme fırsatı sağlamanın yanı sıra öğretmenlere de bu eserleri derslerindeki kazanımlarla bütünleştirerek kullanma olanağı sunabilir. Ancak söz konusu faydaların sağlanması 3B-YEM’in eğitim ortamlarında kullanımına ilişkin yöntemlerin ve örnek uygulamaların çoğaltılmasına ve bunların tarih eğitimcilerinin kullanımına sunulması yaygınlaştırılmasına bağlıdır. Bu kapsamda geliştirilen projelerden biri TÜBİTAK tarafından desteklenen “Tarih Eğitimi İçin 3 Boyutlu Yazdırılabilir Eserler” projesidir. Proje, tarih eğitiminde yenilikçi bir teknolojiyi kullanarak kaynak ve materyal ihtiyacını farklı bir yaklaşımla çözmek amacıyla geliştirilmiştir. Bu bildiride ilgili projenin tarih eğitimcilerine anlatılacak ve tanıtılacaktır.

Not: Bu bildiri TÜBİTAK tarafından, “1003- Öncelikli Alanlar- Tarih Eğitiminin İyileştirilmesi” kapsamında desteklenen “218K383” nolu “Tarih Eğitimi İçin 3 Boyutlu Yazdırılabilir Eserler Müzesi” projesi kapsamında hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yenilikçi teknolojiler, 3 boyutlu tarama, müze eğitimi

“3 Dimensional Printed Artifacts Museums for History Education” Project

Along with the opportunities and risks it contains, the twenty-first century changes the role and meaning of the whole education process and its components. In this context, innovative technologies offer new methods and approaches that contribute to society's awareness and perception of history. Mainly, using 3D scanning technology, many famous museums worldwide share their collection online. This initiative introduced an alternative museum called "3-Dimensional Printed Artifacts Museum (3D-PAM)". 3D-PAM can be defined as a museum that enables the artifacts shared by museums on the internet for education, conservation, restoration, and accessibility to be printed and used concretely for the benefit of education, research, and society, within the framework of the possibilities offered by 3D scanning and printing technology. Through this museum, many people can examine the world cultural heritage in detail and in a concrete way. The exhibition of such museums in classrooms and schools or using 3D copies of artifacts from different museums by teachers within the context of their lessons can contribute educational outcomes. One of the essential areas that 3D-PAM can contribute is history education. Through 3D-PAM and by exhibiting thematic museums or having artifacts from related collections printed, history teachers have the chance to help their students develop awareness, knowledge, skills, and positive attitudes both towards museums and the subject. In addition to providing students with the opportunity to experience printed editions of artifacts from different museums in Turkey or around the world, 3D-PAM provides teachers to use these artifacts by integrating them with the objectives of their lessons as well. However, taking advantage of the aforementioned benefits is directly associated with increasing the methods and practices of usage of 3D-PAM in educational contexts and propagating these methods and practices via introducing them to history educators. One of the projects developed within this context is the project, "3D Printed Artifacts Museums for History Education"

supported by TUBITAK. This project was developed to solve the need for resources and materials with a different approach by using innovative technology in history education. In this study, the project will be explained and introduced to history educators.

Note: This paper has been prepared by TUBITAK within the extent of the "3D Printed Artifacts Museum for History Education" project numbered "218K383" and supported within the extent of "1003- Priority Areas - Improving History Education".

Keywords: innovative technology, 3 dimensional scanning, museum education.

Öğretmen Adaylarının Osmanlı Tarihi Dersi Kapsamında Hazırladıkları Ödevlerin Nitelik ve Sosyal Bilgiler Öğretimi Becerileri Açısından İncelenmesi

Hülya GÖLGESİZ GEDİKLER

Ege Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler öğretimi lisans programı dersi olan Osmanlı Tarihi ve Uygarlığı- II dersi kapsamında verilen ödevlerin öğretmen adaylarının performansları, ödevlere yönelik görüşleri ve sosyal bilgiler öğretimi becerileriyle ilişkisi açısından incelenmesidir. Araştırmada nitel yöntemlerden bütüncül tek durum deseni kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu bir devlet üniversitesinin sosyal bilgiler öğretmenliği Lisans Programı'nda 2019/2020 öğretim yılında belirtilen dersi alan 81 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarına ara değerlendirme kapsamında mektup yazma, araştırma ve köşe yazısı hazırlama şeklinde üç farklı ödev verilmiş ve ödevler araştırmacı tarafından geliştiren rubrikle değerlendirilmiştir. Ödevlerin sonunda öğretmen adaylarından araştırmaya dahil olanların tamamına açık uçlu anket uygulanmış ve 6 öğrenci ile de telefonla bire bir görüşme yapılmıştır. Anket ve görüşme verilerinin değerlendirilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma bulguları değerlendirildiğinde öğretmen adaylarının genel olarak sınavlara göre ödevlerden daha başarılı olduğu ve ödev hazırlamayı daha çok tercih ettikleri anlaşılmıştır. Köşe yazısı ve mektup yazma ödevinde özgün ve yaratıcı örnekler ortaya koyan öğretmen adayların araştırma ödevinde intihale yönelme eğilimi gösterdikleri anlaşılmıştır. Ayrıca katılımcılar ödevleri sosyal bilgiler öğretimi programındaki empati, araştırma, değişim ve süreklilik, kanıt sunma, karar verme gibi becerilerle ilişkilendirmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Öğretmen eğitimi, tarih eğitimi, sosyal bilgiler eğitimi, beceri temelli öğretim, çevrim içi eğitim, Osmanlı Tarihi.

Examining The Assignments Done by Pre-Service Teachers Within the Scope of Ottoman History Course in Terms of Qualification and Social Studies Teaching Skills

The purpose of this research is to examine the assignments given within the scope of the Ottoman History and Civilization-II course, in the distance education process, in terms of pre-service teachers' performances, their views on the assignments, and the relationship of the assignments with the social studies teaching skills. The research was designed in accordance with the holistic single case study, which is one of the qualitative methods. The participant group of the research consists of 81 teacher candidates who took the course in the Social Studies Teaching Undergraduate Program of a state university in the 2019/2020 academic year. Pre-service teachers were given three different assignments as writing letter, research and writing a column for midterm evaluation, and the assignments were evaluated with the rubric developed by the researcher. Afterwards, an open-ended questionnaire was applied to pre-service teachers and

individual interviews were made with 6 participants via phone. Content analysis was used to evaluate the survey and interview data. Research findings showed that pre-service teachers were more successful in assignments than exams and they preferred to do assignment more. It was understood that some pre-service teachers, who presented original and creative examples in column and letter writing assignments, tended to plagiarize in their research assignments. In addition, the participants associated the assignments with skills such as “empathy, research, change and continuity, showing evidence, and decision-making” in the social studies curriculum.

Keywords: Teacher training, history education, social studies education, task -based teaching, online education, Ottoman history.

Küresel Salgında Çevrim İçi Müze Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının Hermitage, British ve Louvre Sanal Müze Deneyimleri

Hülya GÖLGESİZ GEDİKLER

Ege Üniversitesi

Eğitimcilerin müzelerden verimli bir biçimde yararlanması için uygun eğitimleri almaları önemlidir. Türkiye’de 2000 yılından itibaren eğitim fakültelerinin çeşitli bölümlerinde müzeyle ilişkili dersler verilmektedir. Bu eğitimlerde teorik kısmın yanı sıra müze gezisi planlama, müze gezme ve müzede etkinlik gerçekleştirme gibi uygulamalara yer verilmesi oldukça önemlidir. Ancak 2020 yılı mart ayından sonra küresel salgın nedeniyle üniversitelerde eğitimin uzaktan yürütülmeye başlanması uygulamalı eğitimleri zorlaştırmıştır. Bu süreçte müze eğitiminde sanal müze gezilerine yönelim önemli hale gelmiş ve dünyanın pek çok önemli müzesini sanal olarak gezme olanağının sunulması da önemli bir fırsat oluşturmuştur. Araştırmanın amacı Covid 19 virüsünün neden olduğu küresel salgın sürecinde “Müze Eğitimi ve Tarihi Mekânlar” dersini çevrimiçi alan öğretmen adaylarının ders kapsamında gerçekleştirdikleri Hermitage, British ve Louvre sanal müze ziyareti deneyimlerinin ve sosyal bilgiler derslerinde yararlanma durumuna ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma grubunu, 2019-2020 Öğretim Yılı Bahar Döneminde Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı’nın son sınıfında okuyan ve alan eğitimi seçmeli dersi olarak “Müze Eğitimi ve Tarihi Mekanlar” dersini alan 12’si kadın ve 6’sı ise erkek olmak üzere toplam 18 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bu araştırma bir durum çalışması olarak planlanmıştır. Araştırmanın verileri öğretmen adaylarının raporlarından, forum yorumlarından ve yapılan görüşmelerden toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde içerik analizine başvurulmuştur. Araştırmanın sonucuna göre öğretmen adayları, çoğu için ilk olan, bu sanal müze gezilerinden oldukça etkilenmiş ve bu müzelerden sosyal bilgiler derslerinde nasıl yararlanabileceklerine ilişkin düşünceler ve örnek etkinlikler üretmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Öğretmen eğitimi, Tarih eğitimi, Sosyal bilgiler eğitim, sanal müze, müze eğitimi.

International Virtual Museum Experiences of Pre-Service Teachers Attended Online Museum Education Courses during the Pandemic

It is important for educators to receive appropriate training to benefit from museums efficiently in their lessons. In Turkey, museum-related courses have been given in various departments of education faculties since 2000. These courses also include practices such as planning a museum trip, visiting a museum, and performing activities in the museum besides the theoretical part. However, after March 2020, due to the Covid 19 Pandemic, distance education in universities has

made practical training difficult. In this process, the concept of virtual museum has gained importance for museum education, and at the same time, the opportunity to visit many important museums of the world for free has been an important opportunity for educators. The aim of the research is to examine the virtual tour experiences of the pre-service teachers, during the Covid 19 Pandemic, to the Hermitage, British and Louvre museums, and their views on the use of these museums in social studies lessons. The research group consists of a total of 18 teacher candidates, 12 female and 6 males, who took the senior elective course "Museum Education and Historical Places" in Ege University Education Faculty Social Studies Teaching Department in the 2019-2020 academic year. The research was planned as a case study. The data of the research were collected from the reports of pre-service teachers, forum comments and interviews. Content analysis was used in the evaluation of the data. According to the results of the research, pre-service teachers were very impressed by these virtual trip experiences, which were the first for most of them, and they produced thoughts and sample activities about how they could benefit from these museums in their social studies lessons.

Keywords: Teacher training, history education, social studies education, virtual museum, museum education.

Tarih Öğretiminde Arşiv Belgelerinin Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri

İbrahim YAHŞİ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Tarihçilerin mutfağı konumunda olan arşivler toplumların ve Devletlerin hafızası durumundadır. Arşivler, ülkelerin tarihlerine ve kültürlerine kaynak teşkil eden önemli bilgi hazinesidir ve bu hazineler sayesinde insanlar geçmişe dair belgelere erişim sağlayabilmekte ve bilgiye yerinde erişebilmektedirler. Arşivler, tarihçiler, uzmanlar, tarih yazıcıları ve araştırmacıları için önemli olduğu kadar tarih öğrenenler bağlamında da tarih öğretimi açısından önemlidir. Tarih derslerinde kullanılabilecek olan arşiv belgeleri, öğrencilerde tarihsel düşünme becerilerinin gelişmesine etki edebilir.

Bu araştırmada, tarih öğretimi açısından önemli olan arşiv belgelerine öğretmen görüşlerinin belirlenmesi ve tarih öğretmenlerinin derslerinde arşiv belgelerini kullanım durumlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Rize ilinde ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan 15 tarih öğretmeni oluşturmaktadır. Nitel bir araştırma olarak tasarlanmış olan araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Çalışmanın verileri nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz yöntemiyle incelenecektir. Çalışmadan elde edilecek olan bulgular, verilerin analizinden sonra alan yazın ışığında tartışılarak değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Arşiv Belgesi, Tarih Öğretmeni, Tarih Öğretimi.

Teachers' Views on the Use of Archive Documents in History Teaching

Archives, which are the kitchen of historians, are the memory of societies and states. Archives are an important wealth of information that is a source for the histories and cultures of countries, and thanks to these treasures, people can access documents about the past and access information on site. Archives are important for historians, experts, historiographers and researchers, as well as for history teaching in the context of history learners. Archival documents that can be used in history lessons can affect the development of historical thinking skills in students.

In this research, it is aimed to determine the opinions of teachers about archival documents which are important in terms of history teaching and to determine the use of archival documents in the lessons of history teachers. The study group of the research consists of 15 history teachers working in secondary education institutions in the province of Rize in the 2021-2022 academic year. A semi-structured interview form will be used as a data collection tool in the research, which is designed as a qualitative research. The data of the study will be analyzed with the descriptive analysis method, one of the qualitative research methods. The findings to be obtained

from the study will be evaluated by discussing in the light of the literature after the analysis of the data.

Keywords: Archive Document, History Teacher, History Teaching.

Tarih Öğretmenlerinin Arşiv Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yoluyla Analizi

İbrahim YAHŞİ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Bugünü anlamanın ve anlamlandırmanın en iyi yolu geçmişi çok iyi bilmekten geçer. Fakat geçmiş yalnızca yayınlanmış tarih kitaplarının genel geçer bilgileriyle sınırlandırılmamalıdır. Tarih bilimine geçmiş anlamlandırma yolunda en büyük yardımcı birinci el kaynaklardır. Tarih hiçbir zaman son kez yazılmayacağından dolayı birinci elden kaynakların incelenmesine her zaman devam edilmelidir. Çünkü tarih, bünyesinde hala keşfedilebilecek çok şey barındırmaktadır. Birinci elden kaynaklar en genel sınıflandırmayla yazılı, görsel ve kartografik kaynaklar, tarihsel alanlar, maddi kültür olarak sıralanabilir. Arşiv belgeleri de hem birinci elden kaynak hem de tarihsel kanıt olarak değerlendirilmektedir. Arşivler ülkelerin tarihlerine ve kültürlerine kaynak teşkil eden önemli bilgi hazineleri olarak bilinmektedir. Dünya arşivlerinde bugün yaşadığımız dünyayı şekillendiren önemli olayların nedenlerine, etkilerine ve sonuçlarına yeni bakış açıları kazandıran milyarlarca belge bulunmaktadır. Kısacası arşivlerin en önemli görevi geçmişi günümüze taşımaktır.

Bu doğrultuda çalışmada, tarih öğretmenlerinin arşiv kavramına ilişkin algıların hangi yönde olduğunu ve bu algılarını hangi metaforlarla ifade ettiklerini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden biri olan olgubilim(fenomenoloji) çerçevesinde kurgulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Rize ili ve çevresinde ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan 30 tarih öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler, çalışma grubundan “Arşivler..... gibidir. Çünkü.....” şeklinde verilen ifadeyi tamamlamaları istenerek toplanmıştır. Bu doğrultuda öğretmenlerin “Arşiv” kavramına ilişkin sahip oldukları algıları hangi metaforlarla açıkladıkları, ortak özellikler bakımından hangi kategoriler altında toplandıkları sorularına cevap aranmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yönteminden faydalanılarak çözümlenecek ve sonra alan yazın ışığında tartışılarak değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Arşiv, Tarih Öğretmeni, Metafor.

Analysis of History Teachers' Perceptions about the Concept of Archives by Metaphors

The best way to understand and make sense of the present is to know the past very well. But the past should not be limited to the general information of published history books. First-hand sources are the biggest helpers to the science of history in making sense of the past. Since history will never be written for the last time, the examination of primary sources should always be continued. Because history still contains a lot of things to be discovered. First-hand sources can be listed as written, visual and cartographic sources, historical areas, material culture with the

most general classification. Archival documents are also considered as both a first-hand source and historical evidence. Archives are known as important information treasures that constitute a source for the histories and cultures of countries. There are billions of documents in the world archives that bring new perspectives to the causes, effects and consequences of important events that shape the world we live in today. In short, the most important task of archives is to bring the past to the present.

In this direction, it is aimed to reveal in which direction the perceptions of history teachers about the concept of archive and with which metaphors they express these perceptions. The research was designed within the framework of phenomenology, which is one of the qualitative research designs. The study group of the research consists of 30 history teachers working in secondary education institutions in and around Rize in the 2021-2022 academic year. The data is like "Archives..... from the working group. Because they were collected by asking them to complete the statement given as In this direction, answers were sought to the questions of which metaphors the teachers explained their perceptions about the concept of "Archive" and under which categories they were grouped in terms of common features. The obtained data will be analyzed using the content analysis method and then discussed and evaluated in the light of the literature.

Keywords: Archive, History Teacher, Metaphor.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Tarih Öğretiminde Kartpostalların Kullanımına İlişkin Görüşleri

İbrahim YAHŞİ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Kartpostallar, resimler, fotoğraflar gibi herkesin bildiği, aşina olduğu bir öğedir. Geçmişte herkes gerek çocuk gerekse yetişkin olarak hatıra olsun diye bir kartpostal satın almıştır veya bir arkadaşına ya da sevdiği birine önemli günlerde kartpostal göndermiştir. Günümüzde araştırmacılar, öğrenciler ve öğretmenler, projeler için veya sınıfta kullanmak üzere eğitim öğretim sürecinde kullanabilecekleri çok sayıda öğretim materyaline sahiptir. Bu kaynaklar, fotoğraf ve mektuplardan nüfus sayımı kayıtlarına, haritalara, gazetelere kısaca birinci ve ikinci elden kaynaklara kadar her şeyi içerir. Fakat kartpostallar bu bağlamda genellikle göz ardı edilen bir kaynaktır. Hem resimli bir geçmişi hem de yazılı bir kaydı içeriğinde barındıran kartpostalların dikkatli bir şekilde incelenmesiyle geçmişin kültürel ve sosyal değerleri hakkında bilgi edinmek mümkündür. Kartpostallar sosyal, kültürel, siyasal ve ekonomik faktörler biçiminde tarihsel kanıtlar sağlayabilirler. Bu kapsamda tarih öğretiminde de kullanılması gereken önemli bir materyal olarak değerlendirilebilir.

Bu kapsamda araştırmanın amacı, Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tarih öğretiminde kartpostalların kullanımına ilişkin görüşlerini tespit etmektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adayları oluşturmaktadır.. Nitel bir araştırma olarak tasarlanmış olan araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Çalışmanın verileri nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz yöntemiyle incelenecektir. Çalışmadan elde edilecek olan bulgular, verilerin analizinden sonra alan yazın ışığında tartışılarak değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kartpostal, Öğretmen Adayı, Tarih Öğretimi.

Opinions of Social Studies Teacher Candidates on the Use of Postcards in History Teaching

It is an item that everyone knows and is familiar with, such as postcards, pictures, photographs. In the past, everyone, both as a child and an adult, bought a postcard as a souvenir or sent a postcard to a friend or loved one on important days. Today, researchers, students and teachers have a large number of teaching materials that they can use in the education process for projects or for use in the classroom. These resources include everything from photographs and letters to census records, maps, newspapers, in short, primary and secondary sources. But postcards are an often overlooked resource in this context. It is possible to learn about the cultural and social values of the past by carefully examining the postcards, which contain both a pictorial history and a written record. Postcards can provide historical evidence in the form of social, cultural,

political and economic factors. In this context, it can be considered as an important material that should be used in history teaching.

In this context, the aim of the research is to determine the opinions of social studies teacher candidates on the use of postcards in history teaching. The study group of the research consists of pre-service teachers studying at Recep Tayyip Erdogan University, Faculty of Education, Social Studies Teaching in the 2020-2021 academic year. Semi-structured interview form will be used as a data collection tool in the research, which is designed as a qualitative research. The data of the study will be analyzed with the descriptive analysis method, one of the qualitative research methods. The findings to be obtained from the study will be evaluated by discussing in the light of the literature after the analysis of the data.

Keywords: Postcard, Teacher Candidate, History Teaching.

Osmanlı Devletinde II. Meşrutiyet Döneminde Vilayetlerdeki Maarif Teşkilatıyla Memurini Mülkiyenin Maarife Ait Vezaifine Dair 3 Layiha

İbrahim Caner TÜRK

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Osmanlı Devleti'nde vilayet seviyesinde maarif idaresine ilişkin hukuki düzenlemeler 1869 yılında Maarifi Umumiye Nizamnamesiyle birliktedir. Nizamname, vilayetlerde maarif meclislerinin açılmasını hükme bağlamak suretiyle burada yerel temsilcilerin katılımıyla eğitime dair önlemlerin daha etkin yürütülmesini hedeflemiştir. İcra, teftiş ve finansman işlevlerini yerine getirecek maarif meclislerinin kuruluşu, taşra eğitiminde istikrarlı bir gelişmenin kurumsal temellerini oluşturmuştur. Nizamnamenin kuvveden fiile geçirilmesi ise ancak 1880'den sonra, o da çeşitli yer ve zamanlarda farklı yoğunluklarda mümkün olmuştur. 13 Aralık 1896 tarihli talimatla ise vilayet maarif müdürlerinin sorumlulukları yeniden düzenmiş ve ilk kez sancak ve kazalardaki maarif idarelerinin işlevleri hukuki bir çerçeve içine alınıp tanımlanmıştır. Bu çalışmada, II. Meşrutiyet döneminde Maarifi Umumiye Nezareti tarafından Dahiliye Nezaretinin talebi üzerine ilgili nezarete sunulan üç kıta layihaya göre vilayetlerdeki maarif teşkilatıyla mülki memurların maarife ait vazifeleri aktarılıp analiz edilmektedir. Birinci layiha Vilayat Maarif Teşkilatı, Encümeni Maarife dairdir. İkinci layiha Meclisi Maarif Vilayat, Mektep Komisyonları, Valilerin Maarife Müteallik Olan Vezaifine dairdir. Üçüncü layiha Kaymakamların Vezaifi, Maarif Müfettişleri, Kaza Maarif Vekilleri ve ilave maddelere dairdir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Vilayet Maarif Teşkilatı, Mülki Memurların Maarife dair Vazifeleri, Layiha.

The Three Documents (Reports) on Education-Related Duties of the Maarif Organization and State Officers in the Ottoman State during the Second Constitutional Period

In the Ottoman Empire, the legal regulations regarding the education administration at the provincial level emerged in 1869 with the General Education Regulations. By decreeing the opening of education councils in the provinces, the regulation aimed to carry out the measures related to education more effectively with the participation of local representatives. The establishment of educational assemblies, which will fulfill the functions of enforcement, inspection, and financing, has formed the institutional basis for a stable development in provincial education. The actual implementation of the regulation was only possible after 1880, at different intensities in various places and times. With the instruction dated December 13, 1896, the responsibilities of the provincial education directors were rearranged and for the first time the functions of the education administrations in the sanjak and districts were included and defined in a legal framework. In this study, the education-related duties of the education organization and civil servants in the provinces are explained and analyzed according to the

three pieces of documents (reports) submitted to the relevant ministry by the Ministry of Education in the second Constitutional period upon the request of the Ministry of Internal Affairs. The first statement (report) is about the Provincial Educational Organization, and the Council of Education. The second document (report) is about the Educational Provincial Council, School Commissions, and Educational Duties of the Governors. The third document (report) is about the duties of District Governors, Education Inspectors, District Education Deputies, and additional articles.

Keywords: Ottoman State, Provincial Education Organization, Education-related Duties of Civil Servants, Document (Report).

Tarih Öğretmeni Adaylarına Göre Holokost Eğitimi Nedir?

İrem PAMUK

Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Nasyonal sosyalizmden etkilenen Almanya’da ve Avusturya’da holokost eğitimi, özellikle tarih derslerinin yüzleşme ve hatırlama kültürü çerçevesinde önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Holokost eğitimi, sadece bilişsel olarak dönemin tarihsel bilgisinin aktarımının ötesinde bir kavramdır. Irkçılığa, antisemitizme ve hatta günümüzün göçle daha da heterojenleşen toplumlarında yabancı düşmanlığına karşı bireylere bir tutum kazandırmaya çalışan değerler eğitimi olarak görülmelidir. Holokost kavramı Türkiye’de ise 2018’de güncellenen 12.sınıf Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi öğretim programında ve buna göre yazılan ders kitabında yer almaktadır. Holokost, Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi dersinin İkinci Dünya Savaşı ünitesinin “İkinci Dünya Savaşı sırasında yaşanan insan hakları ihlallerinin sonuçlarını değerlendirir.” kazanımı kapsamında ele alınmaktadır. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, tarih öğretmeni adaylarının holokost eğitime dair bilgi ve algılarının ortaya çıkarılmasıdır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasına göre desenlenen bu araştırma, amaçlı örneklem kapsamında 32 tarih öğretmeni adayı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve bulgular ‘MAXQDA 11’ nitel veri analizi yazılımı ile içerik analizi ile çözümlenerek elde edilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre tarih öğretmeni adayları holokost eğitimini, geçmişin gerçekliğini sunmak, farklılıklara saygı ve insan hakları değerleri çerçevesinde değerler eğitiminin bir parçası, holokost ve benzeri olayların bir daha yaşanmaması için geçmişten ders çıkarmak, hatırlama kültürü ve beceri kazandırma aracı olarak görmektedir. Bununla birlikte holokost eğitimini, Hitler dönemine ve Yahudilerin yaşadıklarına karşı geliştirilen egemen bakışın dışa vurumu olarak resmi söylemin dayatılması olarak tanımlayan tarih öğretmeni adayları da vardır.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretmeni adayları, holokost eğitimi, hatırlama kültürü

What is Holocaust Education according to History Teacher Candidates?

Holocaust education in Germany and Austria, which was affected by national socialism, constitutes an important dimension of history lessons, especially within the framework of the confrontation and the culture of remembrance. Holocaust education is more than just a cognitive transfer of historical knowledge of the era. It should be seen as values education that tries to give individuals an attitude against racism, anti-semitism and even xenophobia in today's societies that have become more heterogeneous with immigration. In Turkey, the concept of the holocaust is included in the 12th grade Contemporary Turkish and World History curriculum and textbook

updated in 2018. Holocaust is discussed in the acquisition of the Second World War unit of the Contemporary Turkish and World History course: “Assesses the consequences of human rights violations during the Second World War.” In this context, the aim of this study is to reveal the knowledge and perceptions of history teacher candidates about holocaust education. This research, which was designed according to the case study, which is one of the qualitative research methods, was carried out with 32 history teacher candidates within the scope of purposeful sampling. The data of the research were collected with a semi-structured interview form. The findings were obtained by analyzing the content analysis with the 'MAXQDA 11' qualitative data analysis software.

According to the results of the research, history teacher candidates consider holocaust education, to present the reality of the past, a part of values education within the framework of respect for differences and human rights values, to learn from the past so that the holocaust and similar events will not happen again, as a tool of the culture of memory and gaining skills. However, there are also history teacher candidates who define the holocaust education as the imposition of official discourse as an expression of the dominant view developed against the Hitler era and the experiences of the Jews.

Keywords: History teacher candidates, holocaust education, culture of remembrance

Erken Cumhuriyet Yıllarında Tarihten Sesler Dergisinde (1943-1945) Tarih ve Eğitimi Üzerine Yapılan Çalışmalar

İrşad Sami YUCA

Osman AKIŞ

Muş Alparslan Üniversitesi

Dergi ve dergicilik faaliyetleri, tarihsel olarak 17. yüzyıldan sonra ortaya çıkan bir yayın türüdür. Bilimsel içeriğe bağlı çıkarılan ilk dergi ise 1665 yılında Fransa’da yayınlanan “Âlimler (Savents)” dergisi olmuştur. Buna bağlı olarak Osmanlı Devleti’ndeki dergi ve dergicilik faaliyetleri ise Batı modernleşmesine ayak uydurmak için Tanzimat dönemi reformları ile başlamıştır. Osmanlı Devleti’nin dergi gibi kültürel bir faaliyete geç başlamasının sebepleri arasında tamamen inanç merkezli muhafazakâr bir tutumdan doğan muhalefetten kaynaklanmaktaydı. Ayrıca dergi basım ve yayını konusunda gerekli bilgi, teknik alt yapı ve tecrübe eksikliği de söz konusuydu. Osmanlı’daki dergi faaliyetlerinin ilk örneğini ise 1849-1851 yılları arasında çıkarılan “Vaka-i Tıbbiye ’nin” yayımlanması ile başlamış ve ilerleyen yıllarda farklı alan ve türden birçok dergi yayın hayatında boy göstermiştir. Türkiye’de dergi yayıncılığı Tanzimat döneminden Cumhuriyet dönemine kadar birçok farklı nitelikteki yayının çıkarılmasıyla gerek fikir ve gerekse bilimsel sahalarda önemli gelişmelerin çıkmasına hem imkân hem de etkili tartışma ortamı yaratmıştır. Cumhuriyet döneminin erken yılları toplumu arzu edilen batılı yaşam standartlarına eriştirmek gayesi ile birçok sahada adımlar atıldığı gibi popüler ve fikir dergiciliği alanında da önemli gelişmeler meydana gelmiştir. Bu yıllarda neşredilen ve dönemin ilk popüler tarih dergisi olması yanı sıra ilmi ve fikri yönü de olan “Tarihten Sesler” dergisi 1943-1945 yılları arasında neşredilmiştir. Bu bildirinin amacı, 1943 yılında yayın hayatına başlayan ve derginin kurucusu olan İ. Fahrettin Sertelli’nin ölümünün gerçekleştiği 1945 yılına değin 25. Sayı ile son bulan “Tarihten Sesler” dergisinin üç yıllık süre zarfında geçirdiği yayın hayatında dergide tarih ve tarih eğitimi üzerine yapılan yayın ve tartışmalar ele alınacaktır.

Anahtar kelimeler: Cumhuriyet dönemi, Tarih Yazımı, Tarih Eğitimi, Dergi, Tarihten Sesler, Tartışma.

In the Early Republic Years in the Journal of Tarihten Sesler (1943-1945) the Studies on History and It’s Education

Magazine and journalism activities are a type of publication that emerged after the 17th century. The first journal published based on scientific content was the journal "Scholars (Savents)", which was published in France in 1665. Accordingly, journals and journalism activities in the Ottoman

Empire started with the reforms of the Tanzimat period in order to keep up with the Western modernization. Among the reasons for the late start of a cultural activity such as a magazine by the Ottoman Empire was the opposition arising from a completely faith-centered conservative attitude. In addition, there was a lack of necessary knowledge, technical infrastructure and experience in journal printing and publication. The first example of the journal activities in the Ottoman Empire started with the publication of "Vaka-i Tibbiye", which was published between 1849-1851 and in the following years, many journals from different fields and genres appeared in the publication life. Journal publishing in Turkey, with the publication of many different publications from the Tanzimat period to the Republican period, created both an opportunity and an effective discussion environment for important developments in both intellectual and scientific fields. In the early years of the republican period, important developments occurred in the field of popular and opinion journalism, as well as steps were taken in many fields with the aim of reaching the desired western living standards. The journal "Tarihten Sesler", which was published in these years and was the first popular history journal of the period, as well as its scientific and intellectual aspect, was published between 1943-1945. In this paper, "Tarihten Sesler" magazine, which started its publication life in 1943 and ended with the 25th issue until 1945, when I. Fahrettin Sertelli, the founder of the magazine, died, spent three years in the publication life of the magazine, publications and studies on history and history education in the magazine will be discussed.

Keywords: Republican era, Historiography, History Education, Journal, Tarihten Sesler, Discussion.

Ayazeli'nin Çocuklarının Hikayesi: Pamukpınar (Yıldızeli) Köy Enstitüsü

İsmet Türkmen

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

İsmail Özer

Ordu Üniversitesi

Türk eğitim sisteminde, Cumhuriyetin ilk yıllarında klasik öğretmen yetiştirme politikasına bir tepki olarak ortaya çıkmış olan Köy Enstitüleri, toplumsal yapının modernleşmesinde bir gelişme aracı olarak önemli bir rol oynamıştır. Enstitüler, kurulduğu coğrafyalarda bir kültür ve eğitim merkezi olarak düşünülmüş, sosyal etkinliklerine çevrenin de katılması sağlanarak ülkenin halk eğitimi hareketine bu kurumlar aracılığıyla yön verilmeye çalışılmıştır. Enstitülerin kısa süreli varlığı sırasında, Türk toplumunun gelişmesine ve öncelikle sosyal yapının dönüşümünün gerçekleştirilmesi doğrultusunda; Halkevlerinin kültür ve sanat çalışmaları, çocuk ıslah evleri, klasiklerin çevirisi ve konservatuar gibi farklı alanlardaki girişimlerden hiçbirisi, ülkenin ulaşılmakta güçlük çekilen kırsal coğrafyasında Köy Enstitüleri ölçüsünde varlık gösterememiştir. Hazırlıkları 1935'te başlatılan, 1937'de ise ilk denemesine girilen enstitülerin, 1940'da yasal bir zemine oturtulduğu görülmektedir. 17 Nisan 1940'da kabul edilen 3803 sayılı Köy Enstitüleri Kanunu'na göre, enstitülerin görevi sadece köy öğretmeni yetiştirmekle sınırlı kalmayıp, öğretmenle birlikte sağlık görevlileri, teknisyenler gibi meslek elemanları yetiştirmekti. Anadolu köylerinin, kırsal alanlarda yaşayanların sorunlarını ortaya koyan ilerici bir kuşağın yetişmesini sağlamayı hedeflemişlerdir. Bu bağlamda Türk eğitim sistemine önemli derecede katkı sağlayan Pamukpınar (Yıldızeli) Köy Enstitüsü, Türk eğitim tarihinde önemli bir yere sahip olmuştur. Bu çalışmada; enstitülerin genel manada kuruluşlarına etki eden gerekçeler eğitim sisteminin temel değişkenleri de göz önünde bulundurulmak suretiyle Pamukpınar Köy Enstitüsü'nün kuruluş, gelişim ve kapatılış boyutları açısından ve tarihsel bir betimlenmesi yapılmıştır. Pamukpınar Köy Enstitüsü, eğitim sistemimizin temel esaslarını teşkil eden okul, öğrenci, öğretmen, öğretim programı ve eğitim ortamı değişkenleri açısından da incelenmiştir. Bu doğrultuda; Türk eğitim tarihinin önemli bir kurumunun tasviri yapılmak suretiyle yaklaşık on dört yılı esas almak suretiyle Türkiye'deki siyasî, iktisadî ve sosyo-kültürel dönüşümün Enstitüler özelindeki etkileri nensel bir yaklaşımla tahlil ve tasvir edilmeye çalışılmıştır.

1940-1954 yılları arasında faaliyet gösteren Pamukpınar Köy Enstitüsü'ne ait yazılı belgelerin elde edilebilmesi için bugün Pamukpınar Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'nda bulunan Enstitü Arşivi'nden yararlanılmıştır. Ayrıca, bu arşiv çalışmalarının paralelinde doküman incelemesi ve sözlü tarih yöntemlerinden de istifade edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Köy Enstitüleri, Hasan Ali Yücel, İsmail Hakkı Tonguç, Saffet Arıkan, Reşat Şemsettin Sirer.

The Story of Ayazeli's Children: Pamukpınar (Yıldızeli) Village Institute

The Village Institutes, which emerged as a reaction to the classical teacher-education policy of Turkish education system, played a role as a development tool in its modernization of social structure. The institutes were regarded to be a cultural and educational centers in the cities, the people was encouraged to take part in social activities and these institutions tried to shape the country's public education. Regarding the development of Turkish society and primarily the realization of the transformation of the social structure; none of the initiatives of the Halkevleri in different fields -such as the cultural and artistic studies, child reformatory schools, the translation of the classics, and the conservatory- could not be efficient in the rural geography of the country, which is difficult to reach, to the extent of the Village Institutes. The preparation process of the Institutes was initiated in 1935 and the first attempts were realized in 1937 and their legal status was granted in 1940. According to the Law of The Village Institutes, Law No 3803, on April 17, 1940, the function of the Institutes was not only to educate teachers but also to educate professional officers like medical health officers and technicians. They aimed to raise a progressive generation that revealed the problems of Anatolian villages and those living in rural areas. In this context, Pamukpınar (Yıldızeli) Village Institute, which contributed significantly to the Turkish education system, had an important place in the history of Turkish education. In this study, a historical description of Pamukpınar Village Institute was made in terms of its establishment, development and closure processes, taking into account the reasons that affected the establishment of the institutes in general, and the basic variables of the education system. Pamukpınar Village Institute was also examined in terms of school, student, teacher, curriculum and educational environment variables, which constitute the basic principles of our education system. In this regard; by describing an important institution in the history of Turkish education, the effects of the political, economic and socio-cultural transformation in Turkey -especially- on the Institutes are analyzed and described with an objective approach, based on approximately fourteen years of process.

In order to obtain the written documents belonging to Pamukpınar Village Institute, which was active between 1940-1954, the Institute Archive, which is currently located in Pamukpınar Regional Primary Boarding School, was used. In addition, in parallel with these archival studies, document analysis and oral history methods were tried to be used.

Keywords: Village Institutes, Hasan Ali Yücel, İsmail Hakkı Tonguç, Saffet Arıkan, Reşat Şemsettin Sirer.

Azerbaycan'ın Modern Eğitim Sistemi (1991-2020'li Yıllar)

Kerim ABİDİ

Azerbaycan Milli İlimler Akademisi

Azerbaycan Cumhuriyeti 1991 yılında bağımsızlığını kazandıktan sonra en önemli konulardan biri eğitimdi. 1992 yılında kabul edilen Azerbaycan Cumhuriyeti "Eğitim Hakkında" Yasası bu yönde temel bir rol oynadı. 1999 yılına kadar tarih öğretimindeki en büyük zorluk eski eğitim geleneklerinden kurtulmak ve yeni ilerici ders kitapları geliştirmektir. 1999-2006 Azerbaycan'da yeni bir eğitim programının - "Ulusal Müfredat" geliştirme ve uygulama dönemi idi. 30 Ekim 2006'da Azerbaycan Cumhuriyetinde Genel Eğitim Kavramı (Milli Müfredat) kabul edildi. 2007 Eğitim Öğretim yılında tanıtılmış, daha sonra Milli Müfredata dayalı olarak farklı konularda müfredatlar geliştirilmiş, Azerbaycan tarihi konulu konu müfredatı bunlardan biridir. Ortaokullarda Azerbaycan tarihi konusunun temel hedefleri "Fenn müfredatı" ile yönetilmektedir. Okullarda vatansever, aktif vatandaş yetiştirilmesi, diğer insanlara saygılı, evrensel değerlere, manevi ve kültürel başarılarla dayalı inançlı, devlet geleneklerine bağlı, geçmiş ve günümüz olaylarını özgürce analiz edebilen öğrenciler yetiştirmek, tarihi gerçekleri genelleme becerilerini ve alışkanlıklarını telkin ederek bilgilendirici-iletişimsel ve hukuk kültürü oluşturmaya bilen öğrencilerin yetiştirilmesi meseleleri araştırmamızda önemli yer almaktadır.

Anahtar kelimeler: Milli Müfredat, Eğitim Yasası, Fenn müfredatı.

Azerbaijan's Modern Education System (1991-2020 Years)

After the Republic of Azerbaijan gained its independence in 1991, one of the most important issues was education. The Law of the Republic of Azerbaijan "On Education" adopted in 1992 played a fundamental role in this direction. Until 1999, the biggest challenge in history teaching was getting rid of old educational traditions and developing new progressive textbooks. 1999-2006 was the period of development and implementation of a new educational program - "National Curriculum" in Azerbaijan. On October 30, 2006, the General Education Concept (National Curriculum) was adopted in the Republic of Azerbaijan. It was introduced in the 2007 academic year, then curricula on different subjects were developed based on the National Curriculum. The subject curriculum on the history of Azerbaijan is one of them. The main objectives of the history of Azerbaijan in secondary schools are governed by the "Science Curriculum". To raise patriotic, active citizens in schools, to educate students who are respectful to other people, believe in universal values, spiritual and cultural achievements, adhere to state traditions, and can analyze past and present events freely, to create an informative-communicative and legal culture by inculcating the skills and habits of generalizing historical facts. Raising students who know the issues has an important place in our research.

Keywords: National Curriculum, Education law, Course curriculum.

Tarih Öğretmenlerinin Tarih Eğitiminde Geri Bildirim Kullanımına İlişkin Görüşleri

M. Talha ÖZALP

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Selahattin KAYMAKCI

Kastamonu Üniversitesi

Geri bildirim, öğrencinin kendisinden beklenen davranışlara ne ölçüde yakın olduğunu belirtmek, öğrenmelerini pekiştirmek, onu güdülemek veya hatalarını düzeltmek için kullanılan uyarıcıların toplamıdır. Özellikle süreç odaklı değerlendirmenin esas alındığı ilerlemeci eğitim yaklaşımlarında geri bildirim öğretimin ve değerlendirmenin önemli bir parçasıdır. Öğretmenler geri bildirimler ile hem öğrenciyi değerlendirebilir hem de öğretimi devam ettirebilir. Bu yüzden geri bildirim sürecinde en önemli uyaran öğretmenlerdir. Özellikle tarih eğitimi gibi anlatıya dayalı derslerde öğretmenlerin verdiği geri bildirimler, tam öğrenmenin gerçekleşebilmesi için hayati öneme sahiptir. Geri bildirimin tarih eğitimindeki bu öneminden yola çıkılarak hazırlanan çalışmanın amacı; ortaöğretim tarih eğitiminde geri bildirim kullanımını tarih öğretmenlerinin görüşlerine göre incelemektir. Araştırma nitel yöntem bilim doğrultusunda hazırlanmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi doğrultusunda belirlenen Türkiye'nin farklı yerlerinde ve farklı sosyo ekonomik düzeydeki devlet okullarında görev yapan tarih öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma verileri toplanmaya devam etmektedir. Veri doyumu sağlanana kadar görüşmeler yapılacaktır. Görüşmelerden elde edilecek verilerin analizinde ise içerik analizi kullanılacaktır. Katılımcıların görüşme sorularına verdikleri cevaplardan kodlar oluşturulacaktır. Bu kodlar ilişkili olma durumlarına göre temalar altında toplanacaktır. Ortaya çıkan tema ve kodlar tekrar edilme sıklıklarına göre frekans ve yüzdeleri hesaplanarak tablolar halinde sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitimi, tarih öğretmeni, geri bildirim.

Opinions of History Teachers on the Use of Feedback in History Education

Feedback is all of the stimuli used to indicate how close the students are to the expected behaviors, to reinforce their learning, to motivate them or to correct their mistakes. Feedback is an important part of teaching and evaluation, especially in progressive education approaches based on process-oriented assessment. With the feedback, teachers can both evaluate the student and continue the teaching. Therefore, teachers are the most important stimulus in the feedback process. Especially in narrative-based lessons such as history education, feedback from teachers is vital for complete learning to take place. The aim of the study, which was prepared based on the importance of feedback in history education; The aim of this study is to examine the use of

feedback in secondary education history education according to the views of history teachers. The research was prepared in line with qualitative methodology. A semi-structured interview form prepared by the researchers is used as a data collection tool. The study group of the research consists of history teachers working in state schools in different parts of Turkey and at different socio-economic levels, determined in accordance with the easily accessible case sampling method. Research data continues to be collected. Interviews will be held until data satisfaction is achieved. Content analysis will be used in the analysis of the data to be obtained from the interviews. Codes will be created from the answers given by the participants to the interview questions. These codes will be grouped under themes according to their relevance. The resulting themes and codes will be presented in tables by calculating their frequencies and percentages according to their frequency of repetition.

Keywords: History education, history teacher, feedback.

Türkiye’de İlkokul Düzeyinde Tarih Öğretimi Alanında Yapılan Çalışmalar

İbrahim DEMİRBAŞ

Kastamonu Üniversitesi

M. Talha ÖZALP

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Geçmiş konu edinen tarih, her dönemde yeniden yazılırken, işlevsel bir yönüyle yaşadığımız zamanın getirdiklerini daha iyi anlamamıza katkı sağlar. Geçmiş öğrenme arzusu insanoğlunun her zaman öncelikleri arasında yer almıştır. Bunun nedenleri olarak insanın geçmişini bilmesi ve geleceğine yön vermesi gösterilebilir. Bu durum eğitim sistemlerinin de istenilen insan tipine ulaşmada öncelikleri arasında yer almıştır. Böylece tarih konuları okullarda sistemli ve programlı bir biçimde farklı dersler aracılığıyla öğretilmeye başlanmıştır. Türkiye’de tarih dersinin okul programlarına girmesi 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile gerçekleşmiştir. Nizamname ile Sıbyân Mekteplerinde “Muhtasar Târih-i Osmanî”, Rüştîyelerde de “Târih-i Umûmî” ve “Târih-i Osmanî” adlı tarih dersleri okutulmaya başlanmıştır. Dolayısıyla ülkemiz alanyazını için tarih öğretiminin nasıl yapılması gerektiği sorunsalının başlangıcı 1869’a kadar götürülebilir. Bu bağlamda tarih derslerinin okul programlarına girmesinden itibaren tarih öğretimiyle ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Ancak ilkokul düzeyinde tarih öğretimi ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Bu araştırmanın amacı Türkiye’de ilkokul düzeyinde tarih öğretimi alanında yapılan tezlerin ve makalelerin içerik değerlendirmesini yaparak ilkokul düzeyinde tarih öğretiminin durumu ve gelecekteki yönelimi noktasında ipuçları elde etmektir. Nitel yaklaşımın esas alındığı araştırmada doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada doküman olarak ilkokulda tarih öğretimi alanında yapılan ve erişilebilen yüksek lisans, doktora tezleri ve makaleler incelenmiştir. Araştırma kapsamında ilkokulda tarih öğretimiyle ilgili 12’si makale, 25’i yüksek lisans, üç tanesi ise doktora tezi olmak üzere 40 tane çalışmaya ulaşılmıştır. Bu bağlamda her üç grup içinde yapılan çalışmalar en fazla yüksek lisans grubuna ait olduğu belirlenmiştir. Çalışmaların yayım yıllarına bakıldığında 2002 ile 2019 yılları arasında değişmektedir. En fazla çalışma 2019 yılında yapılırken, tezlerin yapıldığı üniversitelere bakıldığında en fazla ilkokul düzeyinde tarih öğretimi ile ilgili tezin Giresun Üniversitesi’nde yapıldığı görülmektedir. En fazla makale ise Turkish History Education Journal dergisinde yapılmıştır. Çalışmalarda genellikle en fazla sözlü ve yerel tarih konuları çalışılırken en fazla kullanılan yöntemin doküman inceleme olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, ilkokul eğitimi, sosyal bilgiler, tarih öğretimi, içerik

Researches in the Field of History Teaching at Primary School Level in Turkey

While history, which is about the past, is rewritten in every period, it contributes to a better understanding of the times we live in with a functional aspect. The desire to learn about the past has always been among the priorities of human beings. The reasons for this can be shown as people's curiosity about the past and directing the future. This situation has been among the priorities of education systems in reaching the desired human type. Thus, history subjects began to be taught in schools in a systematic and programmed manner through different courses. The introduction of history course into school programs in Turkey was realized with the 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi (Statute on Education). With the regulation, Muhtasar Târih-i Osmanî (Brief Ottoman History Lesson) was started to be taught in primary schools and Târih-i Umûmî (General History Lesson) and Târih-i Osmanî (Ottoman History Lesson) in secondary schools. Therefore, the beginning of the problem of how to teach history for the Turkish literature can be traced back to 1869. In this context, many studies have been carried out on history teaching since the introduction of history lessons into school programs. However, no studies have been conducted to examine the studies on history teaching at primary school level. The aim of this research is to evaluate the content of theses and articles made in the field of history teaching at primary school level in Turkey and to obtain clues about the status and future direction of history teaching at primary school level. In the research based on the qualitative approach, the document analysis method was used. In the research, master's, doctoral theses and articles made and accessible in the field of history teaching in primary school were examined as documents. Within the scope of the research, 40 studies, 12 of which are articles, 25 of which are master's thesis, and three of which are doctoral dissertations, were reached on history teaching in primary school. In this context, it was determined that the studies conducted in all three groups were mostly prepared as a master's thesis. Considering the publication years of the studies, they vary between 2002 and 2019. While the most studies were carried out in 2019, when we look at the universities where theses were made, it is seen that the most thesis on history teaching at primary school level was made in Giresun University. The highest number of articles were published in the Turkish History Education Journal. In the studies, it has been determined that the most used method is document review, while mostly oral and local history subjects are studied.

Keywords: Primary school, history teaching, content analysis.

Tarih ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında Yer Alan Kök Değerlerin Kazandırılmasında Okul Zil Seslerinin Etkisi; Barış Manço Örneği

Mehmet DOĞAN

Milli Eğitim Bakanlığı

Bir toplumun değerlerinin yaşatılmasında önemli unsurlardan birisi de müziktir. Bu rolüyle müzik değerlerin aktarımında, bir eğlence aracı olmanın ötesinde, etkin bir eğitim aracıdır.

Çalışmanın amacı rastgele çalınan zil seslerinin öğrenciler üzerindeki etkisi ile planlı olarak çalınan Barış Manço şarkılarının öğrenciler üzerinde bıraktığı etki arasındaki farkı belirlemek ve Barış Manço şarkılarında yer alan kök değerlerin öğrencilere kazandırılmasını sağlamaktır.

Çalışmada zil seslerinin değer aktarımına etkisini ölçmek amacıyla deneysel araştırma desenlerinden tek grup ön test – son test deseni uygulanmıştır. Öncelikle açık uçlu dört sorudan oluşan ön test ve son test hazırlanmıştır. 5-8 ve 9-12. sınıf düzeyinde rastlantısal olarak seçilen 30 öğrenciye ön test uygulanmıştır. Sonra kök değerleri içeren Barış Manço'nun beş şarkısı okul zil sesi olarak ayarlanmıştır. Teneffüs zili yapılan bu şarkılar sekiz hafta boyunca dönüşümlü olarak çalmıştır. Sekiz hafta sonunda aynı öğrencilere son test uygulanmıştır. Verilen cevaplar analiz edilerek tablo ve grafik haline getirilip yorumlanmıştır. Sonuç olarak:

Rastgele çalan okul zil sesi müziklerinin kısmen hatırlandığı ancak öğrenciler üzerinde olumlu yönde eğitici ve öğretici bir etki bırakmadığı,

Bilinçli şekilde çalınan Barış Manço şarkılarından oluşan zil sesi müziklerinin ise öğrenciler tarafından hatırlandığı ve öğrencilerin şarkılarda tespit edilen iyilik, doğruluk dürüstlük, yardımseverlik, eşitlik, hoşgörü ve selamlaşmak gibi toplumsal ve evrensel değerlerin farkına vardıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Değerler Eğitimi, Kök Değer, Müzik, Barış Manço, Teneffüs Zil Sesi

The Effect of School Ringtones on Gaining Root Values in History and Social Studies Curriculum; The Example of Barış Manco

One of the important elements in keeping the values of a society alive is music. In this role, music is an effective educational tool beyond being an entertainment tool in the transfer of values.

The aim of the study is to determine the difference between the effect of randomly played bell tones on students and the planned Barış Manço songs, and to ensure that students gain the root values in Barış Manço songs.

In the study, one group pre-test-post-test design, one of the experimental research designs, was applied in order to measure the effect of ringing tones on value transfer. First of all, a pre-test and post-test consisting of four open-ended questions were prepared. 5-8 and 9-12. A pre-test was applied to 30 randomly selected students at the grade level. Then, five songs of Barış Manço

containing root values were set as school ringtones. These songs, for which the recess bell was made, played alternately for eight weeks. At the end of eight weeks, a post-test was administered to the same students. The answers given were analyzed and interpreted by turning them into tables and graphics. As a result:

Random school ringtone music is partially remembered but did not have a positive educational and instructive effect on students,

It was observed that the ringtone music consisting of Barış Manço songs consciously played was remembered by the students and the students became aware of the social and universal values such as kindness, honesty, benevolence, equality, tolerance and greeting.

Keywords: Values education, Root Value, Music, Barış Manço, Recess Ringtone

Çok Partili Dönemden Günümüze Kadar (1950-2016) Kurulan Hükümetlerin Programlarında Yer Alan Eğitim Politikaları

Mehmet AKPINAR

Trabzon Üniversitesi

Hükümet programları, hükümetlerin izleyeceği politikaların yol haritasını gösteren genel metinlerdir. Her ne kadar bu programlar izlenecek politikaları açık ve ayrıntılı olarak ele almasa da uygulanmak istenen öncelikli temel politikaları göstermesi açısından önemlidir. Cumhuriyet'in ilanı beraberinde birçok alanda olduğu gibi eğitimde de köklü değişimleri beraberinde getirmiştir. Tek partili siyasal sistem olarak adlandırılan 1923-1945 yılları arasında eğitim sistemini geliştirmek, yeni rejime uygun vatandaşlar yetiştirmek için birçok yeni kurumlar açılmış ve yeni uygulamalar yürürlüğe konmuştur. 1946 genel seçimiyle, çok partili siyasal sisteme geçiş süreci başlamış olmakla birlikte 1950 genel seçimlerinin ardından, resmi olarak çok partili siyasal yaşama geçilmiştir. Çok partili demokratik dönemde kurulan hükümetler halkın genel isteklerini de dikkate alarak politikalar belirleyeceği varsayımından hareketle çalışma 1950-2016 yılları arası kurulan hükümet programlarıyla sınırlandırılmıştır. Araştırmanın amacı, çok partili özgür seçimlerle iş başına gelen Demokrat Partiden günümüze kadar (1950-2016) kurulan hükümetlerin programlarında yer alan eğitimle ilgili konuların neler olduğunu ortaya koymak, süreçte değişen konu başlıklarını belirlemek ve hükümet programlarını farklı boyutlardan değerlendirmektir. Araştırmada nitel metodoloji kapsamında doküman inceleme kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağı olarak 1950-2016 yılları arasında kurulan hükümetlerin programları oluşturmuştur. Toplanan verilerin içerik analizi aracılığıyla çözümlenmesine devam edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çok partili dönem, hükümet programları, eğitim politikaları.

Educational Policies In The Programs Of Governments Established From The Multi-Party Period To The Present (1950-2016)

Government programs are general texts that show the roadmap of policies to be followed by governments. Although these programs do not address the policies to be followed clearly and in detail, they are important in terms of showing the priority basic policies to be implemented. The proclamation of the Republic brought with it radical changes in education as well as in many other fields. Between the years of 1923-1945, which is called the one-party political system, many new institutions were opened and new practices were put into effect in order to improve the education system and to train citizens suitable for the new regime. Although the transition process to the multi-party political system started with the 1946 general election, after the 1950 general elections, the multi-party political life was officially started. Based on the assumption that governments established in the multi-party democratic period will determine policies by taking into account the general wishes of the people, the study is limited to the government

programs established between the years 1950-2016. The aim of the research is to reveal the educational issues in the programs of governments established from the Democratic Party, which came to power with multi-party free elections (1950-2016), to determine the changing topics in the process and to evaluate government programs from different dimensions. In the research, document review was used within the scope of qualitative methodology. As the data source of the research, the programs of the governments established between 1950-2016 were formed. The analysis of the collected data through content analysis continues.

Keywords: Multi-party period, government programs, education policies.

Kültürel Sürdürülebilirliğin Ortaöğretim Tarih Dersi Öğretim Programı'na ve Ders Kitaplarına Yansıma Düzeyine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Mehmet AKPINAR

Trabzon Üniversitesi

Nilgün AKDOĞAN

Trabzon Üniversitesi

Bu araştırma, sürdürülebilirlik kavramının tarih dersi öğretim programlarında kullanımına dikkat çekilerek, kültürel sürdürülebilirliğin tarih dersi öğretim programlarına ve ders kitaplarına ne ölçüde yansıdığını öğretmen görüşleri bağlamında değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nitel bir yaklaşım benimsenmiş olup ver toplama aracı olarak açık uçlu anket kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örneklem yoluyla seçilen 20 tarih öğretmeni oluşturmaktadır. Anketlerden elde edilen verilerin analizi ise içerik analizi doğrultusunda yapılmıştır. Ankete verilen cevaplar araştırmacılar tarafından okunup incelendikten sonra anket cevaplarının tekrar etme sıklıklarına göre kategoriler ve kodlar oluşturulmuştur. Ortaya çıkan veriler frekans ve yüzdeleri ile birlikte tablolarda sunulmuştur. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; ders kitaplarının, kültürel sürdürülebilirliği kısmen karşıladığı ancak ders kitaplarının öğrencinin ilgisini çekmemesi gibi durumlar kültürel sürdürülebilirliğin ders ortamına yansımada problemler yaşanmasına neden olduğu tespit edilmiştir. Tarih öğretim programında kültürel sürdürülebilirliğe daha fazla yer verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca çalışmaya katılan öğretmenler, öğretim programlarının eksiklikleri giderecek şekilde yenilenmesi ve daha esnek öğretim programlarının hazırlanmasını önermişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel sürdürülebilirlik, tarih öğretim programı, ders kitabı.

Teacher's Opinions on the Level Of Reflection Of Cultural Sustainability in Secondary Education History Course Curriculum and Textbooks

This research draws attention to the use of the concept of sustainability in history course curricula and textbooks. The study was prepared in order to evaluate the extent to which cultural sustainability is reflected in the history lesson curricula and textbooks in the context of teacher opinions. A qualitative approach was adopted in the research and an open-ended questionnaire was used as a data collection tool. The study group of the research consists of 20 history teachers selected through purposeful sampling. The analysis of the data obtained from the questionnaires was carried out in line with the content analysis. After the answers given to the questionnaire were read and examined by the researchers, categories and codes were created according to the frequency of the repetition of the questionnaire answers. The resulting data are presented in tables with frequencies and percentages. According to the results obtained from the research; It

has been determined that the textbooks partially meet the cultural sustainability, but the textbooks do not attract the attention of the students, causing problems in the reflection of cultural sustainability to the course environment. It was emphasized that cultural sustainability should be given more place in the history curriculum. In addition, the teachers who participated in the study suggested that the curriculum should be renewed in a way to eliminate the deficiencies and that more flexible curriculum should be prepared.

Keywords: Cultural sustainability, history curriculum, textbook.

Tarih Dersleri ve Osmanlı Tarihi Öğretimine İlişkin Tarihçi, Tarih Eğitimcisi ve Tarih Öğretmenlerinin Görüşleri

Mehmet Alper CANTİMER

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

Ahmet ŞİMŞEK

İstanbul Üniversitesi

Bu araştırma, Türkiye’de ortaöğretim düzeyinde okutulmakta olan zorunlu tarih ve Osmanlı tarihi derslerinin öğretimine ilişkin akademisyen ve tarih öğretmenlerinin tespitlerini, gördükleri sorunları ve çözüm önerilerini ortaya koymak amacıyla. Araştırma kapsamında uzman görüşü alınarak, tarih anlayışı ve Osmanlı tarihi öğretimi konusunda seçili akademisyenler ve tarih öğretmenleri ile görüşülmüştür. Seçili akademisyen görüşmeciler Türkiye’de on dört farklı üniversitede görev yapan altı tarih eğitimcisi, beş Osmanlı tarihçisi, altı Osmanlı tarihi alanı dışında çalışan on yedi akademisyendir. Çalışmanın katılımcısı akademisyenler ile 2017-2018 eğitim- öğretim yılında birebir görüşme gerçekleştirmiştir. Çalışmanın katılımcısı tarih öğretmenleri de 2017- 2018 eğitim- öğretim yılında Sakarya’da dört farklı okul türünde görev yapmakta olan tarih öğretmenleridir. Görüşme yapılan tarih öğretmenlerinin seçiminde cinsiyet faktörü göz önünde tutulmuş, görüşmeciler beş kadın beş erkek olarak seçilmiş, birebir görüşme gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların tarih dersleri ve Osmanlı tarihi öğretimine yönelik algı ve görüşlerini belirleyebilmek için açık uçlu sorudan oluşan görüş formu kullanılmıştır. Elde edilen veri içerik analizi ile incelenmiştir. Çalışma, nitel araştırma modellerinden birisini oluşturan durum çalışmasına dayalı gerçekleştirilmiştir. Durum çalışması, araştırma konusunu farklı yönleriyle bağlamsal olarak anlamayı amaçlayan bir araştırma desenidir. Elde edilen veriler, betimsel analiz ile işlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Tarih Dersi, Osmanlı Tarihi, Akademisyen Görüşleri, Tarih Öğretmeni Görüşleri.

The Opinions of Historians, History Educators and History Teachers on History Lessons and Ottoman History Teaching

This research aims to reveal the findings, problems and solution suggestions of academicians and history teachers regarding the teaching of compulsory history and Ottoman history courses taught at secondary education level in Turkey. Within the scope of the research, expert opinion was taken, and selected academicians and history teachers were interviewed about the understanding of history and Ottoman history teaching. Selected academic interviewees are six history educators, five Ottoman historians, and six academicians working outside the Ottoman history field. working at fourteen different universities in Turkey, The participant of the study had one-on-one interviews with the academicians in the 2017-2018 academic year. The participants of the study are history teachers working in four different types of schools in Sakarya

in the 2017-2018 academic year. The gender factor was taken into consideration in the selection of the history teachers interviewed, the interviewers were selected as five women and five men, and one-on-one interviews were conducted. An opinion form consisting of open-ended questions was used to determine the perceptions and views of the participants about history lessons and Ottoman history teaching. The obtained data were analyzed by content analysis. The study was carried out based on the case study, which is one of the qualitative research models. A case study is a research design that aims to understand the research topic in context with its different aspects. The obtained data were processed with descriptive analysis.

Keywords: History Lesson, Ottoman History, Academician Opinions, History Teacher Opinions.

Tarihsel Düşünme Becerileri Konusunda Yapılan Araştırmaların İncelenmesi

Mehmet Suat BAL

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Tarih eğitiminde modern programlara bakıldığında tarihsel düşünme becerileri bu dersin kalbi olduğu ve dersle ilgili kazanımların bu odak üstünde kurulduğu görülür. Günümüz bilgi toplumuna uygun bireylerin yetiştirilebilmesi için, tarih derslerinin programları, kitapları ve öğretim yöntemleri, tarihsel düşünme becerilerini destekleyen aktif öğrenme anlayışıyla oluşturulmalıdır.

Tarihsel düşünme becerilerinin geliştirilmesi konusunda son yıllarda önemli araştırmalar yapılmıştır. Dünyada ve ülkemizde tarihsel düşünme becerilerini kapsayan kazanımlar ders programlarında verilmiştir. Ders programlarda yer verilen kazanımların Ders kitapları ve etkinlikler aracılığı ile sağlanması amaçlanmaktadır.

Tarihsel düşünme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan araştırmalarda: birincil kaynakları kullanma, müze ve ören yeri ziyareti, tarihsel araştırmalar yapma, dijital kaynakların kullanımı, medyanın kullanımı, resim ve fotoğraf kullanımı, gibi materyal ve metotların kullanıldığı görülmektedir. Bu konuda analogilerin kullanımı, eleştirel düşünce yaklaşımı ve empati kullanımı gibi stratejilerinin kullanıldığı görülmektedir. Bu yöntemlerin kullanımının ardından öğrencilerin rubrik ölçeklerle, test sorularıyla veya yüz yüze görüşmelerle değerlendirildiği görülmektedir. Tarihsel düşünme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bir diğer araştırma ise ilişkisel araştırmadır. Bu tarz araştırmalarda farklı düşünme becerilerinin tarihsel düşünme becerisinin gelişimi ile ilişkisi incelenir.

Bu çalışmada tarihsel düşünme becerileri konusunda yapılan araştırmalarda kullanılan materyaller, metotlar, stratejiler ve ölçme ve değerlendirme yöntemleri sınıflandırılacak ve değerlendirilecektir. Ayrıca bu konuda yapılan ilişkisel araştırmalar incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Tarihsel düşünme becerileri, araştırma, bibliyometri.

Examination of the Research on Historical Thinking Skills

When looking at modern programs in historical education, it is seen that this subjects heart is historical thinking and the gains related with the course based on this focus. To rise appropriate people to today's knowledge society, active learning skills should be created which supports history lessons programs, books and teaching methods.

In recent years important researches are made to developed historical thinking. Gainings which includes historical thinking skills are given in course schedule in the world and our country. The gains which are given in the course schedule is aimed to achieve through textbooks and activities.

It is seen that the materials such as usage of first hand sources, visit to museum and ruins, to do historical research, the usage of digital sources, the usage of media, the usage of photograph and picture in The researches which aims is to develop historical thinking. In this regard the use of analogy, critical thinking approach and strategies are used such as the use of empathy. After the use of this method, it is seen that the students are evaluated with scale, test questions or face to face interview. Another study which aims to develop historical thinking methods is relational research. The relation of different thinking skills with historical thinking skills development is researched in this kind of studies

In this study, materials, methods, strategies and assessment and evaluation methods used in the research on historical thinking skills will be evaluated. Relational researches done in this subject will also be researched.

Keywords: Historical thinking skills, research, bibliometrics.

İkinci Karabağ Savaşı ve Tarih Ders Kitapları

Metanet Memmedova

Bakü Devlet Üniversitesi

30 yıldır işgal altında olan kutsal topraklarımız, 44 gün boyunca cesur ordumuz tarafından özgürleştirildi ve mültecilerin ve yerinden edilmiş kişilerin anavatanlarına dönüşleri tarihi bir gerçek oldu. Azerbaycan, kardeş Türkiye'nin manevi desteğiyle Kafkasya bölgesinde yeni gerçeklikler yarattı. Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in zafer konuşmasında söylediği gibi, tamamen yeni bir tarih yazılıyor ve bundan sonra öğrencilerimize işgal tarihini ve yenilginin gerçeklerini değil, zaferi anlatacağız. Böylece 2021'den itibaren yeni tarih ders kitapları öğrencileri bekliyor. "Önceki tarih ders kitapları işgal edilen toprakları ve Ermenilerin Azerbaycan'a getirdikleri trajedileri yansıttığı için oradaki ifadeler ve gerçekler öğrencilerimizin biraz karamsar bir ruhla yetişmesine neden oldu. ders kitaplarımız zafer ruhuyla yazılmalı, Azerbaycan Ordusu, asker ve subaylarının yiğitliği not edilmeli, Karabağ tarihi ve tarihi eserleri daha detaylı ve özgün olarak incelenmelidir. Azerbaycan'ın Büyük Vatanseverlik Savaşı'nda tüm eğitim kurumlarında zafer kazanmasını sağlayan faktörler, özel sınıfların düzenlenmesi, savaş şehitlerinin ve gazilerinin daha iyi tanınması yapılıyor. Şu anda elektronik ders kitaplarında bu süreç daha hızlıdır. Bu, makalede daha ayrıntılı olarak tartışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Karabağ,tarih, ders kitabı, şehit, zafer.

Second Karabakh War and History Textbooks

Our holy lands, which have been under occupation for 30 years, have been liberated by our brave army for 44 days, and the return of refugees and internally displaced persons to their native lands has become a historical reality. Azerbaijan has created new realities in the Caucasus region with the moral support of brotherly Turkey. As President İlham Aliyev said in his victory speech, an entirely new history is being written, and from now on we will tell our students about the victory, not the history of occupation and the facts of defeat. Thus, new history textbooks await students from 2021."As the previous history textbooks reflected the occupied territories and the tragedies brought to Azerbaijan by Armenians, the expressions and facts there led our students to grow up in a somewhat pessimistic spirit. Relevant facts should be given, our textbooks should be written in the spirit of victory, the bravery of the Azerbaijani Army, soldiers and officers should be noted, the history of Karabakh and its historical monuments should be analyzed in a broader and more original way. In addition, the analysis of the factors that ensure the victory of Azerbaijan in the Great Patriotic War in all educational institutions, the organization of special classes, better recognition of war martyrs and veterans. At present, this process is faster in electronic textbooks. This will be discussed in more detail in the article.

Keywords: Karabakh, history, textbook, martyr, victory.

6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Kültür ve Miras Öğrenme Alanında Öğretim Süreçlerinde Yaşanan Problemlere Dair Öğretmen Görüşleri

Muhammed Berkan OK

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Kültür ve Miras öğrenme alanı, Türk kültürünü meydana getiren öğelerden hareketle, kültürümüzün korunması ve geliştirilmesine katkı sağlayan milli bilinç anlayışını inşa eden tarih temelli bir öğrenme alanıdır. Öğrenciler kültürel öğelerin, bir toplumu diğer toplumlardan ayıran özellikler olduğunu bu öğrenme alanında öğrenmektedirler. Bu çalışma, 6. Sınıf Kültür ve Miras öğrenme alanında sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretim süreçlerinde yaşadığı sorunları ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Nitel araştırma desenlerinden olgu bilim tercih edilirken katılımcıların belirlenmesinde kolay örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Araştırmaya katılan 15 sosyal bilgiler öğretmenine 6 sorudan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formu uygulanmış olup veri toplama süreci tamamlanmıştır. Verilerin analiz edilmesinde betimsel, içerik analizleri uygulanmıştır. Veri toplama süreci sonunda elde edilen tekrarlı kelimelerden temalar oluşturularak veriler tablolar şeklinde işlenmiştir. Ulaşılan bilgi ve bulgulardan hareketle katılımcıların 6. Sınıf Kültür ve Miras öğrenme alanında şikâyetçi oldukları konuların başında içeriğin yoğun ve soyut oluşu gelirken, katılımcılar bu öğrenme alanında öğretim süreçlerinde anlatım ve soru-cevap yöntemlerini kullanırken materyal bağlamında ise tarih konuları için etkileşimli tahtalar ve haritalar işe koşulmuştur. Tüm bunların yanı sıra katılımcılar ders kitabında Kültür ve Miras öğrenme alanında yer alan etkinlikleri nitelik ve nitelik anlamında da yetersiz bulurken, etkinliklerin geliştirilmesi gerektiğini savunmuşlardır. İlgili öğrenme alanında katılımcıların öğrencilere kazandırmada en çok zorlandıkları konuların “Türklerin Ana Yurdu Orta Asya” ve “Yeni Yurt Anadolu” olduğu yönünde sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler, Kültür ve Miras Öğrenme Alanı, Tarih Öğretimi Öğretmen Görüşleri.

Teachers' Opinions on the Problems Experienced in the Teaching Processes in the Field of Culture and Heritage Learning in the 6th Grade Social Studies Lesson

The Culture and Heritage learning area is a history-based learning area that builds the understanding of culture in order to protect and influence our movement from the elements that make up the Turkish people. Students learn in this learning process that the elements can distinguish a society from societies. This work has been done in the 6th Grade Culture and Heritage learning area that is happening in the processes built in social studies. While phenomenology, one of the qualitative research designs, was preferred, the easy sampling method was used on the roads. In addition to the research, a semi-structured formula consisting of 6 questions was applied to 15 social studies teaching and the data collection process was completed. In the analysis of the data, descriptive and content analyzes will not be made. The

themes obtained at the end of the data collection process were created and processed in a planned manner. 6. It is trained by people trained in education on Culture and Heritage. . While Culture and Heritage learning in misleading lessons from all over the world would be sufficient in terms of quality and quality, they defended it as the future. It is believed to be understood from the "Motherland of the Turks, Central Asia" and "New Homeland Anatolia".

Keywords: Social Studies, Field of Culture and Heritage, History Teaching Teachers' Views.

Claude Cahen: Yakınoğu Ortaçağ Tarihi (Haçlı Seferleri Dönemi, İslam ve Selçuklular Tarihi) Alanında Bir Ekol

Prof. Dr. Mustafa Daş

Modern zamanlarda Türkiye’de ve dünyada Yakınoğu’nun Ortaçağ tarihi (İslam tarihi, Selçuklular dönemi veya Haçlı Seferleri) üzerine bir akademik çalışma yapıldığında istisnasız her çalışmada Claude Cahen’in eserlerine mutlaka atıf yapılır. 1909-1991 tarihleri arasında yaşamış olan ünlü Fransız Doğubilimci Cahen, çalıştığı alanın ve coğrafyanın kaynak dillerine hâkimiyeti, tarihe bütünsel yaklaşımı, üretkenliği ve daha birçok özellikleriyle ölümsüz eserler vermiştir. Tarih Bilimine yaklaşımını, “Tarih Bilimi İçin / Pour la Science de l’histoire” adlı makalesinde işleyen C. Cahen’in eserleri sıklıkla kullanılmakla beraber, onun tarih bilimine olan yaklaşımı ve tarihçiliği, Türkiye’de özellikle Ortaçağ tarihçileri arasında yeterince anlaşılıp geliştiriliyor mu? Hazırladığımız bildiri çalışmasında Claude Cahen’in tarihçiliğinin özellikleri ve özgünlükleri üzerinde durulduktan sonra Ortaçağ tarih yazıcılığımızın bu ünlü tarihçiden ne kadar etkilendiği ve Cahen’in tarihi yaklaşımının geliştirilip geliştirilemediği sorusu üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Claude Cahen, Ortaçağ Tarihçiliği, Selçuklu Tarihi, Haçlı Seferleri, İslam tarihi

Claude Cahen: A School In the Field of Middle Eastern Medieval History (Crusades Period, the History of Islam and the Seljuks)

Prof. Dr. Mustafa Daş

In modern times, whenever an academic study is conducted about the medieval history of the Near East (Islamic history, the Seljuk period or the Crusades) in Turkey and around the world, in every study without exception the works of Claude Cahen are assuredly referred to. Cahen, a famous French Orientalist who lived between 1909 and 1991, has produced immortal works with his mastery of the source languages of the field and of the geography on which he worked, with his holistic approach to history, his productivity and his many other characteristics. Although the works of C. Cahen, who describes his approach to the science of history in his article "For the science of history / Pour la Science de l’histoire", are frequently used, is his approach towards the science of history and historiography sufficiently understood and is it being developed in Turkey, especially among medieval historians? After focusing on the characteristics and originality of Claude Cahen's historiography, the question of how much our medieval historiography was influenced by this famous historian and whether Cahen's historical approach could be improved. In the paper we prepared, after focusing on the characteristics and originalities of Claude Cahen's historiography, the question of how much our medieval historiography was influenced by this famous historian and whether Cahen's historical approach could be developed or not, will be discussed.

Keywords: Claude Cahen, Medieval Historiography, History of the Seljuks, Crusades, Islamic History

Köy Enstitülerinde Tarih Öğretimi Üzerine Bir Değerlendirme

Murat KARATAŞ

Abdullah Gül Üniversitesi

Bu çalışma özünde tarafından 17 Nisan 1940 tarihinde 3803 sayılı “Köy Enstitüleri Kanunu” ile kurulan ve tarafından 27 Ocak 1954 tarihinde 6234 sayılı “Köy Enstitüleri ile Öğretmen Okullarının Birleştirilmesi Hakkında Kanun” ile resmen kapatılan köy enstitülerinde eğitim-öğretim uygulamaları ve bu uygulamaların tarih eğitim-öğretimine yansımalarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. 1940’lı yıllarda nüfusunun %80’i yaklaşık 40 bin köyde yaşayan Türkiye’de köye dönük donanımlı öğretmen yetiştirmeyi amaçlayan Köy Enstitüleri, 5 yıllık eğitim-öğretim sürecinde kültür, teknik ve ziraat derslerinden oluşan bir müfredat programı uygulamışlardır. Bu program uygulanırken bütün derslerin öğretiminde temel ilke “İş Eğitimi” olmuştur. Ayrıca Köy Enstitüleri müfredat programları hazırlanırken bütün derslerin öğretiminin birbirini desteklemesine önem verilmiştir. Köy Enstitülerinde Tarih dersi “Türk Tarih Tezi” ve “İş Eğitimi” ilkesi doğrultusunda verilmeye çalışılmıştır. Bu anlamda Tarih dersinin öğretim programları, öğretim şekli ve ders kitapları incelendiğinde birbiriyle uyum içerisinde olduğu ayrıca dersin Cumhuriyetçi, Milliyetçi ve Lâik bireyler yetiştirmeyi amaçladığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Köy Enstitüleri, Tarih Öğretimi, Türk Tarih Tezi, İş Eğitimi.

An Evaluation On History Teaching in Village Institutes

This study in essence, aims to reveal education-training practices and their reflections on history education-training in the village institutions which were established by No. 3803 “law of village Institutes” on 17 April 1940 and were officially closed by No. 6234 “law of merging village institutes and teacher’s training schools” on 27 January 1954. Village Institutes, aiming to train well-supported teachers for villages in Turkey, 80% of whose population lived in approximately 40 thousand villages in the 1940s, implemented a curriculum consisting of culture, technique, and agriculture courses during the 5-year education period. While this program was being implemented, the guiding principle in the teaching of all courses was “Occupational Training”. In addition, while preparing the curriculum of the Village Institutes, it was attached the importance to the teaching of all courses should support each other. History course in village institutes was attempted to be given in accordance with the principle of “Turkish History Thesis” and “Occupational Training”. In this sense, when the curriculum, teaching style and textbooks of the History course are examined, it is observed that they are in harmony with each other, and the course aims to raise Republican, Nationalist and Secular individuals.

Keywords: Village Institutes, History Teaching, Turkish History Thesis, Occupational Training.

Öğrencilerinin Gözünden Bir Tarih Öğretmeni

Müjgan SEZER

Milli Eğitim Bakanlığı

Bu çalışmanın konusu 1987’de göreve başlamış bir tarih öğretmenin 31 yıllık süreçte mezun öğrencilerinin gözünden değerlendirilmesidir. Çalışmanın amacı 1990-2021 yılları arasında geçen otuz yıllık süreçte mezun olan öğrencilerinin mektupları aracılığıyla bir tarih öğretmenin okul içi ve okul dışı eğitim uygulamalarını ortaya koymak, otuz yılın öz değerlendirmesini yapmak, aynı zamanda tarih öğretmeni adaylarına yol göstermektir.

Çalışmada nitel yöntem kullanılarak doküman incelemesi yapılmıştır. Yukarıda işaret edilen yıllar arasında değişik okullardan mezun 43 öğrencinin belli kriterleri içeren mektupları aracılığıyla değerlendirme yapılmaya çalışılmıştır. Kriterler; Tarih öğretmeni öğrenme öğretme sürecinde aktif ve yaratıcı olmalıdır. Tarih eğitimindeki akademik ve eğitsel alandaki yeniliklerden haberdar olmalı bu yenilikleri uygulamaya istekli olmalıdır. Tarihsel olaylara bireysel önyargılardan uzak bakabilmelidir. Öğrencilerin yaş gruplarına ve yeteneklerine uygun öğrenme ortamları hazırlamalıdır. Dil ve iletişim yetenekleri gelişmiş olmalıdır. Anlattığı konunun öğrenmeye değer olduğunu hissettirmelidir. Velilerle iletişimi iyi olmalıdır. Okul dışı ortamları eğitim ve öğretim sürecine katabilmelidir. Öğrencileri araştırmaya düşünmeye yönlendirmelidir. Öğrencilerinin sorunlarıyla ilgilenmeli onlara rehber olabilmelidir. Öğrencilerde rol model geliştirebilmeli kariyer hedeflerinde yardımcı olabilmelidir. Öğrencilerine tarihin bilimselliğini kavratılabilmeli bilimsel çalışma basamaklarını uygulamalarına yardımcı olmalıdır şeklinde tarafımızdan belirlenmiştir. 30 mezun kız öğrenci ve 13 erkek öğrenciden gelen mektuplar elektronik posta yoluyla alınmış ve değerlendirilmiştir. Mektupların öğrencilere yaklaşım kullanılan yöntem ve teknik sınıf yönetimi rol model olma gibi kriterlere göre değerlendirmesi sonucunda, kriterlerde belirlenen ve etkili öğretmenin özelliklerinin hepsinin yazıldığı görülmüştür. Tarih eğitiminin olmazsa olmazı olan tarafsız anlatımın tüm mektuplarda vurgulanması ve olayların yaşandığı dönemin koşullarına göre değerlendirilmesi vurgusu mektuplarda öne çıkan özelliklerdendir. İlaveten, öğrencilere rol model olma ve hedef belirleme konusunda etkili olunduğu ve meslek etiği konusunda da önemli örnek olunduğu tespit edilmiştir. Pek çok mektupta geçen “Tarih öğretmeni olmak istedim.” cümleleri bu nedenle anlamlıdır.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretmeni, öğrenci görüşleri, mektup.

A History Teacher Through the Eyes of His Students

The subject of this study is the evaluation of a history teacher, who started to work in 1987, from the perspective of graduate students in a 30-year period. The aim of the study is to reveal the in-school and out-of-school education practices of a history teacher, to make a self-evaluation of

thirty years, and to guide the history teacher candidates at the same time, through the letters of her graduate students, which were written between the years 1990-2020.

In the study document analysis was carried out using the qualitative method. An evaluation was made through the letters of 43 students who graduated from different schools between the years mentioned above, containing certain criteria. History teacher should be active and creative in the learning and teaching process. He/she should be aware of the innovations in the academic and educational fields in history education. She should be willing to apply these innovations. She should be able to look at historical events away from individual prejudices. She should prepare learning environments suitable for the age groups and abilities of the students. Her language and communication skills should be developed. She should feel that the subject he is talking about is worth learning. She should have good communication with parents. She should be able to include out-of-school environments in the education and training process. She should direct students to think about research. She should be interested in the problems of his students and be a guide for them. She should be able to develop role models for students and help them in their career goals. The teacher should be able to comprehend the scientificness of history and help their students to apply the steps of scientific study. The criteria are determined by us. Letters from 30 graduate female students and 13 male students were received via e-mail and evaluated. As a result of the evaluation of the letters according to criteria such as approach to students, method used and technical classroom management being a role model, it was seen that all the characteristics of the effective teacher determined in the criteria were written.

Emphasizing their partial narrative, which is a must in history education, in all letters and the valuation of these events according to the conditions of the period are among the prominent features of the letters. In addition, it has been determined that she is effective in being a role model and goal setting for the students and is an important example in terms of professional ethics. For this reason, the statement like "I wanted to be a history teacher." in many letters are meaningful.

Keywords: History teacher, view on student, letter.

1330 Tarihli Darülmualimin-i İbtidai Ders Programında Yer Alan İlm-i Terbiye-i Etfal Dersinin İçerik Analizi

Nebahat GÖÇERİ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Osmanlıda öğretmen yetiştirme meselesi 1848’de Darülmualimin’in kurulması ile başlamıştır. Darülmualimin ilk açıldığı zaman programında pedagoji dersleri bulunmamaktadır. Bu eksiklik zaman içinde giderilmiş ve programlara pedagoji dersleri konulmuştur. Osmanlının son dönemlerinde ise bu kurumların ders programlarında ciddi değişiklikler yapılmış, ders içerikleri daha metodolojik bir biçimde belirlenmiş ve bir hayli zenginleştirilmiştir. Avrupa’da 18. yy.da Aydınlanma Dönemi’nden itibaren eğitim konuları üzerine çok sayıda eser üretilmiştir. Pedagojinin bir ilim olma süreci Avrupa’da J. J. Rousseau ile başlamıştır. Eğitimin ne olduğu ve nasıl olması gerektiği konusu felsefe disiplini içinde ciddi bir tartışma konusu olmuştur. Zamanla felsefe içinden pedagoji denen yeni bir ilmî disiplin ortaya çıkmıştır. 19. Yüzyıl sonu ile yirminci yüzyıl başlarında ise Herbert Spencer’in pedagojiye dair geliştirdiği görüşler Avrupa’da pedagojik bakış açısını etkilemiştir. Spencer’in terbiyenin zihin terbiyesi, beden terbiyesi ile his ve ahlak terbiyesi biçimindeki üçlü sınıflaması uzunca bir süre pedagoji ilminde geçerli olmuştur. Osmanlı aydınları eğitim bilimi Avrupa’da ortaya çıktıktan uzunca bir süre sonra konuya ilgi duymaya başlamış olsa da ve pedagoji ilmi Osmanlıya epeyce gecikmeli olarak gelmiş olsa da son dönemlerde Avrupa ile Osmanlı aradaki pedagojik anlayış farkları giderilmeye başlanmıştır. Bunun bir yansımasını Osmanlı muallim mekteplerindeki pedagoji derslerinin içeriklerinde görmek mümkündür. 1330 tarihli bu düzenlemeye göre dört yıllık bir tahsil süresi olan ibtidai darülmualiminlerde birinci sene 20 saat, ikinci sene 26 saat, üçüncü sene 30 saat ve dördüncü sene 34 saat ders yapılacaktır. Bu programda toplam 16 saatlik pedagoji dersleri vardır. Bizim analizi yaptığımız 1330 tarihli Darülmualimin-i İbtidai Programı ders içeriğinde de Pedagoji İlminin kurucusu Rousseau’nun ismi zikredilmiştir. İlköğretimi bütün çocuklara yaymaya çalışan Pestalozzi’nin ismi zikredilmiştir. Çeşitli etkinlikler yoluyla çocukları eğitme usulünün uygulayıcısı ve Kindergarten’lerin kurucusu olan Froebel’in ismi zikredilmiştir. Terbiyeyi felsefenin önemli bir alanı olarak göre Spencer’e da özellikle temas edilmiştir. Bu bildiride 1330 tarihli Darülmualimin-i İbtidai Ders Programında yer alan pedagoji derslerinin içinden sadece dördüncü sene haftada üç saat verilecek olan “İlm-i Terbiye-i Etfal” dersinin içerik analizi yapılacaktır. “İlm-i Terbiye-i Etfal” dersinde “İspenser Nazariyesi” ibaresi ile belirtilen Herbert Spencer’in pedagojik fikirleri esas alınmış ve öğretim konusu yapılmıştır. Bizim bu yöndeki tespitimiz Osmanlıda pedagoji ilminin nasıl anlaşıldığı ve uygulandığı konusu ile ilgilenen uzmanların dikkatine sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlıda Pedagoji Dersleri, Darülmualimin-i İbtidai, Rousseau, Pestalozzi, Froebel, Herbert Spencer.

According to 1330 Curriculum Content Analysis in the Teacher Training School for Men of Pedagogy Course

The teacher training in the Ottoman Empire started with the establishment of Teacher Training School for Men in 1848. When Teacher Training School for Men opened firstly, there were no pedagogy courses in its program. This deficiency eliminated over time and pedagogy courses were included in the programs. In the last period of the Ottoman Empire, serious changes made in the curriculum of these institutions; the course contents were determined in a methodological way and considerably enriched. Since the Enlightenment Period in the 18th century, many books written on education in Europe. The process of pedagogy becoming a science started with J. J. Rousseau in Europe. The issue of what education is and how it should be has been a serious discussion topic within the discipline of philosophy. Over time, new science called pedagogy emerged from within philosophy. At the end of the 19th century and the beginning of the twentieth century, Herbert Spencer wrote a book on pedagogy in philosophical perspective in Europe. He made a classification about pedagogy. Spencer's triple classification of education as mental education, physical education, and emotional and moral education has long been relevant in pedagogy. Ottoman pedagogues began to be interested in the subject long after the emergence of educational science in Europe. Pedagogy came to the Ottoman Empire quite late. The differences in pedagogical understanding between Europe and the Ottoman Empire began to be resolved in the last years of the Ottoman Empire. It is possible to see a reflection of this in the contents of pedagogy courses in Ottoman teacher schools. In this regulation dated 1330, within the four-year education period, 20 hours of lessons will be given in the first year, 26 hours in the second year, 30 hours in the third year, and 34 hours in the fourth year. There is a total of 16 hours of pedagogy lessons in this program. In this paper has been analyzed this course of the Teacher Training School for Men for Primary Department Program dated 1330. The name of Rousseau, the founder of Pedagogical Science, mentioned in the 1330 course content of the Primary Education Department of the Men Teacher Training School. Pestalozzi, who tried to spread primary education to all children, mentioned. The name of Froebel, the practitioner of the method of educating children with various activities and the founder of Kindergartens, mentioned. Spencer, who sees education as an important field of philosophy, especially influenced pedagogues. In this paper, the content analysis of the "Pedagogy Lesson", which given three hours a week only in the fourth grade, among the pedagogy courses in the 1330 Male Teacher's School Prima

Keywords: Pedagogy Lessons in Ottoman, Primary Education Department of the Men Teacher Training School, Rousseau, Pestalozzi, Froebel, Herbert Spencer.

Tarih Öğretmenlerinin Gözünden 9. Sınıf Konuları: Sorunlar, Bulunan Çözümler ve Öneriler

Neval AKÇA BERK

Çukurova Üniversitesi

Fatma GÜLTEKİN

Aksaray Üniversitesi

Gülin KARABAĞ

Gazi Üniversitesi

Faruk ERCİYAS

Aslı GÖVERCİN

Bu araştırmanın amacı tarih öğretmenlerinin 9. Sınıf konuları özelinde hangi konuları derslerinde işlerken ne tür sorunlarla karşılaştıkları ve bunun altında yatan nedenleri ortaya koymaktır. Nitel araştırma yönteminin temel alındığı bu çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu TÜBİTAK 1003-Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Tarih Eğitiminin İyileştirilmesi çağrısı kapsamında desteklenen 218K399 numaralı Proje TEBAĞ: Tarih Eğitiminde Bağlamsallaştırma Becerisini Geliştirmeye Dönük Alternatif Öğretim Aracı Geliştirme başlıklı projenin katılımcıları oluşturmaktadır. 72 tarih öğretmeni ile odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiş olup veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda tarih öğretmenlerin 9. sınıfta “Tarih ve Zaman” ile “İnsanlığın İlk Dönemleri” ünitelerinde yer alan konuları işlerken tarih ders kitaplarında bu ünitelere ilişkin konuların sunuş biçiminden; bu konuları anlatmak için nitelikli materyaller aracılığıyla somutlaştırılamamasından; öğrencilerin dikkatini bu konuların çekmemesinden kaynaklı sorunlar yaşandığını dile getirmişlerdir. Bu anlamda yaşanan sorunları en aza indirmek için oyunlaştırma, web 2.00 araçlarına başvurma, hikayeleştirme gibi yöntemlerle sorunları minimize etmeye çalıştıklarını ifade eden tarih öğretmenleri özellikle tarih ders kitaplarında düzenleme yapılması gerektiği üzerinde sıklıkla durmaktadır.

Anahtar Kelimeler: 9. Sınıf, Tarih dersi, Tarih Öğretmeni.

9th Grade Topics from the Perspective of History Teachers: Problems, Solutions and Suggestions

The purpose of this research is to reveal what kind of problems history teachers encounter while teaching which subjects in their classes, and the reasons behind this. In this study, based on the qualitative research method, a semi-structured interview form was used as a data collection tool. The study group of the research consists of the participants of the project titled TEBAĞ: Developing an Alternative Teaching Tool for Developing Contextualization Skills in History Education, which was supported within the scope of TÜBİTAK 1003- Priority Areas R&D Projects Call for the Improvement of History Education. Focus group interviews were conducted with 72 history teachers and the data were analyzed descriptively. In line with the findings obtained, while the history teachers were teaching the subjects in the "History and Time" and "First Periods of Humanity" units in the 9th grade, from the way the subjects related to these units were presented in the history textbooks; cannot be embodied through qualified materials to explain these issues; They stated that there were problems due to the fact that these subjects did not attract the attention of the students. In this sense, history teachers, who stated that they try to minimize the problems with methods such as gamification, using web 2.00 tools, and storytelling, often emphasize the need for editing in history textbooks.

Keywords: 9th Grade, History lesson, History Teacher.

Tarih Eğitiminde Müze Eğitimine Yeni Bakış Bir Açısı "Ben Müzesi"

Nurcan ŞENMERDAN

Milli Eğitim Bakanlığı

Günümüz eğitim sistemi 'yaşayarak öğrenme' modellerini öğreten bir konuma sahiptir. Ortaöğretim öğrencilerinin ve öğretmenlerinin müzeleri öğrenme ortamı olarak kullanımına dair, sınıf ortamında "Ben Müzesi" kavramı hayata geçirildi. Müze eğitiminin güçlü ve zayıf yönleri birleştirilerek yeni bir bakış açısı kazandırmak, ayrıca öğretmenlerin eğitim ortamındaki müzelerin amacına uygun kullanılması ve öğrenciye aktarımı sağlanmıştır. Öğrencilerin hedef kitle içerisinde uyguladığı anket çalışmaları sonucu planlı müze gezilerinin çok yararlı olduğu ve bu yararın sınıf ortamında uygulanmasını düşünen ve sorgulayan farklı yaş grubunda olan her birey için gerekli olduğu kanaatine varılmıştır. Tarih bilinci, milli şuur kavramları içinde "Ben Müzesi" anlayışı sayesinde Tarih müfredatında kültürel miras kazanımı açıkça ortaya çıkmıştır. Yenilikçi tarih öğretimi ve sınıf ortamı ile Tarih dersleri ezber dersi olmaktan çıkıp, öğrencileri de pasif dinleyici olmaktan kurtaracak ve aktif eğitim-öğretim ortamı sağlayacaktır. Öğrenciler, müzelerde sergilenen her obje ile anlatılmak istenen mesajı, değeri, ait olduğu dönemi somut bir şekilde öğrenmenin yanı sıra, geçmişine ait bir objenin etkisini de hissedecektir. Bu sayede öğrencilerin müzelere olan bakış açıları anlam kazanacaktır. Öğrenciler için değer verdikleri nesneler değişse de kültürel mirasa anlam yükledikleri görülmüştür. Çalışmamız, sergi ve paylaşıma dayalı bir etkinlik olup, örneklem olarak 10.sınıf 15-16 yaş grubu öğrencileri ile 15 sınıfımızda gerçekleşmiştir. Müzelerimizde yer alan tüm görsel kaynakların, eserlerin incelenmesiyle, farklı bakış açısı oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Müze eğitimi, tarih öğretimi, kültürel miras, görsel materyaller, sergi.

"Me Museum", A new perspective on museum education in History education

Contemporary educational system promotes 'learning by living' models. 'Me museum' concept was realized for secondary education students and teachers to enable them to use museums as learning environment in the classroom. By combining the strengths and weaknesses of Museum Education, teachers were able to make purposeful use of museums.

The questionnaires conducted by students on the target audience showed that planned museum visits are very constructive and necessary for everyone and for every age who reasons and questions. The cultural heritage outcome in History curriculum was apparent in 'Me museum' concept, along with concepts of awareness of history and national conscience. With the innovative history education and classroom environment, history classes will no longer be about memorizing and students will not be passive listeners, creating an active learning environment. With every object, students will not only learn the object's message, its value and the period of

time it belongs, they will also feel the effect of an object in their past. This way, students will have a broader perspective towards museums. It was observed that although students have different objects that they value, they understand the cultural heritage. Our work is based on exhibition and sharing. It was conducted with 10th grades (aged 15-16) as samples. A new perspective was developed analyzing all the visual sources and works in the museums.

Keywords: Museum education, teaching history, cultural heritage, visuals, exhibition.

Özgürlükçü ve İnsan Hakları Merkezli Eğitim

Nazirli ZARİFA

Bakü Devlet Üniversitesi

Genel eğitimin devlet ve toplum karşısında en önemli görevlerinden biri ayrı alanlarda yetenekli, özel qabiliyyəti ile farklı öğrenci ve öğrencilerin ortaya çıkarılması ve buna neden olan eğitim sisteminin geliştirilmesi olmuştur. Eğitim sürecinin özü, eğitim yöntemlerinin içeriği sosyal ortam geliştikçe değiştiğinden, gelişmenin karakterine uygun olarak eğitim metotları da şekil ve muhtevası yenilenmeye başlamıştır.

Öğrenci hakları eğitim ortamını öğrenci için daha elverişli, aktif ve ilham verici kılmalıdır. Sorunun ortak çözümü sırasında kendisinin ve grup üyelerinin görüşlerini, yeteneklerini ve deneyimlerini paylaşabilmesi ve bu durumdan karşılıklı yararlanılması amacı ile her bir öğrencinin tartışmalarda ve grubun çalışmasında katılımı sağlanmalıdır. Eğitim sürecinde tüm öğrencilerin çeşitli bakış gözlerini ve görüşlerini dikkate alarak, dialoji eğitim fikir çeşitliliğini, eğitimin içeriğini daha da zenginleştirmesini sağlamaktadır, bu metot sonuç çıkarma sürecine olumlu etki ettiği bilinmektedir.

Yaratıcılık - her bireyde farklı düzeylerde olan bir özelliktir. Bu açıdan eğitim sistemi içine, yaratıcılığı geliştirmeye yönelik kullanılan teknikler entegre edilmelidir. Birçok öğrenci, arkadaşlarının kullandığı yöntemleri, stratejileri ve düşünme biçimlerini örnek alarak kendi yaratıcılık güçlerini inkişaf ettirebilirler. Bu durum ise sadece başka insanlarla ilişki kurabilmek ve onların çalışma yöntemlerini izlemeyi gerektirir. Tahayyüllü yeni karakterlerin oluşması için, ona doğru yön vermeyi başarmak gerekir.

Bildiri, kaynak tarama, gözlem ve bilgi mübadelesi metotlarıyla hazırlanmakta olub, her zaman aktüel problemleri incelemeğe yönelmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Özgür öğretim, Öğrenci Hakları.

Libertarian and Human Rights Education

One of the most important tasks of general education in front of the state and society has been to identify talented students and students with different abilities in different areas and to develop the education system that is the reason for this. As the process of education itself and the content of the methods of education change as the social environment develops, the form and content of the teaching methods also begin to be updated in accordance with the nature of the development.

Student fees should make the learning environment more accessible, active and inspiring for the student. The participation of each student in the discussions and group work should be ensured in order to be able to share their views, abilities and experiences and to take advantage of this

situation in a joint solution to the problem. In the process of training, all students pay attention to different eyes and views, and dialogical training enriches the diversity of ideas, further enriches the content of training, this method has a positive effect on the output process.

Creativity is a feature that is at different levels in each individual. From this point of view, the techniques used to develop creativity should be integrated into the education system. Many students can develop their own creative powers by following the methods, strategies and ways of thinking used by their peers. This situation only requires being able to relate to other people and follow their working methods. In order to create new characters with imagination, it is necessary to be able to direct it in the right direction.

The report is prepared with methods of resource scanning, observation and information exchange, and is always aimed at examining current problems.

Keywords: Education, Freedom in Education, Student Rights.

Millî Mücadele Tarihinin Öğretimine Katkıları Açısından Dönemin Coğrafi ve İlişkili Unsurlarının Millî Mücadeleye Etkisinin Değerlendirilmesi

Ömer Ali KESKİN

Kırıkkale Üniversitesi

Tarih öğretimi yöntemleri içinde, disiplinler arası yaklaşım çerçevesinde, coğrafya biliminden ve ilişkili unsurlarından yararlanma etkili bir yol olarak öne çıkar. Tarih-coğrafya etkileşimi temelinde yapılan tarih öğretimi, kalıcı etkisi olan, kolay öğrenmeyi ve öğretimde somutlaştırıcı etkiyle bilginin edinilmesini sağlayan bir yöntemdir. Bu çalışmada, coğrafya biliminin tarih öğretimindeki etkisinden yararlanarak ve bunlar arasındaki ilişkiyi göz önünde bulundurarak, zaman ve mekân sınırlaması temelinde, Millî Mücadele süreci ele alınacaktır. Böylece bu süreç içinde tarihsel olayların gelişiminde coğrafyanın ve ilişkili unsurlarının etkisi değerlendirilerek bunun tarih öğretimine yansıtılması konu edinilecektir. Bu etkileşimden elde edilen bilginin tarih öğretimine aktarılmasına dair kazanımlar da değerlendirilmiş olacaktır. Asıl olarak Millî Mücadele Tarihi, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi açısından önemli bir dönemdir. Bu bakımdan tarih öğretiminde bu dönemin etkili bir şekilde öğretilmesi önem taşır. Millî Mücadele coğrafyasının mücadeleye etkisi ve bu etkinin tarih öğretiminde öne çıkarılması önem arz eder. Konuya coğrafya açısından, klimatolojik perspektiften, bunun arka planında oluşan ulaşım imkânlarından, olumlu ve olumsuz koşullardan bakarak bir sonuç çıkarmak, böylece tarih öğretiminde farklı bir bakış yakalamak önemli kazanımlar elde etmeye katkı sağlayacaktır. Millî Mücadele sahasında doğu-batı veya kuzey-güney arasındaki geçişlerin lojistik, insan kaynağı ve diğer unsurlara olumlu yansımaları veya olumsuz akislerinin analiz edilmesi önem taşır. Millî kuvvetler veya düşman kuvvetlerin engelleyici coğrafi koşullardan etkilenmesi veya kolaylaştırıcı unsurlardan faydalanmasının mücadelenin önemini, zorluklarını ve kabiliyetini anlamakta önemli olacağı muhakkaktır. Millî Mücadele’de Samsun’un ilk hareket noktası olması, Amasya, Erzurum ve Sivas hattı, Ankara’nın başkent seçilmesi, Ordu birliklerinin çekilme ve toplanma bölgeleri, Milli Mücadeleye katılma, geçiş noktaları ve yolları, demiryolu ağına göre yapılanma, lojistik destek üstleri, kongre sahalarının ehemmiyeti, ordu sevk yönleri, zamanlaması ve miktarı gibi unsurların tarih eğitiminde kullanılması ve tarihin bu şekilde aktarılmasında öğrenim kolaylığı, farklılıkları anlama, bakış açısı geliştirme, çözümlemede asıl unsurları ve tali unsurları görme, mücadelenin süresi, zorlukları, olumsuzlukları ve başarısını kavrama gibi etmenlerle yeni bir yaklaşımı da oluşturacaktır. Coğrafyayı kullanmak kadar onu bilmek, topoğrafya bilgisi, harita kullanımı, savaşta haritadan yararlanmak gibi önemli konular bu yaklaşımın ana konularındandır. Bu da mücadeledeki zorlukları, avantaj ve dezavantajları, mücadelenin verildiği saha açısından önemini, coğrafyanın ve ilişkili unsurlarının mücadele başarısındaki veya başarısızlıklardaki etkisinin anlaşılmasını, böylece Millî Mücadele Tarihi’nin farklı bir bakış açısı katkısıyla daha iyi öğretilmesini mümkün kılacaktır. Çalışma nitel araştırma

yöntemi çerçevesinde, konuya ilişkin literatürden faydalanılarak yeni bir bakış açısıyla ve belli bir dönem örneklemini üzerinden yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Coğrafya, Coğrafya ile İlişkili Unsurlar, Tarihsel Mekan, Tarihsel Coğrafya, Millî Mücadele Tarihi, Millî Mücadele Coğrafyası.

Evaluation of the Effects of the Geographical and Related Elements on the National Struggle in Terms of Their Contribution to the Teaching of the History of National Struggle

Within the methods of history teaching, within the framework of interdisciplinary approach, benefiting from the science of geography and its related elements is an effective way. History teaching based on the interaction between history and geography is a method that has a lasting effect, provides easy learning and acquires knowledge with a concrete effect in teaching. In this study, the National Struggle process will be discussed on the basis of time and space limitation, taking advantage of the effect of geography science on history teaching and considering the relationship between them. Thus, the effect of geography and its related elements in the development of historical events will be evaluated in this process, and this will be reflected in the teaching of history. The gains related to transferring the information obtained from this interaction to the teaching of history will also be evaluated. National Struggle History of the Republic of Turkey is an important period in terms of history. In this regard, it is important to teach this period effectively in history teaching. The effect of the National Struggle geography on the struggle and its highlighting in history teaching is important. In terms of geography, drawing a conclusion from the climatological perspective, the transportation opportunities that occur in the background, the positive and negative conditions, and thus, gaining a different view in history teaching will contribute to achieving important gains. The fact that Samsun was the first point of departure in the National Struggle, the Amasya, Erzurum and Sivas lines, Ankara was chosen as the capital, the withdrawal and assembly regions of the army units, the points and ways of joining the National Struggle, the structure according to the railway network, logistic support superiors, It will be important to use elements such as the importance of the congress fields, the direction of the army, the timing and the amount in the history education. In this way of transferring history, a new approach will be created with factors such as ease of learning, understanding differences, developing a perspective, seeing the main elements and secondary elements in analysis, understanding the duration of the struggle, difficulties, negativities and success. The study will be conducted within the framework of qualitative research method, by using the literature on the subject, with a new perspective and over a sample of the period.

Keywords: History Teaching, Geography, Elements Related to Geography, Historical Location, Historical Geography, National Struggle History, Geography of National Struggle.

Töre Dergisinde Tarih ve Tarih Eğitimi Tartışmaları

Osman AKHAN

Akdeniz Üniversitesi

Tarih, insan ve insanın yaşamına dokunan olay ve olguları merkeze alan, insanlığın pusulası olarak tanımlanan bir disiplindir. Tarih, içinde muhafaza ettiği bilgilerle bireyin geçmişini aydınlatırken geleceğine de ışık tutmaktadır. Her dönem tarih eğitimi anlayışı değişerek şekillenmektedir. Bu değişimin öncüleri fikirlerini çeşitli yayın organlarında, özellikle dergilerde yayımlamış oldukları makalelerle ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı Töre dergisinde yayımlanan makalelerde Tarih ve Tarih eğitimi konularının nasıl ele alındığını incelemek ve ortaya koymaktır. Araştırmada tarama modeli içerisinde yer alan literatür taraması / doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Töre dergisinin “1971 yılındaki yayımlanan 1. sayısından 1985 yılının 164. sayısına kadar olan sayıları” oluşturmuştur. İncelenen makaleler alan yazındaki örnekleri ve uzman görüşleri ile tespit edilen “Tarih Araştırmalarında Metodoloji, Tarih Eğitimi, Tarih Ders Kitapları” başlıkları altında incelemeye alınmıştır.

İnceleme sonucunda; Töre dergisinin Türk Tarihi araştırmalarının İlim temelinde, Türkçü bir bakış açısıyla yapılması gerektiğini savunduğu söylenebilir. Tarih eğitimi hakkında da mevcut durum tartışılmış, Tarih öğretiminde millî tarih anlayışının hâkim olması düşüncesi savunulmuştur. Ayrıca müfredatta ve ders kitaplarındaki eksiklikler ve yanlışlar belirtilmiş, ders kitaplarının bu eksik ve yanlış yönlerinin giderilerek milli tarih anlayışı içerisinde, Türk çocuğuna bir şuur, bir gurur verecek şekilde yeniden yazılması yazdırılması savunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Töre dergisi, tarih ders kitapları, eğitim tarihi.

History and History Education Discussions in the Journal Töre

History is a discipline defined as the compass of humanity that centres on events and phenomena that touch human and human life. History both illuminates individuals' past with the information that it contains and sheds light on their future. The understanding of history education changes and differs in each historical period. The pioneers of this change expressed their ideas in articles published in various publications, especially journals. Against this background, the study aimed to explore how topics on history and history education were discussed in the articles published in the Journal Töre. To this end, the study used document analysis. The sample consisted of the issues of the Journal Töre ranging from the first issue published in 1971 to the 164th issue published in 1985. The articles reviewed were analysed under the headings “Methodology in History Research”, “History Education”, and “History Textbooks” in line with examples in the literature and expert opinions.

Based on the analysis results, it can be said that the journal Töre advocates that research on Turkish history should be done on a scientific basis and from a Turkist point of view. Looking at

the discussion on history education, the idea was supported that the understanding of national history should prevail in history education. In addition, deficiencies and inaccuracies in the curricula and textbooks were described. It was also argued that deficient and inaccurate points in the textbooks should be remedied, and textbooks should be rewritten to instil Turkish children consciousness and pride in keeping with the understanding of national history.

Keywords: Journal of Töre, history textbooks, history of education.

Sultan Abdulhamit Devrinde Rüştîye’de Okutulan “Tarih-i İslam ” Ders Kitabında Ehl-i Salîb Muharebeleri

Özlem GÜMÜŞER

Milli Eğitim Bakanlığı

Kutsal Topraklar’a yönelik yapılan 11. yüzyıldan 13. yüzyıla kadar birbirinden farklı ve kopuk şekilde gerçekleşen Haçlı Seferleri, Ortaçağ Hristiyanlığının en önemli olayıdır. Bu çalışmanın amacı Sultan Abdulhamit devrinde okutulan Mahmud Esad bin Emin’in yazdığı 1315 (1898) tarihli *Tarih-i İslam* adlı ders kitabında Ortaçağ zorbalığının en bariz vukuatı olan Ehl-i Salîb (Haçlı Seferleri) Muharebelerini değerlendirmektir. Ehl-i Salîb Muharebeleri, Hristiyan âlemine ve Avrupa’ya parlak sonuçlar getirmediği gibi Batı’nın yozlaşmasını gözler önüne sermektedir. Ders kitabında bu tarihi olayın özellikle Ortaçağ Avrupası’nda siyasî nüfuzu elinde bulunduran Kilise / Papa tarafından masnu’ hikâyeler kullanılarak başladığı görülmektedir. Aslında Kilise, Avrupa insanının katı taassubunu da kullanarak onları büyük bir kıyıma sevk etmiştir. Bunu yaparken bilinçli olarak kullandığı arguman ise Hristiyanların ancak bu seferlere katılarak selamet yolunu bulabileceğidir. Hristiyan olmayanlara karşı kutsal bir görev olarak gösterilen bu seferler, aynı zamanda kutsal bir hırsa da dönüşmüştür. Hristiyanların kendi dinlerinin dışında kalan sair din mensuplarına karşı işkence, itlaf ve zulüm siyaseti uygulamaları bunun somut delilidir. Yozlaşmanın bir ayağı Hristiyan ahaliyi diledikleri tarafa sevk için kilisenin elindeki kuvvetli silah, günahları affetme inhisarıdır. Günahkâr olmak, zulme uğramak, borçlu olmak dünyadaki güvensizliğin adresi olmuştur. Bu güvensizlikten ötürü insanlar doğal olarak Papa’nın söylemlerine ve vaatlerine sığınacaklardır. Avrupa’dan Kudüs’e uzanan bu yolculukta Haçlıların, yol üzerinde karşılarına çıkanlara her tür kıyımı yapması, en korkunç aşırılıklara sürüklenmesi kavimleri birbirine kırdırmıştır. Araştırmada yöntem olarak doküman incelemesine başvurulmuştur. Araştırmanın temel verileri *Tarih-i İslam* ders kitabında yer almaktadır. Bu ders kitabında içerik analizi yapılarak Ehl-i Salib Muharebeleri’nin tarihsel akışı ve izleri betimlenmiştir. Zira ders kitabında bu önemli vakıanın genişçe anlatılması dikkat çekicidir. Araştırmanın bulguları, o dönem Rüştîye Mekteplerinde okutulan ders kitaplarında tarihi olayların hangi amaçlar çerçevesinde anlatıldığıdır. Sonuç olarak Rüştîye seviyesindeki öğrencilere okutulan ders kitabında “ Ehl-i Salib Muharebeleri ”, açık seçik vahşetin sergilendiği ve kan dökücülüğün sıradanlaştığı vakıa olarak anlatılmıştır. Ortaçağ’ın vahşet tablosunu anlatma konusunda bu ders kitabı başarılı olmakla birlikte kitabın pedagojik açıdan yetersiz olduğunu söyleyebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Mahmud Esad bin Emin, Ehl-i Salîb, Papa, Kudüs.

Ehl-i Salib Battles Which Was Taught in Schools at the Period Of Sultan Abdulhamit on the Book "Historical İslam"

The Crusades which was done against the Holy Land, happened differently and seperately from eachother from 11.yy to 13.yy is the most important event of Medieval Christianity. The purpose of this study is to evaluate The Crusades ,the most obvious event of Medieval Age violence ,which was taught in textbook of " Historical İslam" written by Mahmud Esad Bin in 1315 (1898) at the period of Sultan Abdulhamit. The Crusades show that it didn't get brilliant results for Christian world and Europe and also the degeneration of West. It is seen that the historical events started using stories by Papa who had the political influence on Medieval Europe. Actually, the Church urged the European people whom it used their bigotry to a big pogrom. While doing it, the Church's inference was that the Christians will only have the true way by participating the Crusades. The Crusades which was shown as religious duty against non-Christian also turned into a religious ambition. It is concrete evidence that the Christians applied tortures, culling and cruelty politics against to Non-Christians. The strong weapon of the Church for urging the Christian people to the side they wanted is to forgive the sins. Being sinful, dropping violence, being indebted became the address of distrust in the world. Because of this distrust, people would believe Papa's promises naturally. In this journey, lasted from Europe to Holy City, the Crusaders' pogrom to everyone and horrible excesses shoved the people eachother.

In this study, it was applied examining documents as method. The study's basic informations is in the book of " Historical İslam ". It was described historical period and signs of Ehl-i Salib Battles by making content analysis in the book. It is arresting that the event was told capaciously in the textbook. The evidences of this study is why historical events was told in textbooks at that period. As a result, the Ehl-i Salib Battles, taught in schools, was told as the event that showed violence clearly and blood shedding became an ordinary event. There isn't doubt the pedagogical inadequacy of the textbook in terms of the students who affected from the violence of Medieval age.

Keywords: Mahmud Esad bin Emin, Crusades, Papa, Jerusalem.

5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabındaki “Kültür ve Miras” Öğrenme Alanının Göstergebilim Açısından İncelenmesi

Özlem ELVAN

Millî Eğitim Bakanlığı

Durdane ÖZTÜRK

Ahi Evran Üniversitesi

Göstergebilim, göstergeleri inceleyen bilim dalıdır. Gösterge ise kendisi dışındakileri temsil ederek, bu temsil ettiklerinin yerini alabilecek nitelikteki her türlü biçim, nesne, işaret, simge vb. olarak tanımlanmaktadır. Göstergebilim işaret bilimi olarak da tanımlanmaktadır. Göstergebilim 20. Yüzyılın ortalarından beri araştırma konusu olmuş, birçok bilim dalı ile ilişkisi olan çok yönlü bir disiplin olan bilim dalıdır. Göstergebilimin eğitimde kullanılması, konunun anlamlı ve çok yönlü göstergelerle verilmesi kalıcı öğrenmeyi sağlamaktadır. Eğitimin önemli bir aracı olan ders kitaplarında metinler ve görseller temel iletişim unsurlarındandır. Ayrıca ders kitaplarında yer alan okuma parçaları ve görseller birer göstergedir. Bu araştırmanın amacı, ilköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarındaki “kültür ve miras” öğrenme alanında yer alan okuma parçalarının ve görsellerin göstergebilim açısından incelenmesidir. Bu amaçla 5. Sınıflarda okutulan ders kitapları nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yoluyla incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Göstergebilim, Kültür ve Miras.

The Review of "Culture and Heritage" Learning Area in Social Studies Textbooks in Terms of Semiotics

Semiotics is the study of sign processes. A sign is defined as anything that communicates a meaning that is not the sign itself to the sign's interpret. Semiotics is also defined as the science of sign. Semiotics is a multi-faceted discipline that has been the subject of research since the middle of the 20th century and has relations with many disciplines. The use of semiotics in education and the presentation of the subject with meaningful and versatile signs provide permanent learning. Texts and visuals are basic communication elements in textbooks, which are important tools of education. In addition, reading texts and visuals in textbooks are signs. This study aims to analyze the reading texts and visuals in the "culture and heritage" learning area of social studies textbooks in the second level of primary education in terms of semiotics. For this purpose, textbooks taught in 5th grades will be examined through document analysis, one of the qualitative research methods.

Keywords: Social Studies, Semiotic, Culture and Heritage.

Şer'iyye Sicili ve Salnamelerin Tarih Konularının Öğretilmesinde Kullanılmasıyla İlgili Öneriler

Pelin İskender Kılıç

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, 10. sınıf tarih dersi öğretim programı esas alınarak siyasi veya kültür ve uygarlık konuları anlatılırken şer'iyye sicillerinden ve salnamelerden nasıl yararlanılabileceğine yönelik örnekler, öneriler geliştirmektir. Çalışmadaki önerilerin öğrencilerin tarih dersi konularına dikkat, ilgi ve meraklarını uyandırmak amacı ile neler yapılabileceği konusunda fikir verici olacağı umulmaktadır. Bununla birlikte; çalışmada verilen örnekleri dikkate alarak konuya ilgi duyan tarih öğretmenlerinin farklı konularda farklı ders planı geliştirme potansiyeli bulunmaktadır. Tarih derslerinin içeriğinde yer alan yerleşmeler veya coğrafi bölgelerde görev yapan tarih öğretmenleri, öğrencilerin yaşadıkları bölgenin tarihine ilgi ve dikkatlerini çekmek amacıyla bölge ile ilgili yayımlanmış olan şer'iyye sicilleri ve salnamelerden nasıl yararlanacakları konusunda da fikir vereceği düşünülmektedir. Çalışma, doküman analizi yöntemiyle gerçekleştirilmiş nitel bir araştırmadır. 2017-2018 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan 10. sınıf tarih dersi öğretim programında ve bu programa göre hazırlanarak Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun onayı ile 2018-2019 öğretim yılında 10. sınıflar için hazırlanmış olan tarih ders kitaplarından biri seçilerek incelenmiştir. Türklerin Anadolu'ya gelişinden başlayarak, Anadolu'daki siyasi faaliyetlerin geçtiği yerler ve bu yerlerdeki kültür ve uygarlık konularında şer'iyye sicilleri ve salnamelerde geçen bilgilerin nasıl kullanılacağı açıklanmaya çalışılmıştır. Bu incelenme sonucunda, Türkiye'nin ortaöğretim okullarında, özellikle kazanımlar dikkate alındığında, 10. sınıf tarih dersi konularının öğretilip/öğrenilmesinde şer'iyye sicilleri ve salnamelerin kanıt temelli öğrenme ve yerel tarih çalışmalarına katkı sağlayacağı kanaatine varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Lise 10. Sınıf Tarih Öğretim Programı, Yerel Tarih, Şer'iyye Sicilleri, Salnameler.

Recommendations on the Use of Şer'iyye Registry and Salnames in Teaching History Topics

This study aims to develop examples and suggestions on how to use Şer'iyye records and Salnames when discussing political, cultural, and civilization subjects based on the 10th-grade history course curriculum. It is hoped that the recommendations in the study will give an idea of what can be done to awaken students' attention, interest, and curiosity about history course subjects. However, it is not the first time history instructors interested in developing different lesson plans on various issues. History teachers working in the settlements or geographical regions in the content of the history courses are also thought to give an idea of how students will benefit from the published records and salnames published in the area to attract their attention

and attention to the history of the region where they live. The study is qualitative research carried out by document analysis method. The 10th-grade history course, which was implemented in the 2017-2018 academic year, was prepared according to this program and examined by selecting one of the history textbooks ready for the 10th grades in the 2018-2019 academic year with the approval of the Ministry of National Education's Board of Education. Starting from the arrival of Turks in Anatolia, it was tried to explain how to use the information mentioned in the Şer'iyye records and salnames on the culture and civilization in the places where political activities in Anatolia took place. As a result of this examination, it was concluded that the Şer'iyye records and salnames would contribute to evidence-based learning and local history studies in Turkey's secondary schools, especially when the achievements are taken into account.

Keywords: History Teaching, High School 10th Class History Curriculum, Local History, Şer'iyye Records, Salnames.

Sultan Abdülaziz'in Ölümü ve Fer'iyye Sarayındaki Öldüğü Yerin Tespiti Hakkında

Ramazan TOPRAKLI

Bu bildirinin amacı Sultan Abdülaziz'in ölüm şeklini ve Fer'iyye Sarayındaki öldüğü yeri tayin ve tespit etmektir. Bugüne kadar Mabeynci Fahri, Uzunçarşılı ve Süheyl Ünver gibi ciddi kalemlerin dışında Abdülaziz'in öldürüldüğü iddia edilmiştir. Öldüğü yer konusunda ise bir hiçbir çalışma yapılmamış, Abdülaziz'in öldüğü yer olarak, Çırağan Sarayı ile Ortaköy arasında bulunan ve Fer'iyye Sarayları olarak bilinen üç binanın muhtelif katlarındaki muhtelif odaları söylenegelmiştir.

Sultan Abdülaziz, 29 Mayıs Salı günü Hüseyin Avni Paşa'nın başını çektiği bir heyetçe hal' edilmiş ve askerî gözetim altında Dolmabahçe Sarayı'ndan alınarak Topkapı Sarayı'nda ikamete tâbi tutulmuştur. İbretnümâ adlı eserde görüldüğü gibi Topkapı Sarayı'ndan memnun kalmaması üzerine de kendi talebiyle 2 Haziran Cuma sabahı Fer'iyye Sarayı'na nakledilmiştir.

Abdülaziz, kendini koruma altında tutan subayların kötü muamelesi sonucu, Fer'iyye Sarayı'na nakledildiğinin üçüncü günü (4 Haziran Pazar), gün ortasında Alaturka saatle iki raddelerinde (Alafranga 10-11 sularında) Ortaköy tarafındaki Fer'iyye Sarayı'nın ikinci katında ve bugünkü Öğretmenler Odasının denize nazır sağ köşe penceresi önünde canına kıymıştır.

Anahtar Kelimeler: Abdülaziz, Mabeynci Fahri, İbretnümâ, Fer'iyye Sarayı, Fer'iyye Karakolu.

A Study into the Death of Sultan Abdulaziz and the Detection of the Place He Died in Fer'iyye Palace

The purpose of the current study was to determine and detect the manner of death of Sultan Abdulaziz and the place in Fer'iyye Palace. Up to the current time, it has been argued by many except for such leading authors as Mabeynci Fahri, Uzunçarşılı and Süheyl Ünver that Abdulaziz was murdered. However, no study has been carried out into the place he was murdered and it has been claimed that the place he was murdered might be one of various rooms of various floors of the three buildings known as Fer'iyye Palaces located between Çırağan Palace and Ortaköy.

Staying in Dolmabahçe Palace, Sultan Abdulaziz was dethroned by a committee led by Hüseyin Avni Pasha on Tuesday, 29th May, as is given in the work *İbretnümâ*, he was taken to Topkapı Palace first and then was transferred to Fer'iyye Palace on his own wish since he was not contented with the palace on Friday morning, 2nd June.

On the third day after being transferred to Fer'iyye Palace, he committed suicide on the second floor of Fer'iyye Palace, in front of the window on the right corner in the current Teachers Room with a sea view at noon around 2 o'clock in Turkish style (around 10-11 in European style), since he could not stand the ill-treatment he was exposed to.

Keywords: Abdulaziz, Mabeynci Fahri, *İbretnümâ*, Fer'iyye Palace, Fer'iyye Police Station.

Ortaokullarda Okutulan Peygamberimizin Hayatı Dersinde Kullanılan Ders Kitaplarının İncelenmesi

Remziye Seçen

Milli Eğitim Bakanlığı

Ortaokullarda 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda Seçmeli Peygamberimizin Hayatı Dersinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan ders kitaplarının öğrencilerin İslam Tarihi'ni öğrenmelerine katkısı araştırılmıştır. Tarih eğitiminde öğrencinin duyuşsal ve bilişsel davranışları dikkate alınarak hazırbulunuşlukları ve kavram algı düzeyleri Talim Terbiye Kurulu müfredatı üzerinden incelenmiştir. İslam dininin ilk öğretmeni olan Hz. Muhammed (s.a.v)'in hayatının öne çıkan noktalarının, İslam Tarihi'nin başlangıcı olarak kabul edilen Asr-ı Saadet döneminin ve lise döneminde Siyer dersleri ile devam edecek konu dağılımının öğrencilere hangi içerikler ile sunulduğu üzerinde durulmuştur. Siyer ilminin kavramları ve kaynaklarının aktarımında önceki yıllara göre metodoloji değişimi söz konusu olmuştur. Bu değişimin sonuçları ve Covid-19 pandemisi sürecinde EBA TV üzerinden öğrencilere sunulan video derslerin siyer öğrenimindeki zorlukları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Peygamberimizin Hayatı Dersi, MEB, Ortaokul, Siyer, Covid-19.

Examining the Textbooks Used in the Life of Our Prophet Lessons in Secondary Schools

The textbooks of the Life of Our Prophet lessons in 5th, 6th, 7th and 8th grades in secondary schools directed by the Ministry of National Education was examined in contribution of their learning in History of Islam. Considering the affective and cognitive behaviors of the students in history education, their readiness and concept perception levels were examined through the curriculum of the Board of Education. Prophet Muhammad (pbuh)'s highlights of the his life, the Age of Saada, which is accepted as the beginning of the History of Islam, and the content of the subject distribution that will continue with the Siyer lessons in the high school period were examined in how they are presented to the students. The methodology has been changed compared to previous years in the transfer of the concepts and sources of the science of Siyer. The result of this changement and challenges of the video lessons in EBA through the Covid-19 pandemic process was examined.

Keywords: Lesson of Life of Our Prophet, MEB, Secondary School, Siyer, Covid-19.

Dijitalleşme Tarih Eğitimi Nasıl Etkiliyor

Rıdvan GENCER

Adnan ALTUN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Dijitalleşme, bilişim ve bilgisayar teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte toplumsal hayatın birçok alanını dönüştüren çok yönlü bir süreçtir. Dijitalleşme beraberinde sanayi devrimine benzer büyük bir değişim eğilimini harekete geçirmiştir. Yaşanan dönüşümün etkilerinin görüldüğü bilimsel alanların başında da tarih bilimi gelmektedir. Bu çalışmada dijitalleşmenin başlattığı dönüşümsel yapının tarih ve tarih eğitimi nasıl etkilediği ele alınmıştır. Çalışma tarama modeline göre tasarlanmıştır. Bu bağlamda alan yazında dijital tarih ile ilgili öne çıkan çalışmalar üç temel aşamada ele alınıp incelenmiştir. Öncelikle dijitalleşmenin tarih bilimini nasıl değiştirdiği incelenmiş ve tarihin dijitalleşme ile birlikte geçirdiği dönüşümsel yapının boyutları ile ilgili tartışmalar değerlendirilmiştir. Çalışmanın ikinci aşamasında tarih eğitimi objektifinde, dijitalleşmenin tarih eğitimi ve öğretimi nasıl değiştirip dönüştürdüğü incelenmiştir. Üçüncü aşamada ise dijitalleşme ile birlikte tarih bilimi ve tarih eğitimi alanlarında meydana gelen değişimler bütüncül bir şekilde ele alınmış ve yaşanan değişimler tarih biliminin pratik uygulamaları ile tarih eğitiminin temelleri doğrultusunda değerlendirilerek tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, tarih, dijital tarih, dijital tarih eğitimi.

How Digitalization Affects History Education

Digitalization is a multifaceted process that transforms many areas of social life with the development of information and computer technologies. Digitalization has triggered a great change trend similar to the industrial revolution. The science of history is one of the scientific fields where the effects of the transformation are seen. In this study, it is discussed how the transformational structure initiated by digitalization affects history and history education. The study was designed according to the scanning model. In this context, prominent studies on digital history in the literature were discussed and examined in three basic stages. First of all, how digitalization has changed the science of history has been examined and the discussions about the dimensions of the transformational structure that history has undergone with digitalization have been evaluated. In the second stage of the study, within the framework of history education, how digitalization changed and transformed history education and teaching was examined. In the third stage, the changes that took place in the fields of history science and history education with digitalization were handled holistically and the changes were evaluated and discussed in line with the foundations of history education.

Keywords: Digitization, history, digital history, digital history education.

Kuşak Çalışmalarının Kronolojik Yörüngesi

Rıdvan GENCER

Adnan ALTUN

Bolu Abant Üniversitesi

Aynı zaman diliminde yaşamış ve benzer toplumsal olaylara tanık olmuş bilişsel ve duygusal olarak aynı dönem etkilerini ve özellikleri sergileyen bireylerin oluşturduğu gruplar kuşak olarak tanımlanmaktadır. Kuşaklar benzer dönem olaylarına maruz kalmış ve bunun etkilerini taşıyan grupları ifade eder. Bu doğrultuda önemli tarihsel dönemlere tanıklık edenlerin oluşturdukları bu gruplar; Gelenekselciler kuşağı, Bebek patlaması kuşağı, X kuşağı, Y kuşağı, Milenyum kuşağı ve Z kuşağı gibi farklı kuşak nitelendirilmeleriyle anılmaktadır. Geleneksel kuşak sınıflandırmalarının dışında medya temelli yeni dönüşümün odak noktada bulunduğu, dijital yerli ve göçmenler, net kuşağı, oyun kuşağı, çekirge zihin, bin yılın öğrencileri ve zıplayan nesil gibi sınıflandırmalarda mevcuttur. Her kuşak kendi döneminin sosyo-politik ve sosyo-ekonomik olaylarının etkilerini taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı uzun bir tarihsel süreci kapsayan kuşak çalışmalarının tarihsel kronolojisini incelemek ve tarihsel gelişim yörüngelerini ortaya koymaktır. Çalışma tarama modeli çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Bu temelde alan yazında kuşaklarla ilgili öne çıkan temel çalışmalara ulaşılmış ve bu temel çalışmalar üzerinden kuşak çalışmalarının kronolojik gelişim süreci ele alınmıştır. Alan yazındaki öne çıkan önemli çalışmalar bağlamında kuşakların kronolojik yörüngeleri bütüncül bir yaklaşım ile incelenmiş ve tarihsel perspektifte izlediği gelişim seyri değerlendirilerek tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kuşaklar, kuşak çalışmalarının yörüngesi, X kuşağı, Y kuşağı, Z kuşağı, dijital yerli ve göçmen.

Chronological Trajectory of Generational Studies

Generations are defined as the groups of individuals who lived in the same time period and witnessed similar social events and exhibit the same period effects and characteristics cognitively and emotionally. Generations refer to groups that have been exposed to similar period events and carry the effects of this. In this direction, these groups formed by those who have witnessed important historical periods; Traditionalists are defined in different ways, such as the baby boom generation, the X generation, the Y generation, the Millennials, and the Z generation. Apart from traditional generation classifications, there are classifications such as digital natives and immigrants, net generation, game generation, grasshopper mind, millennial students and jumping generation, which are shaped as a result of the effects of the media. Each generation carries the effects of the socio-political and socio-economic events of its own period. The aim of this study is to examine the historical chronology of generation studies covering a long historical process and to reveal their historical development trajectories. The study was carried out within the framework of the scanning model. On this basis, the main studies on generations that stand

out in the literature have been reached and the chronological development process of generation studies has been discussed through these basic studies. In the context of prominent studies in the literature, the chronological trajectories of generations have been examined with a holistic approach and their developmental stages in the historical process have been evaluated and discussed.

Keywords: Generations, trajectory of generation studies, generation X, generation Y, generation Z, digital native and immigrant.

Yeni Tarih Öğretim Programının Uygulanmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri (Van İli Örneği)

Aydın GÜVEN

Atatürk Üniversitesi

Rüstem ÇURKU

Milli Eğitim Bakanlığı Bu çalışmanın amacı, Van ilinde görev yapan tarih öğretmenlerinin 2018 yılı yeni Tarih Dersi Öğretim Programı'nın uygulanmasına ilişkin görüşlerini belirlemeye yöneliktir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olan fenomenoloji (olgubilim) deseni ile yürütülmüştür. Çalışmaya Van İli Merkez ilçelerinde görev yapan 12 tarih öğretmeni katılmıştır. Çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış mülakat formu ile toplanmış ve içerik analiziyle çözümlenmiştir. Araştırmada öğretmenlerin, yenilenen Tarih Öğretim Programlarıyla ilgili yeterli düzeyde eğitim alamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra öğretmenlerin büyük bir kısmının yeni Tarih Dersi Öğretim Programı'nın uygulanması konusunda kendilerini yeterli gördüğü, ilgili programı beğendiği, öğretim programlarındaki kazanım, hedef ve etkinlik durumlarının ders kitapları ile uyumu hususunda farklı fikirlere sahip olduğu da anlaşılmıştır. Ayrıca Tarih öğretmenlerinin bir önceki ile yeni Tarih Öğretim Programlarının (hedef, kazanım, etkinlik, içerik, ölçme değerlendirme vb.) benzer/farklı yönlerini, programı uygularken karşılaşılabilecekleri sorunları ve bu sorunların çözümüne yönelik görüşleri ortaya koyabildiği de tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Program, Tarih Öğretmeni, Tarih Öğretim Programı

Teacher's Views on the Implementation of the New History Curriculum (Example of Van Province)

The aim of this study is to determine the views of history teachers working in Van province on the implementation of the New History course curriculum in 2018. The research was conducted using phenomenology (phenomenology), which is one of the qualitative research methods. 12 history teachers who served in the Central Districts of Van Province participated in the study. Easily accessible case sampling was used to determine the working group. The data was collected using a semi-structured interview form and analyzed by content analysis. In the study, it was concluded that teachers did not receive a sufficient level of education related to the renewed history curriculum. In addition, it was also understood that most teachers considered themselves adequate in implementing the New History course curriculum, liked the relevant program, and had different ideas about the harmony of achievements, goals and events in educational programs with textbooks. In addition, History

Teachers' previous and New History Curriculum (goal, acquisition, effectiveness, content, measurement and evaluation, etc.) it has also been found that it can reveal similar/different aspects, problems that may be encountered when implementing the program, and views on solving these problems.

Keywords: Program, History Teacher, History Teaching Program.

Öğretmeni İş Başında Yetiştirme Bürosu (1960-1966)

Sabri Becerikli

Bursa Uludağ Üniversitesi

Hizmet içi eğitim kavramı profesyonel meslek sahiplerinin gelişimine katkıda bulunmayı ifade eder. Profesyonel bir meslek olarak öğretmenlik için de Dünya’da ve Türkiye’de çeşitli hizmet içi eğitim faaliyetleri yürütülmüştür. Türkiye’de öğretmenlerin hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi için Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğüne bağlı olarak 1960 tarihinde “Öğretmeni İş Başında Yetiştirme Bürosu” kurulmuştur. Büro, kuruluşundan, 1966 yılında Eğitim Birimi Müdürlüğü olarak yeniden teşkilatlandırılana kadar öğretmenlerin gelişimi ve eğitim-öğretim faaliyetlerine katkı sağlamak için çeşitli eserler basmış, seminerler düzenlemiştir. Ayrıca, her hafta salı günleri “Öğretmenin Sesi” adlı radyo programını düzenleyerek öğretmen, öğrenci meseleleri, mesleki meseleler gibi konuların üzerinde durulmuştur. Böylece radyo sayesinde ülkenin çeşitli bölgelerindeki öğretmenler bir araya getirilmeden aynı anda hizmet içi eğitime tabi tutulmuşlardır. Mevcut çalışma “Öğretmeni İş Başında Yetiştirme Bürosu”nun tarihsel süreci içerisinde hizmet içi eğitim adına yapmış olduğu faaliyetlerin ortaya konulmasını amaçlamıştır. Bu doğrultuda nitel bir veri analizi olan doküman incelemesi yapılmıştır. Bu dokümanlar özellikle Büro’nun yayımlamış olduğu eserlerini, broşürlerini kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen eğitimi, hizmet içi eğitim, öğretmeni iş başında yetiştirme bürosu.

The Office of on-the-Job Teacher Training (1960-1966)

The concept of in-service training refers to making contribution to the development of professionals. For the teaching profession as a professional occupation, various in-service training activities have been carried out in the world and Turkey. “The Office of on-the-Job Teacher Training” affiliated with the General Directorate of Teachers was established in 1960 in order to carry out the in-service training activities in Turkey. From its establishment until it was reorganized as the Education Unit Directorate in 1966, the Office published various works and organized seminars in order to contribute to the development of teachers and educational activities. Furthermore, by organizing the radio program called "Voice the Teacher" every Tuesday, issues such problems of teachers and students and professional occupation issues were emphasized. Thus, thanks to the radio program, teachers in various regions of the country were given in-service training simultaneously without congregating them together. The present study aimed to reveal the activities carried out by the "The Office of on-the-Job Teacher Training" on behalf of in-service training in the historical process. Accordingly, the document analysis, which is a qualitative data analysis, was implemented. These documents especially included the works and brochures published by the Office.

Keywords: Teacher training, in-service training, the office of on-the-job teacher training.

Haritamla Osmanlı Kültür Mirasını Öğreniyorum

Seçil Buket HARUT

Alp KÖROĞLU

Milli Eğitim Bakanlığı

“Haritamla Osmanlı Kültürel Mirasını Öğreniyorum” adlı projede araştırmamızın amacını bir zamanlar Osmanlı coğrafyası olan bölgelerde Osmanlı Devleti’nin kültürel mirasına yönelik farkındalığı artıracak, öğrencilerin mekân, değişim ve sürekliliği algılama becerilerini geliştirecek çok fonksiyonlu bir harita tasarlamak oluşturmaktadır. Haritamız coğrafya, tarih, mühendislik, teknoloji, sanat ve matematik disiplinlerine özgü bilgi ve becerileri disiplinlerarası yaklaşımla bir arada kullanarak tasarlanmıştır. Yapboz şeklinde tasarladığımız harita ile öğrencilerin tarihi ve kültürel bağlarımızın olduğu Osmanlı coğrafyasını daha iyi tanıyarak mekânı algılama becerilerinin gelişmesine, geçmişten günümüze siyasi sınırlardaki değişiklikleri karşılaştırarak değişim ve sürekliliği algılayabilmelerine ve söz konusu coğrafyalarda Osmanlıdan kalan mimarî eserleri görerek Türkiye dışındaki kültür mirasımız hakkındaki farkındalıklarının artmasına yardımcı olmak hedeflenmektedir. Hazırlanan materyalin işlevselliği ve verimliliği Ankara ilinde özel yetenekli bireylerle öğretim yapan bir kurumda nitel araştırma desenlerinden durum çalışması temelinde çalışılmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış form kullanılmıştır. Proje sonucunda tasarlanan haritanın öğrencilerin mekânı algılama, değişim ve sürekliliği algılama becerilerine katkı sunduğu ve ülkemiz coğrafyası dışındaki Osmanlı kültürel mirasın farkındalığını artırmaya yardımcı olduğu tespit edilmiştir. Harita tasarlanırken Osmanlı İmparatorluğunun en geniş sınırlarını gösteren haritası ile aynı koordinatlar ve aynı ölçekteki günümüz siyasi haritası kullanılmış haritanın yap-boz bölümü kıl testere ile kesilerek hazırlanmıştır. Yap-boz parçalarının altına kare kod yerleştirilerek ilgili coğrafyada ayakta kalan Osmanlı mimarî eserlerinden örnekler verilmiştir. Kare kodu okutan öğrenci mimarî eser hakkındaki bilgiye ve coğrafi konumuna ulaşabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı kültürel mirası, Osmanlı coğrafyası, mekânı algılama, değişim ve sürekliliği algılama, kare kodlu yap-boz harita.

Learning the Ottoman Cultural Heritage With My Map

The aim of our research in the project titled " Learning the Ottoman Cultural Heritage With My Map" is to design a multifunctional map that will increase awareness of the cultural heritage of the Ottoman Empire and will improve the students' ability to perceive the location, change and continuity. Our map has been designed by combining knowledge and skills specific to the disciplines of geography, history, engineering, technology, art and mathematics with an interdisciplinary approach. With the map we designed as a puzzle, it is aimed to help

students develop their spatial perception skills by getting to know the Ottoman geography, where we have historical and cultural ties, to perceive change and continuity by comparing the changes in the political borders from the past to the present, and to increase their awareness of our cultural heritage outside of Turkey by seeing the Ottoman architectural works in these geographies. The functionality and efficiency of the prepared material was studied on the basis of a case study, one of the qualitative research designs, in an institution teaching with gifted individuals in the province of Ankara. A semi-structured form was used as a data collection tool. It has been determined that the map designed as a result of the project contributes to the students' ability to perceive the location, change and continuity, and helps to increase the awareness of the Ottoman cultural heritage outside our country's geography. While designing the map, We used the same coordinate and map scale the widest borders of the Ottoman Empire and the today's political map. The puzzle section of map was cut with a jigsaw. By placing the veri matrix under the puzzle pieces, examples of Ottoman architectural works surviving in the relevant geography are given. The student who reads the QR code can access information about the architectural work and its geographical location.

Keywords: Ottoman cultural heritage, Ottoman geography, perception of location, perception of change and continuity, puzzle map with QR code.

Gören Eller İçin Osmanlı Haritası

Seçil Buket HARUT

Armina Dila KAYMAZ

Enis Hasan ÇEVİK

Milli Eğitim Bakanlığı

“Özel gereksinimi olan bireylerin bilgiye ve başarıya erişimini sağlama sorumluluğumuz var.” düşüncesinden harekete görme engelli öğrencilere yönelik olarak bir tarih haritası tasarlanmıştır. Bu projede görme engelli öğrencilere yönelik bir tarih haritası yapılandırılarak onların harita okuma becerilerini geliştirme, kavram öğretimine ve millî değerlerimizi geliştirmeye katkı sunmak amaçlanmaktadır. Araştırmanın problem cümlesi ise “Görme engelli öğrencilerin kullanabileceği bir tarih haritası nasıl yapılandırılabilir?” dir.

Osmanlı Devleti’nin en geniş sınırları görme engelli öğrencilerin elleri ile dokunduklarında hissedebilecekleri şekilde farklı dokudaki kumaşlar kullanılarak yapılandırılmış, adlandırma ve lejantta Braille alfabesi kullanılmıştır. Proje 2019-2020 öğretim yılı 2. döneminde Ankara’da bir devlet ortaokulunda sekiz görme engelli öğrenci ile nitel araştırma desenlerinden durum çalışması temelinde yürütülmüştür. Projede derinlemesine çalışılan durum engelsiz eğitim temelinde gereksinimi karşılayan, işlerliği olan tarih haritası geliştirmedir. Veri toplama aracı olarak görme engelli öğrencilerin geliştirilen materyalin harita okuma becerilerini geliştirme ve kavram öğrenmelerine nasıl etki ettiğine dair görüşlerini belirttikleri yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır.

Görüşme formlarının betimsel analizlerine göre materyalin öğrencilerde harita okuma becerilerini desteklediği, Osmanlı Devleti’nin kavram öğretimine katkı sunduğu ve bu yolla da millî değerleri pekiştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Projeyi yürüten öğrencilerde yardımlaşma, engelsiz hayat, özel gereksinimi olan bireylere karşı sorumluluklarımız hakkında bilinç oluşurken görme engelli öğrencilerde millî ve tarihi değerlerimiz konusunda farkındalık artmıştır.

Anahtar Kelimeler: Görme engelli, Osmanlı Devleti, millî değerlerimiz, Tarih haritası, sorumluluk, engelsiz eğitim.

The Ottoman Map for Visually Impaired Students

We have a responsibility to ensure that individuals with special needs have access to knowledge and success.” With the thought of this idea a history map was designed for visually impaired students. In this project, it is aimed to contribute to the development of map reading skills, concept teaching and the development of our national values by structuring a history map for visually impaired students. The problem sentence of the research is “How can a history map be constructed for visually impaired students ?”.

The widest borders of the Ottoman Empire were structured using fabrics of different textures that visually impaired students could feel when they touched them with their hands, and Braille alphabet was used in naming and legend. The project was carried out on the basis of a case study, one of the qualitative research designs, with eight visually impaired students in a public secondary school in Ankara in the second term of the 2019-2020 academic year. The situation studied in depth in the project is the development of a functional history map that meets the need on the basis of barrier-free education. As a data collection tool, semi-structured interview forms were used in which visually impaired students expressed their views on how the developed material affected their map reading skills and concept learning.

According to the descriptive analysis of the interview forms, it was concluded that the material supported the map reading skills of the students, contributed to the concept teaching of the Ottoman Empire, and thus reinforced the national values. While awareness of our responsibilities towards individuals with special needs has increased in the students who run the project, awareness of our national and historical values has increased in visually impaired students.

Keywords: Visually impaired, Ottoman State, national values, History map, responsibility, education without disabilities

Musa Kâzım Efendi'nin Rehber-İ Tadrîs ve Terbiye Adlı Eserinin İkinci Cildinin Değerlendirilmesi

Seher COŞKUN

Kastamonu Üniversitesi

Musa Kâzım Efendi on dokuzuncu yüzyılın en önemli düşünürlerinden ve eğitimcilerinden birisidir. Bu çalışmada ilk olarak Musa Kâzım Efendi'nin hayatı ve eserleri hakkında kısaca bilgi verilecektir. O'nun ilk cildini 1894, ikinci cildini 1897 yılında kaleme aldığı Rehber-i Tadrîs ve Terbiye adlı eseri, öğretmen okullarında okutulmuş ve eğitimcilere yol gösterici olmuştur.

Bu çalışmada Musa Kâzım Efendi'nin Rehber-i Tadrîs ve Terbiye adlı eserinin 1897 yılında kaleme aldığı ikinci cildindeki eğitim ve öğretim ile ilgili görüşlerine yer verilecektir. Bu doğrultuda O'nun konu ile ilgili ne gibi ilke ve yöntemler ileri sürdüğüne değinilecektir. Musa Kâzım Efendi'nin eğitim ve öğretim ile ilgili ortaya attığı fikirlerin, ilke ve yöntemler hakkındaki düşüncelerinin günümüz eğitim sistemi içinde geçerliliğini koruyup korumadığı bu çalışmanın başlıca amacını oluşturacaktır. Bu çalışmanın bir diğer amacı Musa Kâzım Efendi'nin içinde yaşadığı dönemdeki eğitim-öğretim anlayışı ile günümüz eğitim sisteminin bir karşılaştırılması yapmak, yüz yirmi dört yıllık süreç içinde Türk eğitim sisteminde ne kadar yol kat edildiği gözler önüne sermektir.

Anahtar Kelimeler: Musa Kâzım Efendi, Rehber-i Tadrîs ve Terbiye, On dokuzuncu yüzyıl, eğitim, öğretim, ilke, yöntem, eğitim sistemi.

Evaluation of the Second Volume of His Work Which is Called Rehber-İ Tadrîs and Terbiye of Musa Kâzım Effendi

Musa Kâzım Effendi is one of the most important thinkers and educators of the nineteenth century. In this study, firstly, brief information about the life and works of Musa Kâzım Effendi will be given. His work Rehber-i Tadrîs and Terbiye, which was taught in teacher training schools and was guide to educators, was written up by him as a two skins. Its first skin was written up by him in 1894 and second was written up by him in 1897.

In this study Musa Kâzım Effendi's views about education and training on the second volume of his work, which is called Rehber-i Tadrîs and Terbiye, put down on paper, in 1897, will be included. In this respect, it will be referred to what kind of principles and methods Musa Kâzım Effendi put forward on the topic. Whether his ideas he propounded about education and training, and his thoughts on principles and methods hold validity up or not in today's education system will constitute the main purpose of this study. The other aim of this study is to compare understanding of education teaching in which period Musa Kâzım Effendi lived

and today's education system to display how much way have been made in a hundred twenty four years.

Keywords: Musa Kâzım Effendi, Rehber-i Tedrîs and Terbiye, the nineteenth century, education, training, principle, method, education system.

Tarih Eęetiminde İdeolojinin Rolü

Seide Guliyeva

Bakü Devlet Üniversitesi

Devlet, kendi ideolojisine uygun vatandaşlar yetiştirmek ve devletin ideolojisini yaymak için eğitimde bu konuya büyük önem vermektedir. Fakat toplumun yönetiminde eğitimde tarih önemli bir derstir. Tarih, eğitimli toplumu yönetmek için bu alanda harika örneklerini sunar.

Konuyu Bakü Devlet Üniversitesi Tarih Fakültesinin tarihi bakımından incelersek, farklı ideolojik dönemler için toplum yönetiminde ideolojinin önemi konusunda farklı sonuçlara varırız. Bakü Devlet Üniversitesi 1919 yılında Azerbaycan Halk Cumhuriyeti tarafından kurulmuştur. Dönemin en iyi devlet kuruluşunu oluşturan devlet adamları, ihtiyaç duyulan eğitimli şahısların yetiştirilmesinde üniversitenin rolünün önemini ilk günden itibaren değerlendirdiler. Bu nedenle üniversiteye akademik personelin kabulünde özgür düşünceye önem verilmiştir. Ancak Azerbaycan'ın Sovyet işgali üniversiteyi ve aydınları olumsuz etkilemiştir. Böylece Tarih bilimi Sovyet ideolojisinden etkilenir hale gelmiştir. Bu durum Tarih Fakültesi için zorluklar yaratmıştır. Resmi devlet ideolojisinin yanı sıra objektif araştırma ve eğitim yapan tarihçiler de vardı. Günümüzde eserleri daha çok anılmakta ve takdir edilmektedir.

Azerbaycan'ın bağımsızlığının yeniden kazanılmasından sonra, üniversitede Tarih dersleri milli kimlik ve milli ideolojiye uygun yapılmıştır. Müfredat ve dersler bu ideolojiye dayanmaktadır.

Makale, 100 yılı aşkın bir sürede farklı ideolojilerin, toplum ve devlet ideolojisinin Tarih eğitimini nasıl etkilediğini incelemektedir.

Anahtar kelimeler: Tarih Fakültesi, Bakü Devlet Üniversitesi, Tarih eğitimi, ideoloji.

The Role of Ideology in History Education

The state attaches great importance to the issue of education in order to educate citizens suitable for its own ideology and to spread the ideology of the state. However, history is an important lesson in the management of society. History provides excellent examples of social governance.

If we consider the subject based on the history of the Faculty of History of Baku State University, we come to different conclusions about the importance of ideology in the management of society for different ideological periods. The Azerbaijan Democratic Republic

founded Baku State University in 1919. The political leaders who created the best state structure of that period, from the first day, appreciated the importance of the university's role in training the necessary personnel. For this reason, they attached great importance to freedom of thought in the admission of teachers to the university. However, the Soviet occupation of Azerbaijan negatively affected the university and the intelligentsia. Thus, historical science fell under the influence of Soviet ideology. This situation created difficulties for the history department. In addition to the official state ideology, there were historians who were engaged in objective research and teaching. Today their works are more valuable and appreciated.

After the restoration of independence of Azerbaijan, history courses at the university were based on national identity and national ideology. The curriculum and courses are based namely on this ideology.

The article examines the influence of various ideologies, society and state ideology on historical education for over 100 years.

Keywords: History education, ideology, the faculty of History, Baku State University.

Geç Ortaçağ Avrupa'sında Okullar ve Eğitim

Sema GÜRSU

Çankırı Karatekin Üniversitesi

En eski çağlardan beri eğitim, toplumsal, bireysel, kurumsal ve yöntemsel açılardan bir çok değişim, dönüşüm ve gelişim göstermiştir. Ortaçağda, toplumun tamamını ilgilendiren, herkesin zorunlu olarak okula gittiği bir eğitimden söz edilemez. Örgün eğitim büyük ölçüde dar bir toplumsal çevre için söz konusudur. Ortaçağda eğitim, büyük ölçüde saray, din adamları ve zenginlerin aile ve çocuklarını kapsamaktadır. Ancak belli bir mekanı, zamanı ve programı olmadan gelişigüzel yeni nesillere aktarılan "informal ya da yaygın eğitim" kurumları, beceri ve meslek kazanımı odaklı olarak elbette bütün çağlarda ve toplumlarda varlığını devam ettirmiştir. Eğitime ulaşımın kolay olmadığı bu dönemi "karanlık çağlar" olarak adlandıranlar olduğu gibi, Rönesansı hazırlayan düşünce yapısının oluşum aşaması olarak değerlendirenler de vardır.

Bu çalışmada Geç Ortaçağ Avrupa eğitim tarihi ve okullar incelenmiştir. İlk olarak bazı temel Ortaçağ okulları ve bu okulların öğrencilerine sundukları dersler ele alınmış, manastır eğitimi ve üniversiteler incelenerek Avrupa eğitimi genel hatlarıyla ele alınmıştır. Bu çalışma, Ortaçağ'ın eğitime ait geleneksel yaklaşımlarının Batı Avrupa eğitim kurumlarına etkisini, tarihsel süreç içerisinde değişen ve gelişen eğitim anlayışının yansımalarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Ortaçağ eğitim kurumlarının Avrupa'da modern eğitim kavramının şekillenmesindeki rolleri tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Geç Ortaçağ, Eğitim, Avrupa, Manastır.

The Schools and Education in Europe in the Late Middle Ages

Since the Ancient times, education has undergone many changes, transformations and developments in social, individual, institutional and methodological aspects. In the Middle Ages, we cannot talk about an education that concerns the whole society and where everyone attends school compulsorily. Formal education was for a largely narrow social environment. In the Middle Ages, education mostly included the palace, clergy, and the children of rich people. However, "informal or non-formal education" institutions, which have been transferred to the new generations randomly without a certain place, time and program, have of course continued in all ages and societies with a focus on skills and professional acquisition. Some people call this period as the "dark ages" for getting the education is not easy, as well as those who consider it as the formation stage of the mindset that prepared the Renaissance.

In this study, the history of education in Late Medieval Europe and schools have been reviewed. First, some basic medieval schools and the courses offered by these schools to their

students have been discussed, then, by examining monastic education and universities, European education has been discussed in general terms. This study aims to reveal the effects of the traditional approaches to education of the Middle Ages on Western European educational institutions, and the reflections of the changing and developing understanding of education in the historical process. The roles of medieval schools in shaping the concept of modern education in Europe have been discussed.

Keywords: Late Middle Ages, Education, Europe, Monastery.

“Çocuklar, Gördüğünüz Her Sivrisineği Öldürünüz!” Erken Cumhuriyet Dönemi’nde Sıtma İle Mücadelede Eğitimin Rolü (1923-1948)

Sena COŞĞUN KANDAL

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Balkan Harbi, I. Dünya Savaşı ve Ulusal Bağımsızlık Mücadelesi sonunda kurulan genç Türkiye Cumhuriyeti’nin Osmanlı İmparatorluğu’ndan devraldığı mirasın en yıkıcı yönlerinden biri, ülkenin ayağa kalkabilmek için ihtiyaç duyduğu nüfusun azlığıydı. Zaten olumsuz sağlık koşulları nedeni ile son derece az olan nüfusun özellikle gençlerden oluşan büyük bir kısmı da savaşta yok olmuştu. Nüfusu yeniden diriltmek isteyen kurucu seçkinler, bu amaca giden yolda hayati bir problemle karşılaşmışlardı. Anadolu’nun tamamında etkili olan salgın hastalıklar, nüfusun arttırılması hedefinin önünde duruyor, bu salgın hastalıkların başında da sıtma geliyordu. Devletin kurucuları, kuruluşun ilk yıllarından itibaren tüm salgın hastalıklarla olduğu gibi sıtma ile de ciddi bir mücadeleye girişti. Bu mücadelede en önemli kanallardan birini de eğitim oluşturdu. Muallimlere verilen talimatlar, köy ve köylüyü kalkındırmada muallimlere düşen görevler, yeniden düzenlenen müfredatlar, ders kitapları, halkı eğitici kitaplar, sıtma ile mücadelede eğitimin temel araçları olarak kullanıldı.

Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemenin kullanıldığı bu bildiride, Erken Cumhuriyet Dönemi’nde (1923-1948) sıtma ile mücadelenin bu temel araçlar üzerinden eğitim kanalı ile nasıl yürütüldüğü incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Sıtma, Salgın Hastalıklar, Nüfus Meselesi, Ders Kitapları, Toplum Sağlığı.

“Kids, Kill Every Mosquito You See!” The role of Education In Struggling with the Malaria in the Early Republic Period (1923-1948)

One of the most devastating aspects of the legacy of the young Turkish Republic, which inherited from the Ottoman Empire and was founded at the end of the Balkan War, World War I and the Struggle for National Independence was the low population of the country needed to recover. A large part of the population that particularly consisted of young, which was already extremely decreased due to unfavorable health conditions, was also destroyed in the war. The founding distinguishes, who wanted to revive the population, bumped into a vital problem on the way to this goal. Epidemics, which were effective throughout the Anatolia, was standing in the way of increasing the population goal, and malaria was leading of these epidemics. From the first years of the establishment, the founders of the state engaged in a serious struggle with malaria as well as with all epidemics. One of the most important

channels in this struggle was education. As the main implements of education in the struggle for malaria, instructions given to teachers, tasks assigned to teachers in the development of villages and peasants, reorganized curriculum, textbooks and public educational books were used.

In this communique which is used document analysis as one of the qualitative research methods, it was examined how the struggle for malaria was carried out through education as the main implement in the Early Republican Period (1923-1948).

Keywords: Malaria, Epidemics, Population Issue, Textbooks, Public Health.

Tarih Bilinci Üzerine Türkçe Yazıların Alman Tarih Eğitmcisi Jörn Rüsen'in Tarih Bilinci Modeline Göre Değerlendirilmesi

Serpil ASAR

Milli Eğitim Bakanlığı

Nejla GÜNAY

Gazi Üniversitesi

Aydınlanma çağı ve modernite dönemi tarih felsefesinin üzerinde en fazla tartıştığı konulardan birisi olan tarihsel bilinç, özellikle yirminci yüzyılın son çeyreğinden itibaren tarih eğitimi ile öğrencilere kazandırılmak istenen temel hedef ve davranışlar içerisinde yer almıştır. Alman tarih filozofu ve eğitimcisi Jörn Rüsen'e göre tarih bilinci, geçmiş, şimdi ve gelecek zaman arasında bağlantı kurarak; bireylerin gelecekteki davranışlarına yön vermektedir. Rüsen, tarihsel bilincin; gelenekçi, idealleştiren, eleştirel ve dinamik kavramsallaştırma olmak üzere dört boyutu olduğunu ifade etmiş ve bunları hafıza, süreklilik, iletişim, kimlik, zaman ve ahlak algılarına bakış yönünden incelemiştir.

Bu çalışmada tarih bilinci üzerine Türk yazarlar tarafından yazılan yazılar Jörn Rüsen'in "Tarihsel Bilinç Tipleri Performans Göstergeleri" (TBTPG) ne göre değerlendirilmiştir. Çalışmada nitel ölçüm teknikleri kullanılarak toplanan veriler içerik analizine tâbi tutulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre incelenen on Türkçe yazıdan 1 yazı Gelenekçi Kavramsallaştırma Performans Göstergesi (GKPG), 2 yazı İdealleştiren Kavramsallaştırma Performans Göstergesi (İKPG), 4 yazı Eleştirel Kavramsallaştırma Performans Göstergesi (EKPG) ve 3 yazı Dinamik Kavramsallaştırma Performans Göstergesi (DKPG) özellikleri göstermiştir. Çalışma neticesinde Türk tarih yazımında dinamik ve eleştirel kavramsallaştırma özellikleri gösteren yazıların gelenekçi ve idealleştiren kavramsallaştırma özelliği gösteren yazılardan daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Tarihsel bilinç, tarih şuuru, tarihsel bilinç tipleri, kavramsallaştırma, performans göstergeleri.

Evaluation of Turkish Articles on History Consciousness According to German History Educator Jörn Rüsen's History Consciousness Model

Historical consciousness, which is one of the most debated topics in the philosophy of history of the Age of Enlightenment and modernity, has been among the main goals and behaviors that students want to gain through history education, especially since the last quarter of the

twentieth century. According to the German historical philosopher and educator Jörn Rüsen, historical consciousness establishes a connection between the past, present and future; shapes the future behavior of individuals. Rüsen, historical consciousness; He stated that it has four dimensions as traditionalist, idealizing, critical and dynamic conceptualization and examined them from the perspective of memory, continuity, communication, identity, time and moral perceptions.

In this study, the articles written by Turkish authors on historical consciousness were evaluated according to Jörn Rüsen's "Historical Consciousness Types Performance Indicators" (HCTPI). In the study, the data collected using qualitative measurement techniques were subjected to content analysis. According to the results of the research, 1 article of the ten Turkish articles examined Traditional Conceptualization Performance Indicator (TCPI), 2 articles of Idealizing Conceptualization Performance Indicator (ICPI), 4 articles of Critical Conceptualization Performance Indicator (CCPI) and 3 articles of Dynamic Conceptualization Performance Indicator (DCPI). As a result of the study, it has been determined that the writings showing dynamic and critical conceptualization features in Turkish historiography are more than the writings showing the traditionalist and idealizing conceptualization features. In this study, ten sub-problems will be answered.

Keywords: History education, Historical consciousness, types of historical consciousness, conceptualization, performance indicators.

Sovyet Tarihçiliği Türk Milli Kimliğe Karşı: Çelişkili Analiz

Sevinc QASIMOVA

Bakü Devlet Üniversitesi

Sovyet ve Azerbaycan Sovyet tarihşünaslığında sahtalaştırılan sorunlardan biri de etnogeneze meselesidir. Halkların soykökü meselesi, etnogenezi (teşekkülü) dünya tarih bilgisinin önünde duran önemli ve zorunlu problemlerden biridir. Vatan tarihçilerini bu sorun düşündürse de malum sebeplerden bu mesele uzun süre çalışmalarından kenarlaştırılmış, yalnız bağımsızlıktan sonra bu sorun yeniden tarihşünaslığa getirilmiştir. Bu nedenle bugün bile Azerbaycan halkının teşekkülü meselesinde vatan tarihçilerimiz genel reye gele bilmemişlerdir. Etnogenezele bağlı fikirler çeşitli olduğu gibi, hem de çok çelişkilidir. Tarihçiler, antropoloqlar, dilbilimciler, etnoqraflar subyektiv fikirler ileri sürerek, çeşitli yönlerde eserler ve monoqrafiyalar yazmışlar. İran tarihçisi Ahmet Kasrevinin konsepsiyası, ne yazık ki, bugüne kadar bazı araştırmacılar tarafından desteklenen ve tarihşünaslıkda XI yüzyıla gibi ne Azerbaycan mefhumu, ne de Azerbaycan halkının olmadığı fikrini ve XI yüzyılda gelme Selçuklular tarafından zorla yerli İranlıların türkrleşmesi prosesinin baş verdiğini doğrular. Azerbaycan Türklerinin bir halk gibi formalaşdığı arazi Azerbaycan olmuştur ve eski dönemden başlayarak erken orta esrlere dek bu araziye üç büyük ahın gerçekleşmiştir: birincisi, e. e. VIII-VII yüzyıllar kimmer, İskit ve sakların axını; ikincisi III-VII yüzyıllarda Hunlar'ın axını; üçüncüsü ise XI-XII yüzyıllarda Oğuz akınları. Bu akınların da halkın formalaşb sona ermesinde önemli rolü olmuştur. Fakat tüm dünya halkların olduğu gibi, Azerbaycan Türklerinin de formalaşmasında ayrı-ayrı etnosların rolü de inkaredilemez. Azerbaycan Türkleri erken dönemde Türk dilinde konuşmuş ve hiçbir halkdan dönmemiştir.. Uzun süre halkımıza leke vurmaya çalışan ğeyri-milletten olan tarihçiler ğondarma konsepsiya ileri sürerek, Azerbaycan Türklerinin Güneyde farsdilli etnoslardan, ve tayfalardan dönme olduğunu iddia etmeye çalışmışlardır. Bazı araştırmacılar çeğnenmiş konsepsiya ileri sürerek güneyde farsdilli nüfustan - farsdan dönme, bazıları kuzeyde Kafkas dilli etnoslardan dönme olduğumuzu iddia etmeye çalışırlarsa da hala bununla ilişkin hiç bir delil yoktur. Azerbaycan'da temsil olunan etnosları genel birleştiren nokta ideoloji cehetdir. Kendi "büyük politikasını" tüm alanlarda yerine yetiren Moskova o halkın ki, üzerinde ağalık edirdi, bu halkların uzak keçmişine kendisinin ölçüp biçtiği bir kalıp atmaya çalışıyordu. Y. Alekseyev bugünkü Azerbaycanlıları Hint Afgan kökünden türediğini ısrar etmeye çalışmış ve böylece İran-Kafkasya soykök kavrayışına bir köprü düşürölmüş olurdu. Güya bu halk piqmentleşme derecesine göre Hint-İran, kemik kalıntılarına göre ise Kafkas-İber köküne daha çok uygundur. Bu bilgi değil sadece söz kuramasıydı. Çünkü "Kafkasya Albanları eski Yunan kaynağı üzere sarısaç ve beyaz yüzlü idiler. Makalede türk milli kimlik meselesine farklı bakış bucağından yaklaşan bilim adamlarının fikirlerini tarihçilik açısından analiz etmeğe çalışacağam.

Anahtar kelimeler: Etnogenez, Sovet tarihçiliği, Ahmet Kasrevi, Oğuz akınları.

Soviet and Azerbaijan Soviet Historiography vs. Turkish National Identity: A Contradictive Analysis

One of the problems that has been faked in the Soviet and Azerbaijani Soviet historiography is the issue of ethnogenesis. The issue of the ancestry of peoples, ethnogene (formation) is one of the important and compulsory problems that stand in the way of world history knowledge. Although this problem has made the historians of the homeland think about this issue, this issue has been sidelined from their studies for a long time for obvious reasons, and only after the independence, this problem has been brought back to history. For this reason, even today, our homeland historians could not come to the general opinion on the issue of the formation of the Azerbaijani people. The ideas connected with ethnogenesis are both diverse, and also very contradictory. . Historians, anthropologists, linguists, ethnographers put forward subjective ideas and wrote works and monographs in various directions. The conception of Iranian historian Ahmet Kasrevi, unfortunately, has been supported by some researchers until today. According to as if Ahmat Kasrevi historically, like the XI century, neither the concept of Azerbaijan, nor the idea that there was no Azerbaijani people, and that in the XI century, the process of forced Turkishization of the native Iranians by the Seljuks began. The land where the Azerbaijani Turks formed as a people became Azerbaijan, and starting from the ancient period till the early middle ages, Turks have migrated to this land three times: first, e. to. VIII-VII centuries Cimmerians, Scythians and Saks; secondly, the Huns in the III-VII centuries; the third is the Oghuz raids in the XI-XII centuries. These immigrations also played an important role in the formation and ending of the people. However, the role of different ethnicities in the formation of Azerbaijani Turks, as well as all peoples of the world, cannot be denied. . In the early period Azerbaijani Turks spoke in the Turkish language and did not belong to any people. Historians, who were from the non-nation trying to taint our people for a long time, had tried to claim that the Azerbaijani Turks had been creating from the Persian ethnos and crews in the South, claiming the distortion concept. By claiming a twisted concept, although, some researchers put forward that we were from the Persian-speaking population in the south, and some from the Caucasian-speaking ethnos in the north, but there is still no evidence of this. The point that unites the ethnic groups represented in Azerbaijan in general is the ideology side. Having fulfilled its own "great policy" in all areas, Moscow was trying to cast a mold that it had measured on the distant past of those peoples, which it made a big deal of. Y. Alexeyev tried to insist that today's Azerbaijanis derive from the Indo-Afghan root, and thus, a bridge would have been lowered to the understanding of Iranian-Caucasian ancestry. Supposedly, this people is more suitable for the Indo-Iranian root according to the degree of pigmentation, and to the bone remains for the Caucasian-Iberian root. It wasn't information, it was just word formation. Because "Caucasian Albanians were blond and white-faced, just like

the ancient Greek source. In this article, in terms of historiography I will try to analyze the ideas of scientists who approach the Turkish national identity issue from different perspectives

Keywords: ethnogenesis, Soviet, historiography, Oghuz raids.

Sa'y ü Tettebbu Mecmuası'nda "Mektep ve Terbiye Sütunları"

Sezai ÖZTAŞ

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi

Haluk Kayıcı

Trakya Üniversitesi

Sa'y ü Tettebbu [Çalışma ve Araştırma] Mecmuası, Edirne'de 22 Şubat 1911-28 Eylül 1912 döneminde kesintisiz olarak otuz dokuz sayı neşredilmiştir. Aynı zamanda Edirne Muallim Mahfili'nin de yayın organı olan mecmuada; tarih, edebiyat ve diğer toplum bilimlerinin yanı sıra, "Mektep ve Terbiye Sütunları" başlığı altında eğitime yönelik yazılara da yer verilmiştir. Bu başlık altında Edirne'nin maarif istatistikleri, mekteplerin sorunları ve ehemmiyeti, mektepte usul-intizam ve dersler, Batı'da ve Japonya'da terbiye usulleri, İngiliz ve Alman mekteplerinin karşılaştırılması, küçük hikâyeler, öğretmenler, çeviriler, ders kitapları, talimin temelleri, öğrenci ve öğretmenin mevkileri, anne-çocuk ve muhite yönelik yazılar bulunmaktadır. Mecmuanın "Mektep ve Terbiye Sütunları" yazarları arasında Nafi Atuf [Kansu], İskeçeli Mehmet Sıtkı, Mehmet Vehbi, Ragıp Nurettin, M. Masum, Dikran Efendi, M. Rüştü Ethem, Mehmet Şerif, Rabbani Fehmi, Hasan Fehmi, Fescizade İbrahim Galib bulunmaktadır. Türk eğitimi için gerek Osmanlı gerekse Cumhuriyet döneminde hizmet veren önemli eğitimcilerin II. Meşrutiyet sonrası ortamda eğitime yönelik olarak çıkardıkları mecmua, eğitime yönelik olarak yayımlanmış mecmualar içerisinde ilk örnekler arasında yer almaktadır. Bu çalışmada öncelikle idealist genç muallimlerin "Mektep ve Terbiye Sütunları" başlığı altında yayımlanan makaleleri üzerinden dönemin eğitim meselelerine yaklaşımı, düşünceleri ve çözüm önerileri ortaya çıkarılmaya çalışılacak olup, derginin genel özellikleri hakkında da malumat verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Eğitim Tarihi, Sa'y ü Tettebbu, Edirne, Mektep ve Terbiye, Nafi Atuf [Kansu].

"The School and Manner

The Periodical of Sa'y ü Tettebbu (The Periodical of Study and Research) was published in thirty-nine volumes between January 22, 1911, and September 28, 1912, in Edirne. It was also the press of Teacher's Lounge of Edirne. Under the title of "The School and Manner Columns", the subjects related to education as well as history, literature and other social sciences appeared in the periodical. This column also provided articles on educational statistics of Edirne, the importance and the problems of schools, manners and subjects of the schools, manner rules of the West Societies and Japan, the comparison of English and German Schools, short stories, teachers, translations, course books, teaching rules, positions of students and teachers and issues related to mother-child and. Nafi Atuf [Kansu], İskeçeli Mehmet Sıtkı,

Mehmet Vehbi, Ragıp Nurettin, M. Masum, Dikran Efendi, M. Rüştü Ethem, Mehmet Şerif, Rabbani Fehmi, Hasan Fehmi, Fescizade neighbourhood İbrahim Galib were among the authors of the “The School and Manner Columns” of the periodical. As produced by educators who are on service during both Ottoman Empire and the Turkish Republic, the periodical takes place among the first representatives of the journals focused on the subject of education. First of all, this article will try to shed light on the approaches of idealist young teachers to the educational problems of the period together with their proposals of solution in the “School and Manner Column”. It will also explain the general characteristics of the journal.

Keywords: The History of Turkish Education, Sa’y ü Tettebbu, Edirne, Education and Manner, Nafi Atuf [Kansu].

Tarihi Dizilerin Sosyal Bilgiler Dersine Yansımaları: Özel Yetenekli Öğrencilerin Görüşleri

Şenol Mail PALA

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Ülkemizde son yıllarda tarihi olay ve kişileri ele alan popüler tarihi dizilerin sayılarında önemli bir artış görülmektedir. Tarihi olaylar ve kişiler tarihi diziler sayesinde çok daha geniş izler kitlelere ulaşabilmekte ve bu kitleleri etkilemektedir. Tarihi diziler sadece yetişkinleri değil aynı zamanda okul çağındaki genç izleyicileri de etkisi altına alabilmektedir ve tarihi dizilerin okullardaki tarih öğrenimine yansımaları da oldukça önemli bir hale gelmektedir. Bu nedenle araştırmada, öğrencilerin tarihi televizyon dizilerinin sosyal bilgiler dersindeki tarih konularının öğrenimine yansımalarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, betimsel tarama modelinde yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, televizyonlarda yayınlanan tarihi dizileri takip eden 66 özel yetenekli ortaokul öğrencisi oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak özel yetenekli öğrencilerin, bu tür dizilerin tarih öğrenimine yansımalarına ilişkin görüşlerini tespit etmeye yönelik sorulardan oluşan bir anket formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre özel yetenekli öğrencilerin, tarihi dizilerin sosyal bilgiler dersindeki tarih öğrenimini olumlu yönde etkilediğini düşündükleri görülmüştür. Tarihi dizilerin; tarih bilgisi, tarihimizi sevmeye, medeniyetimizi tanıma, milli şuur kazandırma, tarih bilinci verme, tarihimize olan ilgiyi/merakı artırma, tarihi olaylara karşı farklı bakış açısı kazandırma, tarihi konulara bakış açısını değiştirme, tarihi yayınlara ilgiyi arttırma, vatan ve millet sevgisi oluşturma, milli ve manevi değerleri aktarma, tarihi olayların ruhunu yansıtırma konularında öğrencilere katkı yaptığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarihi diziler, özel yetenekli öğrenciler, tarih, sosyal bilgiler

Reflections of Historical TV Series on Social Studies Lesson: Views of Gifted Students

In recent years, there has been a significant increase in the number of popular historical TV series dealing with historical events and people in our country. Thanks to historical events and people, historical TV series can reach a wider audience and affect these audiences. Historical TV series can affect not only adults, but also young audiences of school age, and the reflection of historical TV series on history learning in schools becomes very important. For this reason, it was aimed to examine the students' views on the reflection of historical television series on the learning of history subjects in social studies course. The research was carried out in the descriptive survey model. The study group of the research consisted of 66 gifted secondary school students who followed the historical TV series. As a data collection tool, a questionnaire form consisting of questions was used to determine the views of gifted students on the reflections of such series on history learning. According to the results of the research, it was

seen that gifted students thought that historical TV series had a positive effect on history learning in social studies. Historical series; knowledge of history, to love our history, to know our civilization, to gain national consciousness, to raise awareness of history, to increase interest/curiosity in our history, to gain a different perspective on historical events, to change the point of view on historical issues, to increase interest in historical publications, to create a love of homeland and nation, national It has been determined that it contributes to the students in transferring spiritual values and reflecting the spirit of historical events.

Keywords: Historical series, gifted students, history, social studies.

Üstün Zekalı ve Yetenekli Öğrencilerde Destek Eğitim Odaları ve İleri Tarih Eğitimi

Şerife BEKTAŞ

Milli Eğitim Bakanlığı

Türkiye’de üstün zekalı ve yetenekli öğrencilerin eğitimlerinde iki önemli okul bulunmaktadır. Birincisi BİLSEM (Bilim ve Sanat Merkezi) , ikincisi ise karma eğitim modelinde okullarda destek eğitim odaları olmuştur. Destek eğitim odalarında uygulanan eğitim programının hızlandırma ile üst kademe eğitimi uygulanmış aynı zamanda zenginleştirme ile eğitim kaliteli hale gelmiştir. Bu çalışmada 185 üstün zekalı ve yetenekli öğrenci gözlemlenmiş, gözlemlenen öğrenciler Egan Tarihsel düşünme evrelerine göre ayrılmış daha sonra ileri tarih eğitimi verilerek üstün zekalı öğrencilerden eğitim çıktısı olarak makale yazılması istenmiştir.

Bu çalışmada 185 üstün zekalı ve yetenekli öğrenci ile çalışılmıştır. Bu çalışma 127 üstün zekalı öğrenci, 15 çok üstün zekalı öğrenci ,43 tane parlak öğrenci ile çalışılmıştır. Çalışma karma eğitim modeli uygulanan ortaokul, lise bölümlerinde destek eğitim odalarında devam etmiştir. Çalışma 7 – 15 yaş grubunu kapsamaktadır. Üstün öğrencilerde tarih dersi genellikle hızlandırma ve zenginleştirme modeli ile verilmekte bu çalışmada ilk defa üstün öğrenciler Egan’a göre tarihsel düşünme evrelerine ayrılmış ileri tarih eğitimi bu şekilde başlaması sağlanmıştır. Bu yöntemin kullanılm-ğası öğrencinin tarihsel düşünmeye daha iyi adapte olmasını sağlamasıdır. Çünkü üstün zekalı bireyler kendi akranlarına göre üst düşündüğü için tarihsel düşünmede bu ayrımın yapılması çok önemli. Bu ayrımdan sonra öğrencilere müfredat hızlandırması için üniversite öğrenim programı ve lise öğrenim programı uygulanacaktır. Burada öğrencilere tarih felsefesi ve ileri tarih eğitimi verilecektir. 7 yaş grubu için ilk seviye tarih konularından başlanacak ve devam edecek. Bu yaş grubunda, yaratıcı drama atölyesi ve yaratıcı yazma atölyesi ile desteklenecektir. Çünkü öğrenciler burada masal gücü ile tarihi birleştirip yeni bir ürün ortaya koyabilirler. Ortaokul yaş grubu ile daha üst kademe çalışıp akademisyenler ile bir araya getirip usta çırak olarak çalışılmasını sağlanacaktır. Bu yöntemle üstün zekalı öğrencilerin liderlik vasıfları daha da güçlü hale gelecektir, okullarda verdiğimiz sorumluluğun daha üstünü almış olacaklar. Lise grubunda ise üniversite düzeyinde bir ileri tarih ve tarih felsefesi eğitimi ile öğrenciler yeni dünya düzenine ayak uydururken eski düzenler ile karşılaştırma imkânı bulacak ve burada ürün olarak kendi makalelerini yazacaklar. Gözlemlenen üstün zekalı ve yetenekli öğrencilerin tarih dersinden beklentileri geçmiş ile gelecek arasında bağı kurmasını ve ezberci sistemden çıkmasını istemişlerdir. Üstün zekalı ve yetenekli öğrencilerin özellikle liderlik vasıflarını güçlendirmede tarih dersi önemli bir etkiye sahiptir.

Anahtar kelimeler: Özel yetenek, destek eğitim odası, ileri tarih eğitimi.

Support Education Rooms and Advanced History Education for Gifted and Talented Students

There are two important schools in the education of gifted and talented students in Turkey. The first was BİLSEM (Science and Art Center), and the second was support education rooms in schools in the mixed education model. With the acceleration of the training program implemented in the support training rooms, upper-level education has been implemented and at the same time, the education has become quality with enrichment. In this study, 185 gifted and talented students were observed, the observed students were separated according to Egan Historical thinking stages, then advanced history education was given and gifted students were asked to write an article as an educational output. In this study, 185 gifted and talented students were studied. This study was conducted with 127 gifted students, 15 very gifted students, and 43 bright students. The study continued in the support education rooms in the secondary and high school departments, where the co-education model was applied. The study covers the 7-15 age group. In this study, for the first time, advanced history education, which is divided into stages of historical thinking for gifted students, was started in this way according to Egan. The use of this method is that it enables the student to better adapt to historical thinking. Because gifted individuals think superior to their peers, it is very important to make this distinction in historical thinking. After this separation, the university education program and the high school education program will be applied to the students to accelerate the curriculum. Here, students will be taught philosophy of history and advanced history. For the 7 year old group, the first level will start from history topics and will continue. In this age group, it will be supported by a creative drama workshop and a creative writing workshop. Because here, students can combine the power of fairy tales with history and produce a new product. It will be ensured that the secondary school age group will work at a higher level and bring them together with academicians and work as master apprentices. With this method, the leadership qualities of gifted students will become even stronger, and they will take on the responsibility we give in schools. In the high school group, with a university-level advanced history and philosophy of history education, students will have the opportunity to compare with the old orders while keeping up with the new world order, and they will write their own articles here as a product. The expectations of the observed gifted and talented students from the history lesson wanted them to establish a link between the past and the future and to get out of the rote system. History lesson has an important effect in strengthening the leadership skills of gifted and talented students.

Keywords: Gifted students, Support Education Rooms ,advanced history education.

İşgal Dönemi İstanbul’unda Ayasofya Camii’nin Tekrar Kiliseye Çevrilmesi Üzerine Çıkan Haberlerin Tarih Yazımı Açısından Değerlendirilmesi (1918-1923)

Uğur Can YILDIZDAL

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

İstanbul’un işgal yıllarında İngiliz ve Fransız basınında çıkan haberlere bakıldığında, Ayasofya Camii’nin tekrar kiliseye çevrilmesi yönündeki iddiaların meşgul ettiği fark edilmektedir. Bunun nedeni, Ayasofya’nın yüzyıllar sonra tekrar ele geçirilebileceği ve Müslümanların yönetiminden kurtarılabilceği düşüncesinin ortaya çıkmasıdır. Ancak, bu haberler çok tutarsız ve gerçek dışı içeriklerden oluşmaktadır. Osmanlı arşivlerinde konuyla ilgili yeteri kadar belge bulunmaması, durumu daha karmaşık bir hale getirmektedir. Haberlerin amacı, itilaf devletlerinin Ayasofya Camii’nin tekrar kiliseye çevrilmesi konusunda hareket etmesini sağlamaktır. Bunun gerçekleşmesi için Ayasofya’nın kilise olduğu döneme de vurgular yapılmıştır. İtilaf devletlerinin Ayasofya’yı tekrar kilise yapması için, ortaya bazı kurmaca senaryolar atılmıştır. Her ne kadar bu kurmaca haberler rahatlıkla fark ediliyor olsa da, tarih yazımı açısından bazı sorunları barındırmaktadır. Günümüzde tarih araştırmacısının bu haberleri kaynak olarak kullanabilmesi veya tarih yazımında gazetenin yeri bu sorunsallardan bir tanesidir. Bildirinin amacı, Ayasofya Camii’nin tekrar kiliseye çevrilmesi yönünde çıkan iddialar üzerinden gazetelerin tarih yazımındaki yerini anlamaya çalışmaktır.

Anahtar Kelimeler: Ayasofya Camii, İngiliz Basını, Fransız Basını, Tarih Yazımı.

An Evaluation of the News on the Conversion of the Hagia Sophia Mosque into a Church in Istanbul during the Occupation Period in terms of Historiography (1918-1923)

When we look at the news in the English and French press during the occupation years of Istanbul, it is noticed that the allegations about the Hagia Sophia Mosque to be turned into a church again are busy. The reason for this is the emergence of the idea that Hagia Sophia can be recaptured centuries later and saved from the rule of Muslims. However, these news consist of very inconsistent and untrue content. The fact that there are not enough documents on the subject in the Ottoman archives makes the situation more complicated. The purpose of the news is to ensure that the Allied Powers act on the conversion of the Hagia Sophia Mosque back into a church. In order to realize this, the period when Hagia Sophia was a church was also emphasized. Some fictional scenarios were put forward for the Entente powers to make Hagia Sophia a church again. Although this fictional news is easily noticed, it has some problems in terms of historiography. Today, the use of these news as a source or the place of the newspaper in historiography is one of these problems. The aim of the paper is to try to understand the place of newspapers in historiography through the allegations that Hagia Sophia Mosque should be turned into a church again.

Keywords: Hagia Sophia Mosque, British Press, French Press, Historiography.

Türkiye’de Tarihçilik ile İlgili Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Ümmügülsüm CANDEĞER

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Tarihçilik tarih incelemeleri yapma işi şeklinde tanımlanmaktadır. Tarih felsefesinin konuları arasında bulunan tarihçilik meselesine eskiden beri düşünürler cevap bulmaya çalışmışlardır. Tarihçilik ile ilgili ilk olarak düşünülmesi gereken ise tarih yazıcılığıdır. Batıda tarih yazıcılığı konusu geleneksel olarak Herodotos ve Thukydides ile Eski Yunan’a; Livius, Tacitus ve Plutarkhos ile de Roma İmparatorluğu’na kadar uzanır. Günümüzde bu geleneksel tarih yazıcılığı hikayeci (rivayetçi) tarih yazıcılığı, öğretici (pragmatist) tarih yazıcılığı ve daha çağdaş olan araştırmacı tarih yazıcılığı şeklinde ifade etmek mümkündür.

Bu bildiride yükseköğretim kurumlarında lisansüstü eğitim kapsamında hazırlanmış olan tezler üzerinden tarihçilik ile ilgili bir inceleme yapılmıştır. Çalışma doküman inceleme ve tarama yöntemiyle ele alınmıştır. Çalışmanın sınırları ise 1996-2019 yılları arasında tamamlanmış olup Ulusal Tez Merkezi’ne eklenmiş olan ve tarihçilik konusunu ele alan yüksek lisans ve doktora tezleridir. Konuyla ilgili Ulusal Tez Merkezi’nde bulunan 19 tez incelemeye tabi tutulmuştur. Ancak 2006 yılı öncesindeki tezlerin bir kısmının Yükseköğretim Kurulu tarafından lisansüstü tezlerin sisteme yüklenmesi ile ilgili bir zorunluluk getirilmediği için sisteme yüklenmediği saptanmıştır. Bu tezlerin özetleri üzerinden çıkarım yapılmaya çalışılmış diğer 12 tez ise incelemeye tabi tutulmuştur.

Çalışmada ele alınan problem ise tarihçilik konusunun tezlerde nasıl ele alındığının ortaya konmasıdır. Çalışmanın sonunda tarihçilik mesleğinin gelişmesi için hangi konularda çalışmalar yapılması gerektiği üzerinde de öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler; Türkiye’de Tarihçilik, Lisansüstü Tezler, Tarih Yazımı.

Analysis of Graduate Theses on Historiography in Turkey

Historiography is defined as the work of making historical studies. For a long time, thinkers have tried to find answers to the issue of historiography, which is among the subjects of the philosophy of history. In the West, the subject of historiography traditionally belongs to Ancient Greece with Herodotus and Thucydides; It goes back to the Roman Empire with Livy, Tacitus and Plutarch. Today, it is possible to express this traditional historiography as storyteller (narrative) historiography, didactic (pragmatist) historiography and more contemporary investigative historiography.

In this paper, an examination of historiography has been made over the theses prepared within the scope of postgraduate education in higher education institutions. The study was handled by document review and scanning method. The limits of the study are the master's and

doctoral theses, which were completed between 1996-2019 and were added to the National Thesis Center and address the subject of historiography. 19 theses in the National Thesis Center on the subject were examined. However, it was determined that some of the theses before 2006 were not uploaded to the system because the Council of Higher Education did not impose an obligation to upload graduate theses to the system. It was tried to make inferences from the summaries of these theses, and the other 12 theses were examined.

The problem addressed in the study is to reveal how the subject of historiography is handled in theses. At the end of the study, suggestions will be presented on which subjects should be studied for the development of the historiography profession.

Keywords; Historiography in Turkey, Graduate Theses, Historiography.

Tarih Eğitiminde Yardımcı Kaynak Sorunsalı: Öğretmen Görüşleri

Yakup AYAYDIN

Milli Eğitim Bakanlığı

Hamide KILIÇ

İstanbul Üniversitesi

Erol KÖMÜR

Milli Eğitim Bakanlığı

Günümüz eğitim-öğretimde ders kitapları öğretmenler, öğrenciler hatta veliler için hâlâ temel kaynak olarak güncelliğini korumaktadır. Ders kitabındaki bilgileri desteklemek, dersi çeşitlendirmek, öğretme ve öğrenme sürecinde daha etkin olabilmek amacıyla öğretmenler çeşitli yardımcı kaynaklardan destek almaktadır. Öğretmenler tarih öğretiminde de farklı yardımcı kaynaklara başvurabilmektedir. Bu çalışma, öğretmenlerin tarih öğretimi sürecinde yardımcı kaynakları kullanıp kullanmadıkları, yardımcı kaynak kullanıyorlarsa nasıl kullandıklarının tespit edilmesi ve tarih öğretimi sürecinde yardımcı kaynaklar ile ilgili mevcut durumun belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma 14 tarih öğretmeni ile yürütülmüştür. Öğretmenlerin seçiminde kolay ulaşılabılır örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplamak için araştırmacılar tarafından uzman görüşü de alınarak geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda öğretmenlerin ders kitabı dışında yardımcı kaynak kullandıkları, yardımcı kaynak olarak hazırlık kitaplarından, web sitelerinden, akademik yayınlardan faydalandıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin yardımcı kaynakları seçerken güncel, öğretim programıyla uyumlu, anlaşılır, güvenilir ve öğrenci seviyesine uygunluğuna dikkat ettiği tespit edilmiştir. Öğretmenler tarih eğitiminde yardımcı kaynakların önemli bir rolü olduğunu ifade ederek yardımcı kaynaklarla ilgili sorunların olduğunu belirtmiştir. Ayrıca öğretmenlerin tartışmalı konularda genellikle akademik yayınlara başvurduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Tarih Eğitimi, Öğretmen, Yardımcı Kaynak, Eğitim-Öğretim Materyalleri, Öğretmen Görüşleri.

The Problem of Supplementary Sourcing in History Education: Teacher's Opinions

In today's education, books that belong to the lesson are still up-to-date as the main source for teachers, students and even parents. In order to support the information in the book, to diversify the course, and to be more effective in the teaching and learning process, teachers

receive support from various auxiliary sources. Teachers can also refer to different additional resources in history teaching. This study was carried out in order to determine whether teachers use additional resources in the history teaching process, and if they use additional secondary resources how they use them and to determine the current situation regarding auxiliary resources in the history teaching process.

Qualitative research method was used in the research. The research was carried out with 14 history teachers. Easily accessible sampling method was used in the selection of teachers. In order to collect data in the research, a semi-structured interview form developed by the researchers by taking expert opinion was used. Descriptive analysis was used to analyze the data obtained from the interviews. As a result of the analysis of the data, it was revealed that the teachers used supplementary resources other than the book, and they benefited from preparatory books, websites and academic publications as supplementary resources. It has been determined that the teachers' pay attention to the up-to-date, compatible with the curriculum, understandable, reliable and suitable for the level of the student while choosing the auxiliary resources. Teachers stated that additional auxiliary sources have an important role in history education and stated that there are problems with the sources. In addition, it has been determined that teachers generally refer to academic publications on controversial issues.

Keywords: History Education, Teacher, Supplementary Source, Educational Materials, Teacher Opinions

Kurgudan Kanıt Olur Mu? Tarih Dizileriyle Öğretmen Adaylarının Tarihsel Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesi

Yasin DOĞAN

Fatma HASANCA

Buket UZAL

Ali Mert TAŞKIN

Pamukkale Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, konusunu tarihteki yaşanmış olaylardan alan tarih dizilerinin kanıt temelli öğrenme yaklaşımıyla sunumunun, öğretmen adaylarının tarihsel düşünme becerilerinin gelişimine etkisini ortaya koymaktır. Bu çalışmada, yaygın bir anlayış ve inanış olarak çocukların tarih dizilerinde anlatılanların gerçekte yaşanmış olduğuna inanmaya eğilimli oldukları ve çoğunlukla dizileri bir kurgudan öte tarihsel olaylar dizisi gibi izlediklerinden yola çıkılmıştır. Bu kapsamda tarih öğretiminde ortaokul düzeyinde eğitici rolü üstlenecek olan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tarih dizilerini tarih öğretiminde etkili kullanabilmeleri için çeşitli yöntemlerle yetiştirilmesi gerekmektedir. Araştırmanın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması olarak belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu ise kolay erişilebilir örneklem olarak Pamukkale Üniversitesi ve Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programlarının 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören gönüllü öğretmen adayları oluşturmuştur. Araştırma kapsamında öncelikle öğretmen adaylarının tarih dizilerinin tarih öğretimindeki potansiyeline ve tarihsel düşünme becerilerine yönelik algıları tespit edilmiş devamında farklı tarih dizilerinden ilişkili kesitler aşamalı bir model oluşturacak şekilde çalışma grubuyla paylaşılmıştır. Uygulanan modelin son aşamasında elde edilen verilerle başlangıçta elde edilen veriler, öğretmen adaylarının tarih dizileri aracılığıyla tarihsel düşüncelerini geliştirebilmeleri noktasında karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda öğretmen adaylarının kurgusal tarih dizilerinden, sorgulama ve kanıt dayalı yorumlar oluşturma şeklinde tarihsel düşünme becerilerini geliştirdikleri ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarih dizisi, Kanıt temelli öğrenme, tarihsel düşünme becerileri.

Is Evidence Derived From Fiction? Developing the Historical Thinking Skills with History Series of Teacher Candidates

The aim of this research is to reveal the effect of presenting historical series, which are based on historical events, with an evidence-based learning approach, on the development of pre-service teachers' historical thinking skills. In this research, it is based on a common understanding and belief that children tend to believe that what is told in historical TV series actually happened, and they mostly watch TV series as a series of historical events rather than

fiction. In this context, social studies teacher candidates who will assume the role of educator at secondary school level in history teaching should be trained in various ways in order to use history series effectively in history teaching. The method of the research was determined as action research, one of the qualitative research methods. The study group of the research consisted of volunteer teacher candidates studying in the 3rd and 4th grades of Pamukkale University and Adıyaman University Social Studies Teaching programs as an easily accessible sample. Within the scope of the research, first of all, the perceptions of prospective teachers about the potential of history series in history teaching and their historical thinking skills were determined, and then related sections from different history series were shared with the study group in a way to form a gradual model. The data obtained at the last stage of the applied model and the data obtained at the beginning were compared to the point that pre-service teachers could develop their historical thinking through historical series. As a result of the findings, it was revealed that teacher candidates developed their historical thinking skills in the form of questioning and evidence-based interpretations from fictional history series.

Keywords: History series, Evidence-based learning, historical thinking skills.

Tarihte Nelerin Önemli Olduğunu Öğrenciler De Belirleyebilir Mi?

Yasemin ER TUNA

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Tarih öğretmenleri ve tarih eğitimcileri genç bireylerin neden tarih öğrenmeleri gerektiği konusunda hemfikirdirler. Öğrenciler de neden tarih bilmeleri gerektiğini çok güzel bir şekilde sıralayabilirler. Hatta tarihin gerekliliği üzerine tartışma yürütebilirler. Ancak yine de tarihi sıkıcı bir ders olarak adlandırmaktan vazgeçmezler! Tarihte yaşanmış her şey öğretilmeye ve bilinmeye değer değildir. Öğretilecek olayların tarihsel önemi dikkate alınmalıdır. Tarihsel önemliliğe sahip olaylara vurgu yapmak, anlamlı öğrenme için gereklidir. Bu maksatla araştırmada lise öğrencilerinin tarihte hangi olayları neden önemli buldukları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 11. Sınıf öğrencilerinden toplam 15 kişiden oluşmaktadır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim desenine uygundur. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi tekniğine uygun olarak analiz edilmiştir. Araştırmacı tarafından öğrencilere tarihte öne çıkan 30 olay verilmiştir. Öğrencilerden 30 olay içerisinde en önemli 10 tanesini önem sırasına göre dizmeleri ve neden böyle bir sıralama yaptıklarını, gerekçeleri ile birlikte açıkladıkları bir tarih kitabı yazmaları istenmiştir. Belirli olaylar içerisinde öğrencilerin hangi olayları önemli bulduğu, önem açıklamalarını nasıl ve neye dayanarak yaptıkları belirlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Tarihsel Önem, Tarih Eğitimi, Lise Öğrencileri.

Can Students Also Determine What Was Important in History?

History teachers and history educators agree on why young people should learn history. Students can also list very nicely why they need to know history. They may even argue about the necessity of history. However, they still do not stop calling history a boring lesson! Not everything that has happened in history is worth teaching and knowing. The historical significance of the events to be taught should be taken into account. Emphasizing events of historical significance is essential for meaningful learning. For this purpose, it was tried to determine which events in history were found important by high school students and why. The study group of the research consists of a total of 15 (11th grade) students. The research is suitable for the phenomenology pattern, which is one of the qualitative research methods. The data obtained in the research were analyzed in accordance with the content analysis technique. 30 prominent events in history were given to the students by the researcher. The students were asked to list the 10 most important 10 events out of 30 in order of importance and write a history book in which they explained why they made such a ranking and their reasons. Among certain events, it was tried to determine which events the students found important, how and on what basis they made their explanations of importance.

Keywords: Historical Importance, History Education, High School Students.

Müfettiş Raporlarına Göre Öğretmenlerin Niteliği

Yasemin Tümer Erdem

Marmara Üniversitesi

Bu bildirinin amacı, belirli nizamname ve talimatnameler çerçevesinde modellenen mekteplerin, uygulamada nasıl bir eğitim verdiğini anlamak ve bunu öğretmenlerin durumu üzerinden okumaktır. Bu okuma müfettiş raporları incelenerek yapılacaktır.

Nitekim Osmanlı eğitim sisteminde müfettişlik müessesinin kuruluşundan gelişimine kadar, müfettiş raporlarda öğretmenlerin durumu önemli yer tutmaktadır.

1875 yılında yayınlanan Dersaadet ve Bilâd-ı Selâse’de Bulunan Zükûr (erkek) ve İnas (kız) Rüşdiyeleriyle Mekâtib-i İbtidâiyenin Teftişine Memur Olan Meclis-i Maarif Azaları Efendilere Talimat’a göre müfettişler öğretmenlerin yeterli olup olmadıklarını ve usulüne uygun eğitim verilip verilmediğini inceleyecekti.

1909 tarihli 12 maddelik “Teftişât Hakkında Talimat”ta yer alan müfettişlerin görevleri arasında öğretmenlerin öğrencileri hakkıyla terbiye edip etmediğini kontrol etmek bulunmaktaydı.

9 Mart 1912 tarihinde ise Maarif Nezâreti teşkilatında değişiklikler yapan bir nizamnâme yayınlanmıştı. Buna göre bütün okulların memur ve öğretmenlerinin durumunu teftiş etmek üzere doğrudan Maarif Nezâreti’ne bağlı 12 “Umumî Maarif Müfettişi” bulunacaktı.

1914 tarihli Vilayet Maarif Müfettişlerinin Vezâifine Mûteallik Talimatnâme’ye göre müfettişlerin görevleri arasında eğitim-öğretimi denetlemek, öğretmenleri aydınlatmak, eğitim çalışanlarının ve özellikle öğretmenlerin hal ve hareketlerini teftiş etmek bulunmaktaydı.

Tedrisât-ı İbtidâiye Müfettişlerinin Vezâifine Dair Talimatnâme’ye göre müfettişler, öğretmenlerin görevlerini yaparken ihmali olup olmadığına, öğretmenin yeterliliğine, ahlakına dikkat edecek, her hangi olumsuz bir durum tespit ederlerse haklarında tahkikat başlatacaktı.

Görüldüğü üzere resmi düzenlemeler sonucu yapılan teftişlerde tutulan raporlar, okullarla ilgili pek çok konuya değinirken okulların en önemli aktörü olan öğretmenlerle ilgili değerli tespitler içermektedir. Bu bilgiler öğretmenlerin niteliği ile doğru orantılı olarak eğitimin kalitesini gözler önüne sermektedir.

Bu tespitler için Cumhurbaşkanlığı Arşivleri’nde yer alan Osmanlı Maarif Nezaretine ait belgelerden yararlanılacaktır.

Anahtar kelimeler: Öğretmen, teftiş, müfettiş raporu, mektep.

Qualification of Teachers According to Inspector Reports

The purpose of this statement is to understand how schools modeled within the framework of certain regulations and instructions provide education in practice and to read this through the situation of teachers. This reading will be done by examining the inspector reports. As a matter of fact, the situation of teachers has an important place in the inspector reports from the establishment of the inspectorate in the Ottoman education system to its development. According to the Instruction to the Masters of the Ministry of Education, who were responsible for the inspection of the Mekatib-i İbtidaiye with Zükûr (boy) and İnas (girl) Junior High Schools in Dersaadet ve Bilâd-ı Selâse, published in 1875, inspectors checked whether the teachers were sufficient and whether they were given proper education. would examine. Among the duties of the inspectors included in the 12-item "Instruction on Inspection" dated 1909 was to check whether the teachers were properly educating the students. On March 9, 1912, a regulation making changes in the Ministry of Education was published. According to this, there would be 12 "General Education Inspectors" directly affiliated to the Ministry of Education to inspect the status of the officers and teachers of all schools. According to the Regulations for the Deputy of the Provincial Education Inspectors dated 1914, the duties of the inspectors were to supervise education, to enlighten the teachers, and to inspect the behavior of education workers and especially teachers. According to the Regulation on the Superintendent of Educational Inspectors, the inspectors would pay attention to the teachers' negligence while performing their duties, pay attention to the adequacy and morality of the teacher, and would initiate an investigation if they detected any negative situation. As it can be seen, the reports kept in the inspections made as a result of official regulations, while addressing many issues related to schools, contain valuable determinations about teachers, who are the most important actors of schools. This information reveals the quality of education in direct proportion to the quality of teachers.

Keywords: Teacher, inspection, inspector report, school.

Türk Tarih Tezinin Düşünsel Kökenleri ve Bilimsel Temelleri Üzerine Bir Değerlendirme

Yaşar BAYTAL

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Türk tarih tezinin düşünsel temellerini, sadece Cumhuriyet'in ilk yıllarına dayandırmak mümkün değildir. 19. Yüzyılda siyasi Türkçülüğün filizlendiği dönemde Türk tarihini konumlandırma gayretleri de artmıştır. Osmanlı Devletini geri kalmışlıktan kurtulmasının yolunu milli iradenin yönetime dahil edilmesinde gören siyasi düşünceler, bu yüzyılda şekillendi. 19. yüzyıldan itibaren Avrupa'da etnik, dil ve tarih çalışmaları, Osmanlı Aydınları üzerinde etkili oldu. Aydınlar, bu yüzyıldan itibaren Türklerin unutulmuş Asyatik geçmişlerinin ortaya çıkarılmasına yönelik çalışmalara ağırlık verdiler.

Kurucu lider Atatürk, Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren Türklerin kökenlerinin araştırılmasına yönelik çalışmaları teşvik etti. Milli tarihi, yabancıların gösterdiği şekliyle anlamamanın büyük bir gaflet olduğuna inanan Atatürk, siyasi istiklal kadar önem verdiği kültürel istiklalin sağlanması için dil ve tarih çalışmalarına önderlik etti. Türk Tarih Kurumu ile Türk Dil Kurumu, bu maksatla kuruldu. Burada gerçekleşen tarih ve dil çalışmalarıyla Türk aydınları, yabancı düşmanlığı yapmaktan ziyade, antropoloji ve arkeoloji gibi bilimlerin sunduğu imkânlarla Türk tarihçiliğini ilmi bir hüviyete kavuşturdular.

Bu çalışmada, II. Meşrutiyet'ten itibaren Atatürk dönemine kadar Türk tarihçiliğindeki gelişmeler, ele alınmıştır. Burada, oryantalist bakış açısına karşı Türkçü tarih yazımı ve bu yazımın düşünsel ve bilimsel alt yapısı, ortaya konulmaya çalışıldı. Son olarak, ulus devlet inşa döneminde ulusların kendi kimliklerini oluşturmada tarih ve dil çalışmalarının Türk tarihçiliğine etkisi ve sonuçları tahlil edilmeye çalışıldı.

Anahtar Kelimeler: Türk Tarih Tezi, Türk Tarihçiliği, Atatürk, Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu.

An Analysis of the Intellectual Origins and Scientific Foundations of the Turkish History Thesis

It would not be right to base the intellectual foundations of the Turkish history thesis only on the first years of the Republic. Actually, efforts to position Turkish history date back the 19th century, when political Turkism flourished. Political ideas, which saw the Ottoman Empire's way of getting rid of its backwardness in the inclusion of the national will in the administration, started to take form in this century. From the 19th century onwards, ethnic, linguistic and historical studies in Europe had an influence on the Ottoman Intellectuals. From then on, intellectuals focused on the efforts to reveal the forgotten Asiatic past of the Turks.

The founding leader Atatürk encouraged studies into the origins of Turks from the first years of the Republic. Believing that it would be a great mistake to understand the national history as formulated by foreigners, Atatürk led language and history studies to ensure cultural independence, which he valued as much as political independence. The Turkish Historical Society and Türk Dil Kurumu (the Turkish Language Society) were established for this purpose. By means of the history and language studies carried out in these institutions, Turkish intellectuals enabled Turkish historiography to forge a scientific identity with the opportunities offered by sciences such as anthropology and archeology, rather than being xenophobic.

This study discusses the developments in Turkish historiography from the Second Constitutional Monarchy to the period of Atatürk. It also attempts to reveal the Turkist historiography and the intellectual and scientific infrastructure of this writing against the orientalist perspective. Finally, it tries to analyze the effects and results of history and language studies on Turkish historiography in the formation of nations' own identities during the nation-state building period.

Keywords: Turkish History Thesis, Turkish Historiography, Atatürk, the Turkish Historical Society, Türk Dil Kurumu (the Turkish Language Society).

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Dijital Coğrafi Oyunlarla Değişim ve Sürekliliği Algılama

Zekeriya Fatih İNEÇ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Bu çalışma sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dijital coğrafi oyunlarla değişim ve sürekliliği algılama becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada araştırmacı tarafından ADDIE öğretim tasarımı modeli ile oluşturulan Seyyah (2012) adlı web haritalama uygulamasının 4C/ID öğretim tasarımı modeli (4C/IDÖTM) ile özellikle küresel bağlantılar öğrenme alanını desteklemek için dijital bir coğrafi oyuna dönüştürülmesiyle ortaya çıkarılan Gezgin (2021) adlı uygulama kullanılmıştır. Çalışma için Gezgin tekrar 4C/IDÖTM ile öğrencilerin değişim ve sürekliliği algılamaları için Kâtip Çelebi'nin Cihannüma adlı eserindeki haritalara göre uyarlanmıştır. Çalışma bu doğrultuda adayların değişim ve sürekliliği algılama becerileri ile dijital coğrafi oyuna, kanıt kullanma becerisinin dijitalleştirilmesine ve çalışmanın geneline ilişkin görüşlerine yanıt arayarak oluşturulan temel problemlere sahiptir.

Çalışma, nitel araştırma yaklaşımlarıyla tasarlanarak bir durum çalışması olarak yürütülmektedir. Maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi ile oluşturulan çalışma grubunda on sosyal bilgiler öğretmen adayı bulunmaktadır. Çalışma grubundan standartlaştırılmış açık uçlu bir çevrim içi formla dijital coğrafi oyuna, kanıt kullanma becerisinin dijitalleştirilmesine ve çalışmanın geneline ilişkin toplanan veriler içerik analiziyle; zaman ve kronolojiyi algılama durumları ise betimsel analizle incelenmektedir. Elde edilen bulgular, adayların değişim ve sürekliliği algılama becerilerinin benzerlik ve farklılıkları bulma, zamanla oluşan süreklilik ve değişimi algılama alt boyutlarında yoğunlaştığının; dijital coğrafi oyuna, kanıt kullanma becerisinin dijitalleştirilmesine ve çalışmanın geneline ilişkin görüşlerin ise olumlu olduğunun öngörülmesini sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Katip Çelebi, Cihannüma, Değişim ve Sürekliliği Algılama, Dijital Coğrafi Oyun, Sosyal Bilgiler Eğitimi.

Perception of Change And Continuity with Digital Geographical Games in Social Studies Education

This study aims to develop the skills of social studies teacher candidates to perceive change and continuity with digital geographical games. In the study, the application named Gezgin (2021), which was created by transforming the web mapping application named Seyyah (2012) which was created by the researcher with the ADDIE instructional design model, into a digital geographical game to support the 4C/ID instructional design model (4C/IDIDM) and especially the global connections learning field was used. For the study, Gezgin was again adapted to the maps in Kâtip Çelebi's book named Cihannüma for students to perceive change and continuity with 4C/IDIDM. In this direction, the study has basic problems that are created by seeking answers to the candidates' ability to perceive change and continuity, digital

geographical game, digitization of the ability to use evidence, and the general view of the study.

The study is carried out as a case study designed with qualitative research approaches. There are ten social studies teacher candidates in the study group formed by the maximum diversity sampling method. The data collected from the working group on digital geographic play, the digitization of the ability to use evidence, and the overall study, in a standardized open-ended online form, were analyzed by content analysis; Perceptions of time and chronology are examined with descriptive analysis. The findings show that the candidates' ability to perceive change and continuity is concentrated in the sub-dimensions of finding similarities and differences, perceiving continuity and change over time; It provides the prediction that the opinions about the digital geographical game, the digitization of the ability to use evidence, and the overall study are positive.

Keywords: Kâtip Çelebi, Cihannüma, Perception of Change and Continuity, Digital Geographical Game, Social Studies Education.

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kültürün Kodlama Eğitimiyle Dijital Aktarımı

Zekeriya Fatih İNEÇ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Bu çalışmada sosyal bilgiler derslerinde kültür aktarımı sürecinin dijitalleştirilerek öğrencilerin kültürel miras öğelerini birer kanıt olarak kullanmalarını sağlamak ve bu öğelere karşın farkındalıklarını geliştirmek amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda araştırmacı tarafından R2D2 öğretim tasarımı modeline (R2D2ÖTM) göre geliştirilen SiGUN (2021) adlı kodlama eğitimi uygulaması tercih edilmiştir. SiGUN, bu çalışma için yeniden R2D2ÖTM ile uyarlanarak somut olmayan kültürel miras öğelerimizden Ergenekon Destanı'nı yansıtan bir kodlama uygulamasına dönüştürülerek hazır hale getirilmiştir. Böylece öğrencilerin kültür aktarımı sürecinin dijitalleştirilmesine, kanıt kullanma becerilerine, kodlama eğitimi ile kültür aktarımına ve çalışmanın geneline ilişkin görüşlerinin nasıl olduğu çalışmanın amacı doğrultusunda yanıt aradığı temel problemlerdir.

Çalışma, nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması deseniyle tasarlanmaktadır. Zincir örnekleme ile belirlenen on beş öğrenci çalışma grubunu oluşturmaktadır. Öğrencilerden standartlaştırılmış açık uçlu bir çevrim içi formla toplanan verilerden kültür aktarımı sürecinin dijitalleştirilmesi, kanıt kullanma becerileri, kodlama eğitimi ile kültür aktarımı ve sürece ilişkin genel görüşler içerik; kanıt kullanma becerisini yansıtmaya durumu ise betimsel analizle değerlendirilmektedir. Bulgular doğrultusunda öğrencilerin kültür aktarımı sürecinin dijitalleştirilmesinin, kodlama eğitimi ile kültür aktarımının ve sürece ilişkin genel görüşlerinin genelde olumlu olduğu; kanıt kullanma becerilerinin yansıtılmasında ise öğrencilerin farklı bakış açılarına sahip olma ve karar verme gibi üst düzey bilişsel becerilerinin desteklendiği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kanıt Kullanma, Ergenekon Destanı, Kodlama Eğitimi, Kültür Aktarımı, Sosyal Bilgiler Eğitimi.

Digital Transfer of Culture in Social Sciences Education with Coding Education

In this study, it is aimed to digitize the cultural transfer process in social studies courses and to enable students to use cultural heritage elements as evidence and to improve their awareness despite these elements. In this direction, the coding education application named SiGUN (2021), which was developed by the researcher according to the R2D2 instructional design model (R2D2ÖTM) was preferred. SiGUN has been adapted for this study with R2D2ÖTM and turned into a coding application that reflects the Ergenekon Epic, one of our intangible cultural heritage items. Thus, the students' views on the digitization of the culture transfer process, their ability to use evidence, coding education and cultural transfer, and the study in general are the main problems for which they seek answers in line with the purpose of the study.

The study is designed with a case study pattern, one of the qualitative research approaches. Fifteen students determined by chain sampling constitute the study group. Digitization of the culture transfer process from the data collected from the students with a standardized open-ended online form, skills of using evidence, coding education and cultural transfer and general views on the process. The situation of reflecting the ability to use evidence is evaluated with descriptive analysis. In line with the findings, it was stated that the students' general views on the digitalization of the cultural transfer process, coding education and cultural transfer and the process were generally positive; In reflecting the skills of using evidence, it is predicted that students' high-level cognitive skills such as having different perspectives and making decisions are supported.

Keywords: Using Evidence, Ergenekon Epic, Coding Education, Cultural Transfer, Social Studies Education.